

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки та менеджменту
Кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування

Випускна робота бакалавра

**на тему: «Капітал підприємства: структура, формування і напрями
використання»**

Виконав: студент 4-го курсу, групи 401-ЕФ

Спеціальності

072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Сінельник М. С.

Керівник: доктор економічних наук, доцент

Онищенко С.В.

Рецензент: Головне управління ДКСУ у

Полтавській області Чепурний О.В.

Засвідчую, що в цій роботі немає запозичень із

праць інших авторів без відповідних посилань

Сінельник М. С.

Підтверджую достовірність даних, використаних

у роботі

Сінельник М. С.

Полтава, 2021 року

АНОТАЦІЯ

Сінельник М.С. «Капітал підприємства: структура, формування і напрями використання». Рукопис. Випускна робота на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», Полтава, 2021.

Робота викладена на 90 сторінках, містить 23 таблиць, 11 рисунків, список літератури зі 66 джерел та додатки.

Ключові слова: капітал підприємства, формування капіталу, фінансовий стан, використання капіталу.

Актуальність випускної роботи визначається перш за все, що підприємство в Україні знаходяться в складних умовах виживання та під впливом таких чинників як: несприятливий інвестиційний клімат, високе ціноутворення на комунальні платежі, недобросовісна конкуренція, недосконалість законодавства, податковий тягар тощо, які вкрай негативно діють на формування капіталу суб'єктів господарювання.

Мета випускної роботи полягає в аналізі ефективності управління структурою капіталу підприємства та визначення напрямів підвищення ефективності їх використання.

Об'єкт дослідження – фінансово-економічна діяльність ДП «Харківський машинобудівний завод «ФЕД». Предметом дослідження – структура капіталу підприємства та шляхи її оптимізації.

Дипломна робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

Джерелом інформації слугували посібники, підручники, публікації періодичних видань та інтернет-ресурси, аналітичні матеріали з питань оптимізації структури капіталу та фінансового менеджменту. Інформаційна база

фінансового аналізу – фінансова звітність підприємства за 2017-2019 роки, а саме: баланс, звіт про фінансові результати, звіт про власний капітал та ін.

АННОТАЦИЯ

Синельник М.С. «Капитал предприятия: структура, формирование и направления использования». Рукопись. Выпускная работа на соискание первого (бакалаврской) уровня высшего образования по специальности 072 «Финансы, банковское дело и страхование», Национальный университет «Полтавская политехника имени Юрия Кондратюка», Полтава, 2021.

Работа изложена на 90 страницах, содержит 23 таблиц, 11 рисунков, список литературы из 66 источников и приложения.

Ключевые слова: капитал предприятия, формирование капитала, финансовое состояние, использование капитала.

Актуальность выпускной работы определяется прежде всего, что предпринимательство в Украине находится в сложных условиях выживания и под влиянием таких факторов как: неблагоприятный инвестиционный климат, высокое ценообразования на коммунальные платежи, недобросовестная конкуренция, несовершенство законодательства, налоговое бремя и т.п., крайне негативно действуют на формирование капитала субъектов хозяйствования.

Цель выпускной работы состоит в анализе эффективности управления структурой капитала предприятия и определение направлений повышения эффективности их использования.

Объект исследования - финансово-экономическая деятельность ГП «Харьковский машиностроительный завод» ФЭД ». Предметом исследования - структура капитала предприятия и пути ее оптимизации.

Дипломная работа состоит из введения, трех глав, заключения, списка использованных источников и приложений. Источником информации служили пособия, учебники, публикации периодических изданий и интернет-ресурсы, аналитические материалы по вопросам оптимизации структуры капитала и финансового менеджмента. Информационная база финансового анализа - финансовая отчетность предприятия за 2017-2019 годы, а именно: баланс, отчет о финансовых результатах, отчет о собственном капитале и др.

ANNOTATION

Sinelnik MS "Enterprise capital: structure, formation and directions of use". Manuscript. Graduation thesis for the first (bachelor's) level of higher education in the specialty 072 "Finance, Banking and Insurance", National University "Poltava Polytechnic named after Yuri Kondratyuk", Poltava, 2021.

The work is presented on 90 pages, contains 23 tables, 11 figures, a list of references from 66 sources and appendices.

Key words: capital of the enterprise, formation of capital, financial condition, use of capital.

The relevance of the thesis is determined primarily by the fact that businesses in Ukraine are in difficult conditions of survival and under the influence of such factors as unfavorable investment climate, high pricing of utility bills, unfair competition, imperfect legislation, tax burden, etc., which have a very negative impact on capital of business entities.

The purpose of the thesis is to analyze the effectiveness of management of the capital structure of the enterprise and identify areas to improve the efficiency of their use.

The object of research is the financial and economic activity of the State Enterprise "Kharkiv Machine-Building Plant" FED ".

The subject of research - the capital structure of the enterprise and ways to optimize it. Thesis consists of an introduction, three sections, conclusions, a list of sources and appendices.

The source of information was manuals, textbooks, publications of periodicals and Internet resources, analytical materials on the optimization of capital structure and financial management. Information base of financial analysis - financial statements of the enterprise for 2017-2019, namely: balance sheet, statement of financial performance, statement of equity, etc.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. СУТНІСТЬ КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА, ЙОГО СТРУКТУРА ТА ДЖЕРЕЛА ФОРМУВАННЯ.....	6
1.1 Економічна сутність капіталу, його складові та класифікація.....	6
1.2 Принципи та джерела формування капіталу підприємства.....	16
1.3 Структура капіталу та фактори, які впливають на неї.....	24
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СТРУКТУРИ КАПІТАЛУ ДП «ХМЗ «ФЕД»».....	32
2.1. Загальна організаційно-економічна характеристика підприємства.....	32
2.2. Оцінка фінансового стану ДП «ХМЗ «ФЕД»».....	35
2.3. Аналіз структури власного та позикового капіталу ДП «ХМЗ «ФЕД»».....	49
РОЗДІЛ 3. ОПТИМІЗАЦІЯ СТРУКТУРИ КАПІТАЛУ ДП «ХМЗ «ФЕД»».....	59
3.1. Визначення оптимальної структури капіталу підприємства та пропозиції щодо її вдосконалення.....	59
3.2. Напрямки оптимізації джерел формування фінансових ресурсів підприємства у сучасних умовах.....	65
3.3 Підвищення ефективності використання фінансових ресурсів підприємства.....	71
ВИСНОВКИ.....	79
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	84
ДОДАТКИ.....	90

				ВР 401-ЕФ 17067						
	П. І. Б.	Підпис	Дата							
<i>Розроб.</i>	<i>Сінельник М.С.</i>			<i>Капітал підприємства: структура, формування і напрями використання</i>						
<i>Перевір.</i>	<i>Онищенко С.В.</i>									
<i>Н. Контр.</i>	<i>Кривенко О.А.</i>									
<i>Затверд.</i>	<i>Птащенко Л.О.</i>									
				<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 25%; text-align: center;">Літ.</td> <td style="width: 25%; text-align: center;">Арк.</td> <td style="width: 50%; text-align: center;">Акрушів</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;"> </td> <td style="text-align: center;">3</td> <td style="text-align: center;">147</td> </tr> </table>	Літ.	Арк.	Акрушів		3	147
Літ.	Арк.	Акрушів								
	3	147								
				<i>Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» Кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування</i>						

ВСТУП

Незалежно від галузевої спрямованості, форми власності чи організаційно-правового статусу, функціонуючи в умовах ринкової економіки, діяльність суб'єктів господарювання має залежність від обсягу та структури фінансового капіталу. Вміння ефективно розпорядитися ресурсами капіталу дає підприємству змогу реалізувати свій стратегічний план: розрахувати загальний обсяг капіталу, якого потребує підприємство, визначити умови його залучення та сформуванати оптимальну структуру.

Капітал – це ресурси, що потрібні для функціонування та розвитку будь-якого підприємства, а система оптимізації структури капіталу має неабияку значимість. Низька опрацьованість шляхів вирішення певних проблем щодо оптимізації структури капіталу призводить до зниження ефективності проведення фінансової та інвестиційної політики. Управління капіталом супроводжується низкою проблем. Однією з найголовніших – є раціональний структурний розподіл власного й позикового капіталу. Саме вони мають великий вплив на ефективну діяльність та результативність підприємства. В умовах сьогоденних економічних реалій, власникам та фінансовим керуючим підприємств вкрай необхідно володіти навичками ефективного управління, пильного контролю та регулювання структури капіталу. Застосовуючи деякі методологічні підходи, оптимізується пропорція власного та позикового капіталу. За рахунок цього, суб'єкт господарювання досягає стійкого фінансового стану, необхідного рівня рентабельності, високих показників ліквідності, платоспроможності, а разом із тим ринкова вартість набуває своїх максимальних значень.

Мета випускної роботи полягає в аналізі ефективності управління структурою капіталу підприємства та визначення напрямів підвищення ефективності їх використання.

Завдання, що постали при написанні роботи:

1. розглянути класифікацію, принципи та джерела формування капіталу підприємства;
2. розкрити економічну сутність та охарактеризувати складові капіталу підприємства;
3. визначити структуру капіталу та фактори, які впливають на неї;
4. розкрити загальну організаційно-економічну характеристику підприємства;
5. провести аналіз фінансового стану, структури і динаміки власного та позикового капіталу ДП «Харківський машинобудівний завод «ФЕД»;
6. визначити оптимальну структуру капіталу досліджуваного підприємства та надати пропозиції щодо її вдосконалення;
7. розглянути напрями оптимізації джерел формування фінансових ресурсів підприємства у сучасних умовах;
8. виявити заходи та шляхи підвищення ефективності використання фінансових ресурсів підприємства.

Об'єкт дослідження – фінансово-економічна діяльність ДП «Харківський машинобудівний завод «ФЕД». Предметом дослідження – структура капіталу підприємства та шляхи її оптимізації.

Методи дослідження, що були використані при написанні випускної роботи: монографічний, аналіз і синтез, узагальнення, розрахунково-аналітичний, аналіз відносних показників, графічний, економіко-математичні, економіко-статистичні.

Джерелом інформації слугували посібники, підручники, публікації періодичних видань та інтернет-ресурси, аналітичні матеріали з питань оптимізації структури капіталу та фінансового менеджменту. Інформаційна база фінансового аналізу – фінансова звітність підприємства за 2017-2019 роки, а саме: баланс, звіт про фінансові результати, звіт про власний капітал та ін.

Випускна робота складається зі вступу, трьох розділів (перший розділ містить теоретичний характер, другий – аналітично-практичний і третій – рекомендаційний), висновків, списку використаної літератури та додатків.

РОЗДІЛ 1

СУТНІСТЬ КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА, ЙОГО СТРУКТУРА ТА ДЖЕРЕЛА ФОРМУВАННЯ

1.1. Економічна сутність капіталу, його складові та класифікація

Незважаючи на форму власності чи вид діяльності, результативність будь-якого підприємства має залежність від того, наскільки правильним є вибір джерел формування, напрямів розподілу та використання капіталу, яким розпоряджається суб'єкт господарювання. Тож, вкрай важливо: чітко розуміти особливості капіталу, його зміст, а також коректно висвітлювати цю тему в методичних матеріалах з прикладами на практиці. [1].

Звертаючись до різних джерел, можемо помітити, що вони по-різному тлумачать і не завжди однозначно характеризують слово «капітал». Ба більше, зазвичай вони роблять це не в повній мірі, дещо обмежено, та все ж, разом утворюють загальне визначення. За однією групою джерел, капітал має суто фінансовий характер, за другою – натуральний. Дехто розглядає капітал, як стосунки. Усі ці тлумачення можна віднести до правильних, бо кожне з них описує ті чи інші сторони такої багатогранної економічної фігури та соціально-економічні умови, які утворилися в нашому суспільстві [1-6].

Розглядаючи дану тему з боку економічного сенсу, можемо сказати, що капітал підприємства – це матеріальний фундамент виробничо-господарських і фінансово-економічних взаємовідносин, що утворюються під час здійснення підприємницької діяльності незалежно від форми власності суб'єкта господарювання. Будучи економічною категорією, значення капіталу не зменшується ні в теоретичному охарактеризуванні, ні практичному застосуванні, позаяк без первісного вкладення грошових коштів у капітал отримання прибутку від підприємницької діяльності – є неможливим [2].

Термін «капітал» вперше було розглянуто вченими давно, проте з появою ринкової економіки – він набув нового змісту. Таким чином, під час функціонування капіталу – відбувається забезпечення інтересів різних груп: працівників, власників підприємства, держави. Окрім цього, капітал відображає вартість грошових засобів, матеріальної та нематеріальної форми, які інвестують для формування активів.

Капітал – це одна з фундаментальних економічних категорій. Науковці досліджують його сутність впродовж кількох сотень років. Розглядаючи його основні характеристики, можна виокремити наступні [3]:

1. об'єкт власності та розпорядження;
2. об'єкт економічного управління;
3. об'єкт купівлі-продажу;
4. фактор виробництва;
5. джерело доходу;
6. інвестиційний ресурс.
7. носій фактору ліквідності та ризику;
8. накопичена цінність;

Детальніші характеристики капіталу суб'єкта господарювання за різними ознаками наведено в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1

Характеристики капіталу суб'єкта господарювання за різними ознаками

Ознака	Сутнісна характеристика капіталу
1	2
Об'єкт власності та розпорядження	Капітал є носієм усіх форм власності – індивідуальної, колективної та загальнодержавної. При цьому визначаються певні пропорції його використання, що відбивається у співвідношенні власного і позичкового капіталу.
Об'єкт купівлі-продажу	Капітал формує особливий вид ринку – ринок капіталу, що характеризується попитом, пропозицією та ціною. Попит на капітал породжує прагнення до накопичення капіталу як інвестиційного ресурсу та фактора виробництва.

1	2
Фактор виробництва	Капітал характеризується певною продуктивністю, яка визначається як відношення результату виробничої діяльності до суми виробничого капіталу.
Джерело доходу	Прибуток на капітал виступає у формі відсоткового доходу, який отримують власники. Економічним підґрунтям відсоткового доходу є ефект використання капіталу як інвестиційного ресурсу або фактору виробництва. Розмір доходу на капітал, що отримує його власник, складає основу формування витрат на його залучення і використання в економічному процесі, і позначається терміном «вартість капіталу». Поняття ризику тісно пов'язано з поняттям доходності капіталу в процесі його використання. Об'єктивний зв'язок між рівнем доходності і ризиком використання капіталу носить прямо пропорційний характер.
Характер обороту	Основний і оборотний капітал.
Характер ліквідності	Рівень ліквідності капіталу визначається періодом часу, протягом якого інвестований капітал у певних його формах і видах може бути конвертованим у грошову форму без втрати його реальної ринкової вартості: чим нижчим є період конверсії раніше інвестованого капіталу в грошову форму, тим більш високим рівнем ліквідності характеризується та чи інша форма його використання в економічному процесі.
Накопичена цінність	Капітал у формі запасів, сформованих в усіх секторах економіки. На підприємствах капітал як накопичена цінність характеризується запасом основних засобів, нематеріальних активів, ринкових цінних паперів, товарно-матеріальних оборотних активів тощо.

* Наведено за [4].

Якщо розглядати економічну сутність капіталу суб'єкта господарювання, то тут варто згадати його наступні характеристики (табл. 1.2).

Таблиця 1.2

Класифікація капіталу суб'єкта господарювання

Характеристика капіталу суб'єкта господарювання	Обґрунтування характеристики капіталу суб'єкта господарювання
Капітал, як головне джерело формування добробуту його власників	Капітал забезпечує необхідний рівень добробуту його власників як у поточному, так і в перспективному періодах. Частина капіталу, яка спрямована на задоволення поточних чи перспективних потреб його власників, перестає виконувати функцію капіталу. Капітал, який накопичується, повинен задовольнити потреби його власників у перспективному періоді, тобто формує рівень майбутнього їх добробуту.
Капітал суб'єкта господарювання, як основний фактор виробництва	В економічній теорії виділяють три основних фактори виробництва, які забезпечують господарську діяльність підприємств: 1) капітал; 2) земля та інші природні ресурси; 3) трудові ресурси. У системі даних факторів виробництва капіталу відводиться пріоритетна роль, оскільки він об'єднує всі фактори в єдиний виробничий комплекс.
Динаміка капіталу суб'єкта господарювання, як важливий барометр рівня ефективності його підприємницької діяльності	Здатність власного капіталу до зростання високими темпами характеризує високий рівень формування і ефективний розподіл прибутку підприємства, його спроможність підтримувати фінансову рівновагу за рахунок внутрішніх джерел. І навпаки, зниження обсягу власного капіталу є, як правило, наслідком неефективної, збиткової діяльності підприємства.
Капітал суб'єкта господарювання, як головний вимір його ринкової вартості	У даній якості, перш за все, виступає власний капітал підприємства, який визначає обсяг його чистих активів. Разом з тим, обсяг власного капіталу, який використовує підприємство, одночасно характеризує і потенціал залучення ним позикових фінансових засобів, які забезпечують отримання додаткового прибутку. У сукупності з іншими, менш значимими факторами, формується база оцінки ринкової вартості підприємства.
Капітал характеризує фінансові ресурси суб'єкта господарювання, які забезпечують дохід	У даній своїй якості капітал може виступати ізольовано від виробничого фактору – у формі позикового капіталу, який забезпечує формування доходів підприємства не у виробничій (операційній), а у фінансовій (інвестиційній) сфері його діяльності.

* Наведено за [4].

В комплексі дані характеристики дають підстави ствердити, що капітал – це багатогранна економічна категорія.

Формування капіталу підприємства відбувається під час проведення фінансово-господарської діяльності, цебто в процесі його створення та функціонування.

В основі капіталу суб'єкта господарювання лежить власний капітал, сума якого відображає не ринкову, а всього лиш облікову вартість прав власників, бо він має залежність від зобов'язань підприємства й обраних методів оцінки активів [4].

Власний капітал на будь-якому підприємстві має деякі основні форми, які зображено на рис. 1.1 [8].

Рис. 1.1. Основні форми власного капіталу підприємства

Статутний фонд являє собою суму, що інвестується в власний капітал засновниками підприємства задля формування активів, що потрібні аби розпочати проведення господарської діяльності. Розмір даного фонду визначається статутом суб'єкта господарювання. Проте, мінімальна сума статутного фонду на підприємствах з певними сферами діяльності й організаційно-правовими формами, такими як: товариство з обмеженою відповідальністю чи акціонерне товариство – регулюється на законодавчому рівні [8].

Резервний фонд відображає певний резерв, призначенням якого є внутрішнє страхування власного капіталу та господарської діяльності в цілому.

Такі фонди формуються за рахунок прибутку від діяльності підприємства, а розмір визначається установчими документами [9].

До цільових, або як їх ще називають «спеціальних» фондів, можна віднести такі, що формуються для здійснення певних цільових витрат. Серед таких фінансових фондів є: ремонтний, амортизаційний, фонд розвитку виробництва, охорони праці, тощо [10].

Нерозподілений прибуток – це така частина прибутку, яка була отримана в попередньому періоді та використана для здійснення реінвестицій у розвиток господарської діяльності, а не для виплат власникам підприємства чи персоналу [12].

Що стосується інших форм власного капіталу, то вони відображають певні розрахунки:

1. з приводу виплати учасникам прибутку в формі дивідендів або відсотків;
2. за передачу майна в оренду та ін.

Розкривши суть основних фондів капіталу власного, перейдемо до позикового. Його залучення проводиться підприємством на певний термін, на чітких умовах у вигляді фінансової допомоги, кредитів, коштів, що були отримані під заставу, та інших зовнішніх джерел [5]. Позиковий капітал ми можемо поділити на дві групи: короткострокові та довгострокові зобов'язання. Перша являє собою зобов'язання, які підприємство мусить погасити протягом одного року. Сюди входить: кредиторська заборгованість, короткострокові кредити та позики. Друга група позикового капіталу – це кредити та позики, термін погашення яких більше одного року.

Процес кредитування відбувається у конкретних формах, що безпосередньо слугують шляхами його реалізації. Також слід зазначити, що форму кредиту можна визначити за певними ознаками: метою, формою, методами, видами, джерелами та термінами залучення, методами погашення формою забезпечення, тощо [6]. У таблиці 1.3 наведено характеристику позикового капіталу за основними ознаками.

Таблиця 1.3

Характеристика позикового капіталу за основними ознаками

Класифікаційна ознака	Характеристика ознаки
За видами кредитування	– фінансовий; – комерційний.
За формами кредиту	– споживчий; – іпотечний; – державний; – міжнародний; – лізинговий; – податковий; – консорціумний.
За метою залучення	– для забезпечення відтворення основних засобів та інших необоротних активів; – для поповнення оборотних активів; – для інших господарських або соціальних потреб.
За методом залучення	– позики на кредитному ринку; – позики на ринку цінних паперів; – позики на товарному ринку.
За джерелами залучення	– залучення із зовнішніх джерел на кредитному і фондовому ринку; – залучені із внутрішніх джерел підприємства у формі поточних зобов'язань за розрахунками.
За термінами залучення	– короткотермінові; – середньотермінові; – довготермінові.
За способом погашення	– одноразовими платежами; – періодичними рівномірними платежами; – передачею (регресією) заборгованості.
За формою залучення	– у грошовій формі; – у товарній формі.
За формою забезпечення	– забезпечені; – незабезпечені.
За ознакою забезпечення	– гарантовані; – негарантовані.

*Наведено за [6].

Розкриваючи тему позикового капіталу, доцільним буде висвітлити суть банківських та державних кредитів. Підприємства отримують і погашають їх у певних формах: грошовій, товарній (комерційній) і лізинговій. Проте, варто зазначити, що повернення комерційного кредиту відбувається переважно в грошовій формі. За час становлення ринкових відносин його можна сплатити у змішаній товарно-грошовій формі, або просто товарній. Що стосується лізингового кредиту, то його погашення може відбуватися, як окремо в грошовій чи товарній формі, так і в змішаній.

Говорячи про надання кредитних послуг у форматі факторингу на території нашої країни, то воно проводиться лише комерційними банками. Послуги з лізингу в основному надаються лізинговими компаніями. Саме тому лізингове кредитування відноситься до небанківських кредитів. Але варто зазначити, що послуги з лізингового та факторингового кредитування (в країнах з розвинутою економікою) проводяться переважно спеціалізованими фінансово-кредитними закладами – лізинговими і факторинговими компаніями [9].

Давши визначення власному та позиковому капіталові, варто розглянути перелік їх відмінностей, що й виконано в таблиці 1.4.

Таблиця 1.4

Порівняльна характеристика власного та позикового капіталу суб'єкта господарювання

Ознака	Вид капіталу в структурі капіталу суб'єкта господарювання	
	власний	позиковий
1	2	3
Джерела фінансування	внутрішні та зовнішні	зовнішні джерела (за виключенням кредиторської заборгованості)
Безпосереднє право на участь в управлінні підприємством	дає таке право	не дає такого права

Продовження табл. 1.4

1	2	3
Зв'язок доходу власника капіталу з прибутковістю підприємства	дохід власника капіталу безпосередньо пов'язаний з фінансовим результатом	дохід власника капіталу не пов'язаний з фінансовим результатом
Основний напрям фінансування	довгострокові активи	короткострокові активи
Право на одержання прибутку	за залишковим принципом	першочергове
Черговість задоволення вимог в разі банкрутства	за залишковим принципом	першочергове
Відношення до фінансового ризику	збільшення частки власного капіталу знижує фінансовий ризик	збільшення частки позикового капіталу збільшує фінансовий ризик
Термін та умови оплати і повернення капіталу	однозначно не встановлені	чітко визначені кредитною угодою

*Наведено за [10].

З огляду на світову практику, можемо сказати, що позикове фінансування – є «найвигіднішим», бо, в разі банкрутства підприємства, кредитори мають більший пріоритет на отримання своїх коштів, аніж власники та акціонери. Однак, необдумане збільшення об'єму позикових коштів у капіталі підприємства призводить до зниження його фінансової стійкості, ринкова ціна на акції – падає, а в найгіршому випадку – суб'єкту господарювання загрожує банкрутство [11].

Систематизувавши види капіталу за основними класифікаційними ознаками, було отримано результат та наведено в таблиці 1.5.

Таблиця 1.5

Класифікація видів капіталу

Класифікаційні ознаки	Види капіталу
1	2
За формою власності	1) приватний (індивідуальний) капітал (належить приватній особі) 2) державний капітал (належить державі) 3) корпоративний (акціонерний) капітал (утворюється на основі акціонерної форми власності) 4) спільний капітал (утворюється на основі спільної форми власності) 5) пайовий капітал (належить партнерським підприємствам)
За формою надходження у процесі кругообігу	1) грошовий капітал (у грошовій формі) 2) виробничий капітал (інвестований у виробничі активи) 3) товарний капітал (у товарній формі)
За формою інвестування	1) фінансовий капітал (у грошовій формі) 2) матеріальний капітал (інвестований у матеріальні активи) 3) нематеріальний капітал (інвестований у нематеріальні активи)
За метою використання	1) інвестиційний капітал (використовується з метою збільшення підприємницьких можливостей) 2) інноваційний капітал (використовується з метою реалізації інноваційного проекту)
За джерелами формування	1) власний капітал (належить підприємству на правах власності) 2) залучений капітал (не належить підприємству, але знаходиться у його розпорядженні тимчасово на безоплатній основі) 3) позиковий капітал (не належить підприємству, підлягає поверненню із сплатою відсотків)
За випуском та сплатою	1) номінальний (оголошений) капітал (встановлена засновниками в установчих документах сумарна вартість акцій компанії, що випускаються) 2) випущений капітал (частина номінального капіталу, на суму якої випущено акції для розподілу між акціонерами) 3) оплачений капітал (частина випущеного капіталу, що оплачена акціонерами за придбані акції) 4) неоплачений капітал (частина випущеного капіталу, що не сплачена акціонерами за придбані акції)

Продовження табл. 1.5

1	2
За відповідністю правовим нормам функціонування	1) легальний капітал (контролюється суспільством і органами державного управління) 2) нелегальний («тіньовий») капітал (не контролюється суспільством і органами державного управління)
За характером використання власниками	1) споживаний («що проїдається») капітал (з часом втрачає функції капіталу) 2) накопичуваний (реінвестований) капітал (з часом забезпечує приріст)
За характером використання у господарчому процесі	1) працюючий капітал (приймає участь у формуванні доходів) 2) непрацюючий («мертвий») капітал (не приймає участь у формуванні доходів)
У залежності від джерел походження коштів	1) національний (вітчизняний) капітал 2) іноземний капітал
За способом перенесення вартості	1) основний капітал (переносить свою вартість на виготовлену продукцію поступово) 2) оборотний капітал (цілком переносить свою вартість на виготовлену продукцію)

*Наведено за [11].

Підсумовуючи: класифікація видів капіталу, що були розглянуті в даній таблиці, може викликати зростання ефективності управління його формування й використання.

1.2. Принципи та джерела формування капіталу підприємства

Незалежно від форми власності підприємства, однією з ключових – є проблема формування фінансового капіталу. Створення його оптимальної структури – є одним із перших завдань, що має виконати керівництво суб'єкта господарювання. Таким чином, детальний аналіз джерел та принципів формування капіталу підприємства дозволить: збільшити рівень ефективності його діяльності, віднайти шляхи оптимізації структури капіталу.

Будь-який суб'єкт господарювання під час формування капіталу має дотримуватися певних основних принципів [12]:

1. Урахування перспектив розвитку господарської діяльності підприємства. Формування капіталу доцільно пов'язувати з завданнями забезпечення господарської діяльності не тільки на початковій стадії функціонування підприємства, а й у найближчій перспективі. Досягається це шляхом здійснення всіх розрахунків, пов'язаних з перспективами розвитку підприємства.

2. Забезпечення відповідності позичкового капіталу обсягу оборотних і необоротних активів підприємства. Для створення нового підприємства загальна потреба в капіталі включає: капітал, який пов'язаний з початковими витратами (ці витрати необхідні для розроблення бізнес-плану; вони становлять незначну частину і мають, як правило, одноразовий характер); стартовий капітал, призначенням якого є безпосереднє формування активів підприємства.

3. Забезпечення оптимальної структури капіталу з позицій ефективного його функціонування. Умови досягнення високих кінцевих результатів діяльності підприємства значною мірою залежать від структури капіталу з позиції його належності. Структура капіталу підприємства визначає багато аспектів не тільки фінансової, а й операційної та інвестиційної його діяльності, впливає на кінцеві результати цієї діяльності. Вона впливає на коефіцієнт рентабельності активів і власного капіталу (тобто на рівень економічної і фінансової рентабельності підприємства), визначає систему коефіцієнтів фінансової стійкості і платоспроможності (тобто рівень основних фінансових ризиків), а також формує співвідношення ступеня прибутковості і ризиків у процесі розвитку підприємства.

4. Забезпечення мінімізації витрат з формування капіталу з різних джерел. Така мінімізація здійснюється в процесі управління вартістю і структурою капіталу.

5. Забезпечення високоефективного використання капіталу в процесі господарської діяльності. Реалізація цього принципу забезпечується шляхом максимізації показника рентабельності власного капіталу за прийняттого для підприємства рівня фінансового ризику.

Якщо суб'єкт господарювання під час проведення своєї діяльності використовує лише власний капітал, то його фінансова стійкість має найвищий рівень. Проте, у такого явища є і побічний ефект: уповільнення розвитку підприємства під час сприятливих умов на ринку, позаяк йому не під силу сформувати необхідний додатковий обсяг активів, тим самим скористатися фінансовими можливостями та збільшити величину прибутку на вкладений капітал. А, ті підприємства, що використовують позикові кошти, навпаки: мають стрімкіший економічний розвиток, оскільки під час формування додаткового обсягу активів, зростає шанс приросту рентабельності власного капіталу, хоч разом із тим збільшується ступінь фінансового ризику і загроза банкрутства [12].

За класифікаційною градацією, власний капітал поділяється на вкладений та нагромаджений. Вкладений капітал являє собою внески учасників, а накопичений – такий, що сформований за час проведення фінансово-господарської діяльності. Отож, узагальнюючи визначення терміну «власний капітал», сформулюємо тезу: власним капіталом – є певні фінансові ресурси, які вкладаються й додатково нагромаджуються підприємством, щоб організувати та профінансувати свою діяльність [13].

Власний капітал суб'єкта господарювання має внутрішні та зовнішні джерела формування, котрі систематизовано й наведено в таблиці 1.6.

Таблиця 1.6

Джерела формування власних фінансових ресурсів підприємства

Джерела	Склад джерел
Внутрішні джерела	<ol style="list-style-type: none"> 1. Прибуток, що залишається в розпорядженні підприємства. 2. Амортизаційні відрахування від основних засобів і нематеріальних активів. 3. Інші внутрішні джерела формування власних фінансових ресурсів
Зовнішні джерела	<ol style="list-style-type: none"> 1. Залучення додаткового пайового або акціонерного капіталу. 2. Одержання підприємством безплатної фінансової допомоги. 3. Інші джерела формування власних фінансових ресурсів

* Наведено за [13].

Прибуток, що залишається під контролем підприємства є важливою частиною внутрішніх джерел формування власних фінансових ресурсів. Він формує основну масу власних фінансових ресурсів суб'єкта господарювання, відповідає за зростання суми власного капіталу, а отже, й ріст ринкової вартості підприємства. Амортизаційні відрахування також відіграють деяку роль. Особливо вона відчувається на підприємствах, що мають високу вартість власних основних засобів і нематеріальних активів. Та незважаючи на це, вони призводять до зростання суми власного капіталу, а є, всього лише, засобом реінвестування на підприємстві. [15].

Звертаючись до науково-практичної літератури, ми можемо спостерігати дві основні концепції трактування сутності та класифікації внутрішніх джерел фінансування. Перший підхід зорієнтований на фінансові результати, а другий – на рух грошових потоків [13, с. 90].

Таке положення речей викликано тим, що доходи та витрати підприємства не завжди мають відображення у звіті про фінансові результати за певний період, або інколи не співпадають з грошовими надходженнями чи видатками за проведенням операційної чи інвестиційної діяльності. Щодо останнього, то наразі ведуться дискусії з приводу доцільності віднесення грошових надходжень від інвестиційної діяльності до внутрішніх джерел фінансування капіталу. Цебто: дивідендів, відсотків, фінансових інвестицій, виручки від реалізації необоротних активів тощо. Прихильники віднесення щойно згаданих надходжень до зовнішніх фінансових джерел стверджують, що фінансові доходи та дезінвестиції не можна вважати за результат від операційної діяльності, а значить, вони не мають виступати внутрішнім фінансуванням [11, с. 78].

Проте, вважати вище зазначені надходження внутрішніми джерелами є доцільним, бо їх можна спрямувати на покриття потреб суб'єкта господарювання в капіталі, не використовуючи зовнішніх джерел фінансування. Тим паче, якщо підприємство має низьку кредитоспроможність або інвестиційну привабливість, то єдиним шляхом до забезпечення фінансовими ресурсами – є внутрішнє фінансування [12, с. 60].

Провідне місце в складі зовнішніх джерел формування власних фінансових ресурсів займає залучення підприємством додаткового пайового або акціонерного капіталу. У першому випадку воно відбувається завдяки здійсненню додаткових внесків у статутний фонд, а в другому – через додаткові емісії та реалізацію акцій. Одним із зовнішніх джерел формування власних фінансових ресурсів, для деяких підприємств – є надана їм безкоштовна фінансова допомога, що зазвичай надається тільки окремим державним підприємствам. Серед інших зовнішніх джерел можуть бути матеріальні та нематеріальні активи передані підприємству на безплатній основі й такі, що включаються до складу його балансу [13, с. 105].

Позиковий капітал суб'єкта господарювання являє собою обсяг його фінансових зобов'язань. Згідно П(С)БО 11, зобов'язання виражають заборгованість підприємства, що виникла через певні події в минулому і її погашення, як правило, призводить до зменшення суми активів підприємства, що мають економічно вигідний зміст [14].

Залучення позикового капіталу до фінансово-господарської діяльності може відбутися за допомоги формування внутрішніх і зовнішніх джерел. У складі зовнішніх джерел присутні зовнішні короткострокові й довгострокові джерела позикового капіталу, складові яких наведено в таблиці 1.7.

Таблиця 1.7

Зовнішні джерела створення позикового капіталу підприємства

Зовнішні довгострокові позикові кошти	Зовнішні короткострокові позикові кошти
<ul style="list-style-type: none"> - довгострокові кредити банків - довгострокові облігаційні позики - довгострокові кредити і позики небанківських фінансових установ - довгострокові державні цільові кредити - фінансовий лізинг - довгостроковий податковий кредит і пільги 	<ul style="list-style-type: none"> - короткострокові кредити банків - короткострокові кредити й займи небанківських фінансових установ - короткостроковий (товарний) кредит - короткостроковий податковий кредит

* Наведено за [16].

Що стосується внутрішні джерел формування позикового капіталу, то вони складаються з внутрішніх короткострокових і довгострокових позикових коштів, що зображені в таблиці 1.8.

Таблиця 1.8

Джерела створення позикового капіталу підприємства

Довгострокові позикові кошти	Короткострокові позикові кошти
<ul style="list-style-type: none"> - відстрочена та прострочена заборгованість за майно в оренді - реструктуризований борг за кредитами та позиками - відстрочена та прострочена заборгованість за облігаційними позиками - відстрочена податкова заборгованість - інші внутрішні довгострокові позикові кошти - довгостроковий податковий кредит і пільги 	<ul style="list-style-type: none"> - короткострокові кредити і позики не сплачені в строк - короткостроковий товарний (комерційний) кредит, не сплачений у строк - внутрішня і зовнішня кредиторська заборгованість, строк сплати якої не настав - прострочена кредиторська заборгованість - інші внутрішні короткострокові позикові кошти

* Наведено за [17].

Отже, ми з'ясували, що позиковий капітал має в своєму складі: аванси, різні кредити, відстрочену та прострочену заборгованість за облігаційними позиками, іншу кредиторську заборгованість, тощо.

Як показує практика, фінансові зобов'язання суб'єктів господарювання можна диференціювати, що наведено в таблиці 1.9 [17].

Таблиця 1.9

Фінансові зобов'язання підприємств

Фінансові зобов'язання	Форми фінансових зобов'язань
1	2
Довгостроковий позиковий капітал (довгострокові фінансові зобов'язання)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Довгострокові кредити банків, термін повернення яких ще не наступив. 2. Довгострокові позикові засоби, термін повернення яких ще не наступив. 3. Довгострокові кредити і позики, не погашені в зазначений термін

Продовження табл. 1.9

1	2
Короткостроковий позиковий капітал (короткострокові фінансові зобов'язання)	1. Короткострокові кредити банків, термін повернення яких ще не наступив. 2. Короткострокові позикові засоби, термін повернення яких ще не наступив. 3. Короткострокові кредити і позики, не погашені в зазначений термін. 4. Розрахунки з кредиторами (кредиторська заборгованість). 5. Інші короткострокові фінансові зобов'язання

Провівши аналіз даної таблиці, можемо зробити висновок, що основним видом позикового капіталу є кредит. Кредитні відносини – це невід’ємна частина ринкових відносин, коли одна сторона має тимчасово «вільні» грошові кошти, а друга має потребу в додаткових грошових коштах.

Одна з найскладніших економічних категорій на сьогоднішній день – це поняття «кредит». В економічній теорії тривають дискусії щодо питань, які пов’язані з його суттю та роллю. Найпоширенішими підходами до визначення сутності кредиту є [17]:

1) ототожнення кредиту з цінністю, яка передається одним економічним суб'єктом іншому в позику. При такому підході увага дослідника зміщується на саму позику, її правову форму;

2) ототожнення кредиту з певним видом економічних відносин, які формуються в суспільстві. Такий підхід, на нашу думку, дає змогу глибше дослідити економічні аспекти кредиту, економічні чинники його існування, основи та закономірності його руху.

Ліпше всього суть кредиту проявляється у принципах кредитування, серед яких можна виділити наступні [18]:

1. Поворотність кредиту впливає з самої суті позичкового капіталу.
2. Платність. За отримання грошей у позику необхідно платити позичковий відсоток.
3. Цільовий характер кредиту. Банк ніколи не видає кредит, якщо не знає на що будуть витрачені гроші.

4. Строковість. Кредити видаються на конкретні строки, після закінчення яких вони мають бути повернені.

5. Матеріальна забезпеченість кредиту. Сума кредиту не може перевищувати вартість майна позичальника.

Кредит за своєю сутністю – є суспільними відносинами, які утворюються між економічними суб'єктами задля передачі один одному в користування вільних коштів (вартості) на певний термін, на засадах добровільності, зворотності та платності [19].

Таким чином, розкриваючи сутність та досліджуючи джерела формування власного та позикового капіталу суб'єкта господарювання, виникають деякі переваги та недоліки, що наведені в таблиці 1.10 [16].

Таблиця 1.10

Переваги та недоліки власного та позикового капіталу
суб'єкта господарювання

Власний капітал	Позиковий капітал
Позитивні особливості	
1) власний капітал є фінансовою основою підприємства; 2) залучення власного капіталу є більш простим порівняно з залученням позикового капіталу, яке корелює з тим, що рішення, пов'язані із збільшенням капіталу приймають власники та менеджери підприємства без необхідності отримання згоди від інших господарюючих суб'єктів; 3) власний капітал забезпечує більш високу можливість генерування прибутку в усіх сферах діяльності.	1) достатньо широкі можливості залучення, особливо за високого кредитного рейтингу підприємства; 2) забезпечує ріст фінансового потенціалу підприємства за необхідності суттєвого розширення його активів та зростання темпів росту обсягів його господарської діяльності; 3) більш низька вартість порівняно до власного капіталу за рахунок забезпечення ефекту «податкового щита»; 4) можливість генерувати приріст фінансової рентабельності (коефіцієнт рентабельності власного капіталу).
Негативні особливості	
1) обмеженість обсягу залучення; 2) вища вартість порівняно з позиковим капіталом; 3) не використовується можливість приросту коефіцієнта рентабельності власного капіталу за рахунок залучення позикових фінансових коштів.	1) ризик зниження фінансової стійкості та втрати платоспроможності; 2) генерування нижчої норми прибутку (зниження її на суму позикового відсотка); 3) висока залежність вартості позикового капіталу від коливань кон'юнктури фінансового ринку; 4) складність процедури залучення.

Таким чином, з огляду на дану таблицю, можемо зробити висновок, що власний капітал має суттєві переваги, головною з яких – є високий рівень фінансової стійкості суб'єкта господарювання. Це свідчить про те, що власні кошти відіграють ключову роль у фінансуванні підприємства. Проте, проводячи свою діяльність, підприємствам варто не забувати й про позикові кошти, адже вони сприятимуть пришвидшенню руху ресурсів та забезпечить кращий рівень фінансового розвитку суб'єкта господарювання і збільшить шанс приросту рентабельності. Тож на практиці, ефективність використання позикових коштів – є вищою від власних, хоч таким чином підприємство має більші фінансові ризики і зменшує свою фінансову стійкість. Отож, вкрай важливо вибудувати оптимальну структуру капіталу. Щоб його формування було ефективним, підприємствам слід користуватися не лише власними фінансовими ресурсами, а й позиковими коштами.

1.3. Структура капіталу та фактори, які впливають на неї

Вітчизняні та закордонні економісти характеризують поняття «структура капіталу», загалом, як співвідношення деяких форм власних та запозичених фінансових коштів, які функціонують під час господарської діяльності підприємства, щоб забезпечити фінансування активів. Структура капіталу являє собою співвідношення власних та позикових ресурсів, які підприємства використовують при здійсненні господарської діяльності, та займає основне місце у формуванні ринкової вартості суб'єкта господарювання [20].

Вивчаючи структуру грошових коштів та матеріальних цінностей, які інвестує підприємство, варто провести межу між двома поняттями [18]:

- 1) структура фінансових джерел, тобто частка в загальній величині пасивів власного капіталу, довгострокових і короткострокових зобов'язань;
- 2) структура капіталу – співвідношення між власним і позиковим капіталом, до якого відносять лише довгострокові зобов'язання.

Структурою капіталу, визначається багато аспектів операційної, фінансової і інвестиційної діяльності підприємства, вона неабияк впливає на їх підсумки. Умови формування рентабельності власного капіталу, активів, рівня фінансових ризиків, фінансової стійкості, платоспроможності й як результат – ефективності фінансового менеджменту здебільшого залежить від фінансової структури капіталу [21].

На думку спеціалістів з фінансового менеджменту, не має ідеального співвідношення власних та позичкових коштів, як для однотипних підприємств, так і для одного підприємства на різних стадіях свого розвитку за умови різної кон'юнктури на фінансовому і товарному ринку [22].

За використання суто власних активів, чи власних і залучених – структура капіталу залишається вагомим показником ефективності. Якщо підприємство застосовує комбіновані джерела під час формування свого капіталу, то підвищується результативність його діяльності. При цьому, урахування особливостей кожної складової частини – є невід'ємною частиною формування структури капіталу [21].

За положенням (стандартом) бухгалтерського обліку № 2 «Баланс» до структури капіталу входить [1]:

1) статутний капітал – початковий капітал з якого починається діяльність підприємства. В залежності від різних організаційних форм підприємств кошти, які мають різну економічну сутність;

2) пайовий капітал – відображає суму пайових внесків членів спілок та інших підприємств, тобто це сукупність коштів фізичних та юридичних осіб, добровільно вкладених у фінансово-господарську діяльність;

3) додатковий вкладений капітал – відображає суму, на яку вартість реалізації випущених акцій перевищує їхню номінальну вартість. По однойменній статті балансу АТ показують суму, на яку вартість реалізованих випущених акцій перевищує їх номінальну вартість;

4) інший додатковий капітал – сума дооцінки необоротних активів, вартість активів, безкоштовно отриманих підприємством від інших юридичних або фізичних осіб та інші види додаткового капіталу;

5) резервний капітал – сума резервів, створених за рахунок чистого прибутку підприємства;

6) нерозподілений прибуток (непокритий збиток) – сума прибутку, яка реінвестована у підприємство, або сума непокритого збитку;

7) неоплачений капітал – відображає суму заборгованості власників за внесками до статутного капіталу;

8) вилучений капітал – фактична собівартість акцій власної емісії, або часток, викуплених товариством у його учасників.

Використовуючи позиковий капітал, на підприємстві має бути відсутньою короткострокова та довгострокова заборгованість, незважаючи на його фінансовий стан.

Управління капіталом, варто пам'ятати, що на вартість капіталу впливає рівень фінансового й підприємницького ризику. Тож, зі зростання рівня даного ризику, паралельно може зростати плата, яку будуть вимагати інвестори за надання коштів у користування підприємства для здійснення своєї діяльності.

Фінансовий ризик пов'язаний з дивідендною політикою (тому не можна зловживати довірою акціонерів, знижуючи вартість капіталу за рахунок невиконання дивідендів), із збільшенням частки позикових коштів в структурі капіталу, так як з'являються фінансові витрати по обслуговуванню боргу (виплата відсотків по кредитах і облігаціям) [22].

Якщо збільшити часту позикового капіталу, кредитори можуть збільшити відсоткову ставку за кредитами, що викличе додаткове зростання фінансових витрат. Варто зазначити, що виплата відсотків за кредитами належить до групи умовно-постійних витрат, що слугують рушієм змінення рівня підприємницького ризику. Проте, регулюючи структуру капіталу, фінансові керівники підприємства мають урахувати, що помірне використання позикових коштів дозволяє отримати ефект фінансового важеля, тобто

фінансового лівериджу. Він являє собою спосіб фінансування інвестицій, використовуючи борги й охарактеризований відношенням довгострокового позикового капіталу до власного [23].

Рішення щодо фінансування тієї чи іншої інвестиції має відповідати оптимальному плану підприємства, а також узгоджуватись зі співвідношенням між зобов'язаннями та власним капіталом. Керівники суб'єкта господарювання будуть схилитися до фінансування проекту за рахунок кредитних коштів, якщо реальне співвідношення зобов'язань і загальної вартості капіталу є нижчою за планову, а якщо навпаки: дане співвідношення перевищує плановий рівень, то керівництву вигідніше збільшувати об'єм власного капітал з метою його подальшого розширення. Саме через це реальні пропорції між власним капіталом і зобов'язаннями коливаються біля їх планових значень [24].

Існують певні фактори, що є обов'язковими до врахування під час формування цільової структури капіталу для того, щоб забезпечити найефективнішу пріоритетність між коефіцієнтом автономії та рівнем рентабельності власного капіталу. Ключові фактори, що мають вплив на фінансову структуру капіталу, наведено у таблиці 1.11 [23].

Таблиця 1.11

Фактори, що мають вплив на структуру капіталу підприємства

Фактори	Характер впливу на структуру капіталу
1	2
Рівень рентабельності діяльності	Чим вищий рівень рентабельності, тим вищий кредитний рейтинг і збільшуються можливості нарощення позикового капіталу. З'являється можливість більшу частину прибутку реінвестувати у виробничий розвиток і зменшити потребу в позиковому капіталі.
Галузеві особливості діяльності підприємства	Чим більша фондомісткість галузі, тим нижчий кредитний рейтинг і більше потрібно розраховувати на власний капітал. Чим менша тривалість операційного циклу в галузі, тим більша можливість залучати позиковий капітал.

Продовження табл. 1.11

1	2
Структура витрат і рівень операційного лівериджу	За високої частки постійних витрат не рекомендується мати високу частку позикового капіталу. Підприємства, у яких сила дії операційного важеля незначна, а обсяги реалізації постійно зростають, можуть збільшувати частку позикового капіталу.
Рівень концентрації власного капіталу	У випадку, коли власники бажають зберегти фінансовий контроль за управлінням підприємством, додатковий капітал доцільно формувати на основі позикових коштів.
Стадія життєвого циклу підприємства та темпи його розвитку	Підприємства, що знаходяться на ранніх стадіях свого життєвого циклу і мають конкурентоспроможну продукцію, можуть залучати для фінансування активів більшу частку позикового капіталу. Підприємства, які знаходяться в стадії зрілості, повинні більшою мірою використовувати власний капітал.
Кон'юнктура фінансового ринку	Залежно від стану цієї кон'юнктури зростає або знижується вартість позикового капіталу, що визначає ефективність його залучення. У випадку, коли кредитні ресурси дорогі, вигідніше збільшувати частку власного капіталу, і навпаки.
Кон'юнктура товарного ринку	Чим стабільніша кон'юнктура товарного ринку, тим стабільніший попит на продукцію і безпечніше використання позикового капіталу.
Рівень оподаткування прибутку підприємства	В умовах низьких ставок податку на прибуток або використання підприємством податкових пільг зменшується податкова економія і різниця у вартості позикового та власного капіталу із зовнішніх джерел є не настільки істотною. У цих умовах вигідніше здійснювати емісію акцій. За високої ставки оподаткування прибутку збільшується ефект від залучення позикових коштів.
Ставлення кредиторів до підприємства	Підприємство може мати негативний імідж серед кредиторів навіть за високої частки власного капіталу, що зменшує можливості нарощення позикового капіталу.
Асиметричність інформації	У разі ринкової недооцінки фірми, коли інвестори не мають інформації про очікуване зростання прибутку, можна тимчасово збільшити частку позикового капіталу.
Фінансовий менталітет власників і фінансових менеджерів підприємства	У випадку, коли керівництво має на меті збільшення прибутку, частка позикового капіталу буде зростати. У випадку, коли керівництво ставить за мету мінімізацію ризиків, частка позикового капіталу буде зменшуватися.
Необхідність забезпечення позикової місткості	Чим більша майбутня потреба підприємства в кредитах, тим менша можливість нарощення позикового капіталу в цей момент.

Враховуючи зазначені фактори управління структурою капіталу, підприємствам треба проводити дії з [24]:

- 1) обґрунтування оптимальних пропорцій використання власного і позикового капіталу;
- 2) залучення необхідних обсягів власного і позикового капіталу для досягнення цільової структури.

Не дотримуючись балансу управляючи структурою капіталу, керівництво підприємства ставить під загрозу його існування й збільшують ризик настання невідворотних наслідків. Задля уникнення даної ситуації, фінансові керівники мають вивчати й переймати досвід підприємств, що досягли найкращих результатів у своєму сегменті. Необхідно за будь-яких умов не допустити такого розміру боргів, за якого виплати за фіксованими зобов'язаннями перевищували б розумну межу. Тому, вирішуючи «чи залучати додаткові позикові кошти», треба щоразу прораховувати найгірший перебіг подій (спад ділової активності, різке падіння попиту або цін на продукцію, подорожчання кредитів тощо) та чи зможе суб'єкт господарювання покрити свої фіксовані фінансові витрати. Одним із основних завдань фінансового менеджера – є стеження за оптимальним співвідношенням між власним і позиковим капіталом. Це дасть підприємству змогу підтримувати гарну кредитну історію й використовувати позитивний ефект фінансового левериджу [25].

Існують різні думки стосовно того, якою має бути величина плеча фінансового важеля. Основна каже, що питома вага позикових коштів у пасиві не має бути більшою за 50%. З огляду на світову практику, можемо спостерігати відхилення від цього правила: японським компаніям властиво використовувати борги для фінансування своєї діяльності. Вони мають відношення позикового капіталу до суми активів приблизно 85%; американські фірми – 55%, а німецькі – 64%; Але так, чи інакше, варто не забувати, що висока питома вага позикових коштів підвищує ризик банкрутства, тож не варто зловживати їх користуванням [27].

У першому розділі даної випускної роботи було досліджено складові, класифікацію, економічну сутність, принципи та джерела формування капіталу. Також було розглянуто його структуру та фактори, що мають на неї вплив.

З'ясовано, що капітал суб'єкта господарювання в економічному сенсі являє собою матеріальну основу виробничо-господарських і фінансово-економічних відносин, які утворюються за здійснення підприємницької діяльності незалежно від форми власності підприємства. Капітал виникає під час створення підприємства, а також його функціонування.

Виявлено, що капітал має суттєве значення в економічному розвитку підприємства, а також в забезпеченні інтересів різних груп: працівників, власників підприємства, держави.

Визначено, що основою капіталу суб'єкта господарювання є власний капітал. Але з огляду на світову практику, можемо сказати, що позикове фінансування – є «найвигіднішим», бо, в разі банкрутства підприємства, кредитори мають більший пріоритет на отримання своїх коштів, аніж власники та акціонери. Однак, необдумане збільшення об'єму позикових коштів у капіталі підприємства призводить до зниження його фінансової стійкості, ринкова ціна на акції – падає, а в найгіршому випадку – суб'єкту господарювання загрожує банкрутство.

Тож, було стверджено, що використання підприємством позикового капіталу, підвищує фінансовий потенціал економічного розвитку і шанс збільшення рентабельності власного капіталу. Проте, разом із тим виникає фінансовий ризик і загроза банкрутства.

Розглянуто наступні основні принципи, яких підприємство має дотримуватись формуючи капітал:

1. Урахування перспектив розвитку господарської діяльності підприємства.
2. Забезпечення відповідності позичкового капіталу обсягу оборотних і необоротних активів підприємства.

3. Забезпечення оптимальної структури капіталу з позицій ефективного його функціонування.

4. Забезпечення мінімізації витрат з формування капіталу з різних джерел.

5. Забезпечення високоефективного використання капіталу в процесі господарської діяльності.

З'ясовано, що власний капітал відіграє основну роль при фінансуванні суб'єкта господарювання, бо використання власні кошти мають певні переваги та говорить про наявність високого рівня фінансової стійкості. Але, в процесі своєї діяльності кожне підприємство має потребу в залученні позикових активів, що прискорюють рух матеріальних і грошових ресурсів, збільшують фінансовий потенціал та дають можливість досягти приросту рентабельності.

Дослідивши тему роботи, було визначено, що, хоч використання підприємством позикових коштів є ефективнішим аніж власних, та все ж, це призводить до зростання фінансового ризику, а також зменшує фінансову стійкість. Тож, вкрай важливим є визначення оптимальної структури капіталу на підприємстві.

Разом із тим визначено, що структурою капіталу, визначається багато аспектів операційної, фінансової і інвестиційної діяльності підприємства, вона неабияк впливає на їх підсумки. Умови формування рентабельності власного капіталу, активів, рівня фінансових ризиків, фінансової стійкості, платоспроможності й як результат – ефективності фінансового менеджменту здебільшого залежить від фінансової структури капіталу

Також, сформульовано визначення оптимальної структури капіталу – питома вага власного капіталу переважає в співвідношенні до з позиковим, що збільшує прибуток акціонерів підприємства.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ СТРУКТУРИ КАПІТАЛУ ДП «ХМЗ «ФЕД»

2.1. Загальна організаційно-економічна характеристика підприємства

Харківський машинобудівний завод «ФЕД» (скор. ДП «ХМЗ «ФЕД») — прогресивне промислове підприємство, що базується в м. Харкові, засноване в 1927 році і прославлене випуском знаменитих камер серії "ФЕД. Сьогодні харківський завод виконує повний цикл створення сучасного авіаційного підрозділу – від передпроектних досліджень до створення, випробувань, сертифікації, серійного виробництва та післяпродажного обслуговування, яке поставляється в різні країни – Казахстан, Бангладеш, Індію, Китай, Чехію, Латвію, Польщу. Основними споживачами продукції ДП «ХМЗ «ФЕД» в Україні є: ДП «Антонов», АТ «Мотор Січ», ДП «Івченко-прогрес», «Укрзалізниця».

Завод бере участь в міжнародних авіаційних виставках, що організовуються у Франції, Китаї, Великій Британії, а ще в Україні – «Авіасвіт», «Зброя та безпека».

З 2017 р. й по сьогодні організовуються науково-дослідницькі та конструкторські роботи у сфері освоєння та вивчення нових моделей авіаційної техніки, бронетанкових установок.

Робота заводу протікає у складі Державного концерну «УкрОборонПром». Дочірні підприємства, філії, представництва та інші відокремлені структурні підрозділи підприємство не створювало. Структура, що існує – сприятлива для стабільної діяльності заводу. Організаційно-правова форма власності – державне підприємство.

Організаційна структура ДП ХМЗ «ФЕД» відображена на рис 2.1.

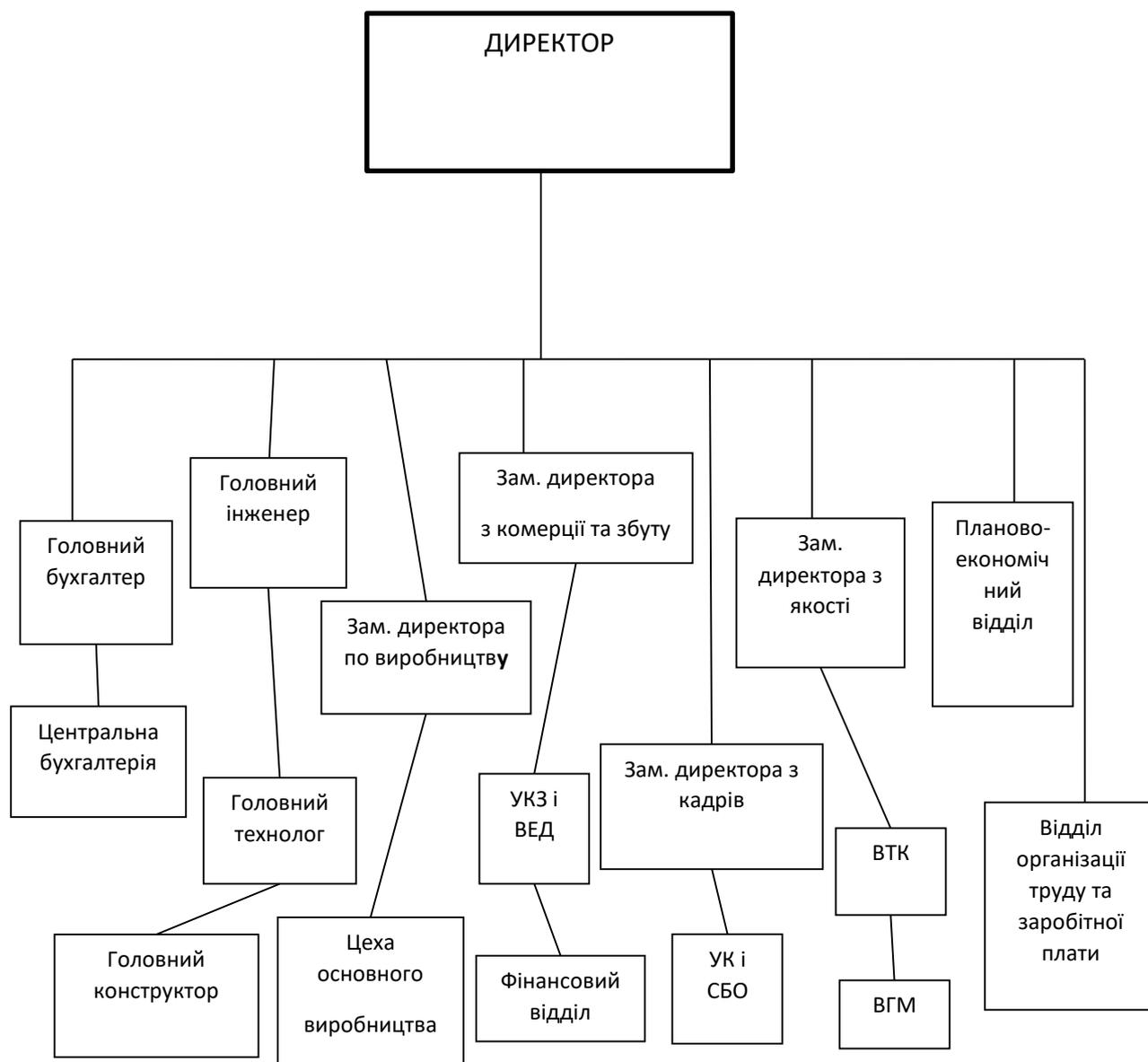

Рис. 2.1 Організаційна структура ДП «Харківський машинобудівний завод «ФЕД»

ДП «ХМЗ «ФЕД»» входить до складу асоціації високотехнологічних підприємств та організацій. Було сформовано та впроваджено «План стратегічного розвитку підприємства на 2018-2022 рр.» на підприємстві ДП «ХМЗ «ФЕД»».

Взявши дані форми №1 «Баланс» та форми №2 «Звіт про фінансові результати», проаналізуємо основні фінансово-економічні показники діяльності підприємства (табл. 2.1).

Таблиця 2.1

Основні фінансово-економічні показники діяльності
ДП «ХМЗ «ФЕД»» за 2017-2019 рр.

Показники	2017 рік	2018 рік	2019 рік	Темп зростання 2018/2017	Темп зростання 2019/2018
1. Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	435 125	483 153	532 611	111,04	110,23
2. Собівартість реалізованої продукції	237 869	249 559	239 547	104,91	95,99
3. Чистий прибуток	48 722	39 734	49 222	81,55	123,88
4. Валюта балансу	500 489	576 676	540 290	115,22	93,69
5. Власний капітал	383 784	384 413	418 492	100,17	108,86
6. Позиковий капітал	116 741	192 263	121 798	164,69	63,35
7. Необоротні активи	128 081	127 041	141 915	99,18	111,7
8. Оборотні активи	372 408	449 635	398 375	158,7	88,6

Провівши аналіз таблиці 2.1, за 2017-2019 рр. можемо спостерігати збільшення значень усіх показників.

Протягом 2017-2019 рр. чистий дохід від реалізації з 435 125 тис. грн. збільшився до 532 611 тис. грн. Це говорить про зростання ефективності діяльності підприємства і позитивно впливає на прибуток.

Разом із тим, за 2017-2019 рр. збільшується величина власного капіталу, що безумовно є позитивною тенденцією, і відображає зміцнення фінансової стійкості підприємства. Це означає, що воно має достатньо ресурсів для здійснення інвестицій у розвиток виробництва.

Протягом 2017-2019 років величина позикового капіталу також збільшується. Для суб'єкта господарювання це негативна тенденція, тому варто звернути увагу на розроблення методів досягнення оптимального співвідношення власного та позикового капіталу.

Тож, узагальнюючи, можемо побачити, що підприємство ДП «ХМЗ «ФЕД»» проводить досить ефективну та прибуткову фінансово-господарську діяльність. Підприємство є фінансово незалежним від зовнішніх джерел фінансування,

оскільки власний капітал протягом досліджуваного періоду стає дедалі більшим і переважає суму позикових коштів.

2.2. Оцінка фінансового стану ДП «ХМЗ «ФЕД»»

При оцінці фінансового стану суб'єкта господарювання створюється необхідна інформаційна база для того, щоб ухвалювати управлінські та фінансові рішення з урегулювання проблемних питань, залучення або проведення інвестицій, напрямів виробничого розвитку тощо [5].

Для здійснення оцінки фінансового стану суб'єкта господарювання – треба провести аналіз показників, що характеризують його.

Однією з найважливіших характеристик в основній діяльності підприємства – є майновий стан. Співвідношенням у складі майна між джерелами його утворення і підприємством за певний проміжок часу часу є "Баланс", у якому відображені структура та розмір майна підприємства. Проведемо вертикальний та горизонтальний аналіз активів ДП «ХМЗ «ФЕД»» (табл. 2.2).

Таблиця 2.2

Аналіз структури та динаміки активів ДП «ХМЗ «ФЕД»» за
2017-2019 рр.

Показники	2017 р.	Питома вага %	2018 р.	Питома вага %	2019 р.	Питома вага %
Активи всього:	500489	100	576676	100	540290	100
Необоротні активи:	128081	25,59	127 041	22,03	141 915	26,27
Основні засоби і нематеріальні активи	121810	24,34	121636	21,09	135011	24,99
Довгострокові фінансові інвестиції	129	0,03	10	0,00	10	0,00
Оборотні активи:	372 408	74,41	449 635	77,97	398 375	73,73
Запаси	283 325	56,61	322 466	55,92	302 773	56,04
Дебіторська заборгованість	78 094	15,60	92 613	16,06	78965	14,62
Грошові кошти та їх еквіваленти	8 039	1,61	28 935	5,02	8 262	1,53
Інші оборотні активи	1 716	0,34	4 005	0,69	6 552	1,21

З аналізу динаміки і структури майна ДП “Харківський машинобудівний завод “ФЕД” за 2017-2019 роки спостерігається позитивна тенденція до його зростання. Так, протягом 2018 року сума майна збільшилася на 76187 тис. грн, а протягом 2019 року сума майна становила 540290 тис. грн.

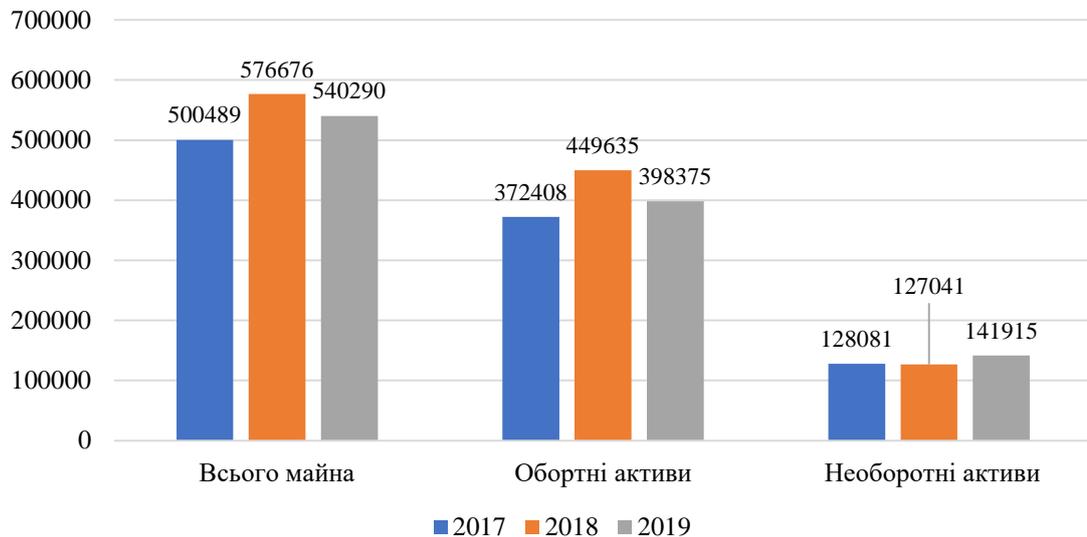

Рис. 2.2. Структурна динаміка майна ДП “Харківський машинобудівний завод “ФЕД” за 2017-2019 роки

Як бачимо, найбільшу частку в активах ДП “Харківський машинобудівний завод “ФЕД” займають оборотні активи. При чому їх доля в 2019 році скоротилася до 73,8%, хоча в 2018 р. – зросла з 74,4% до 77,97% у порівнянні з 2017 р. Найбільша частка в оборотних активах припадає на запаси й протягом 2017-2019 рр. тримається в межах від 55,91% до 56,6%. Зниження оборотних виробничих фондів і фондів обігу в 2019 році пов'язане з кривими явищами у світовій та українській економіках, і зовсім не говорить про неефективність використання основного капіталу підприємством у своїй діяльності.

Найбільша частка серед необоротних активів припадає на основні засоби – понад 20%. Хоч їх частка протягом 2018 року знизилася з 24,33% до 21,09%, та все у 2019 р. зросла на 3,9%.

Разом з тим, у 2018 р. спостерігається зростання обсягів дебіторської

заборгованості. Це може може відбуватися через: необачну кредитну політику організації в ставленні до покупців; неплатоспроможністю деяких покупців; прискореним зростанням обсягу продажів.

Динаміка дебіторської заборгованості та грошових коштів за 2017-2019 рр. зображена на рис. 2.3.

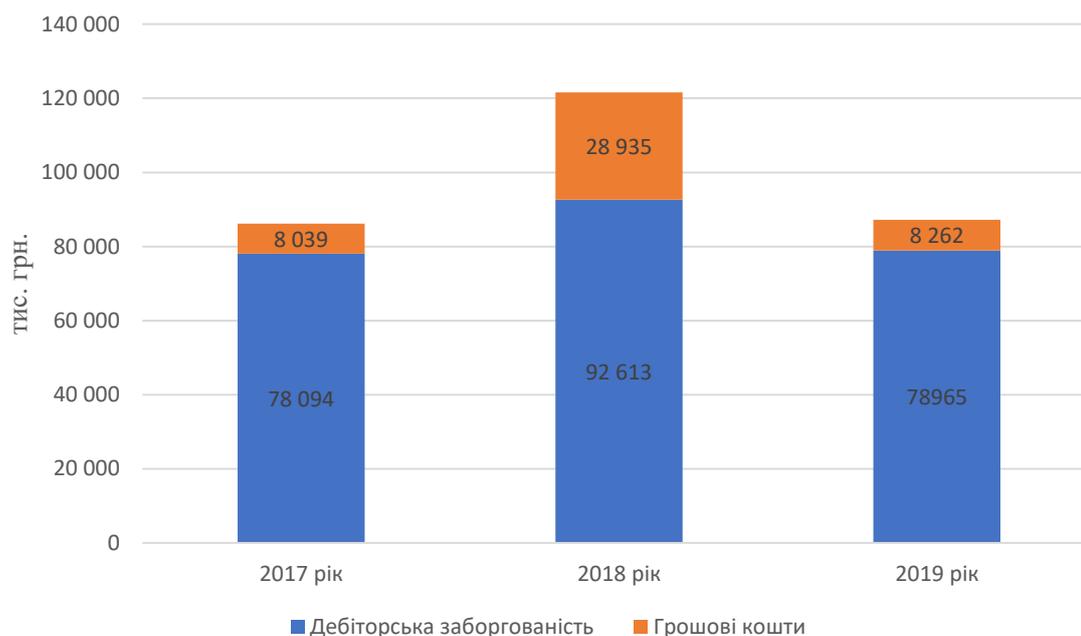

Рис. 2.3. Динаміка дебіторської заборгованості та грошових коштів ДП «Харківський машинобудівний завод «ФЕД» за 2017-2019 роки

Згідно з графіком бачимо, що величина дебіторської заборгованості переважає суму грошових коштів. Це говорить про незадовільний стан розрахунків суб'єкта господарювання з замовниками й свідчить про відволікання коштів з обороту. В майбутньому це може викликати потребу в залученні кредитів і позик, щоб забезпечити поточну виробничу діяльність. Підприємству треба проводити більш ефективну політику управління дебіторської заборгованості.

Успішне функціонування підприємств неможливо забезпечити без чіткої організації управління і використання чинників виробництва, які визначають стратегію підприємства та його можливості поліпшення результатів фінансово-господарчої діяльності. Тому виникає необхідність в оцінці ефективності

використання виробничих фондів підприємства, як основної складової необоротних активів. Для цього проведемо їх оцінку розраховавши відповідні показники (табл.2.3).

Таблиця 2.3

Показники оцінки основних фондів ДП “Харківський машинобудівний завод “ФЕД” за 2017-2019 рр.

Показник	2017 р.	2018 р.	2019 р.	Темп зростання, 2018/2017 %	Темп зростання, 2019/2018 %
1	2	3	4	5	6
1. Показники оцінки забезпеченості підприємства основними фондами					
1.1. Фондомісткість (К _{ФМ})	0,1	0,08	0,07	80	87,50
1.2. Фондоозброєність (К _{ФО})	24,52	22	23,97	89,72	108,95
1.3. Коефіцієнт вартості основних фондів в активах підприємства (К _{ОЗ})	0,08	0,06	0,08	75	133,33
2. Показники оцінки стану та руху основних фондів					
2.1. Коефіцієнт зносу основних засобів (К _{ЗОЗ})	0,79	0,83	0,81	105,06	97,59
2.2. Коефіцієнт придатності основних засобів (К _{ПОЗ})	0,21	0,17	0,19	80,95	111,76
2.3. Коефіцієнт оновлення основних засобів (К _{ООЗ})	0,04	0,02	0,1	50,00	500
2.4. Коефіцієнт вибуття основних засобів (К _{ВОЗ})	0,007	0,009	0,005	128,57	55,55
2.5. Коефіцієнт приросту основних засобів (К _{ПОЗ})	0,03	0,01	0,1	33,33	1000
3. Показники оцінки ефективності використання основних фондів					
3.1. Фондоввідача (К _{ФВ}), грн.	9,41	12,01	13,22	127,63	110,07
3.2. Коефіцієнт рентабельності основних засобів (К _{РОЗ}), %	129,73	122,65	150,84	94,54	122,98
3.3. Інтегральний показник ефективності використання основних засобів (І _{ОЗ})	34,94	38,38	44,66	109,84	116,36

Так, протягом трьох років вартість основних засобів, які задіяно підприємством задля виготовлення продукції вартістю 1 грн. постійно

скорочується. В 2018 році це скорочення склало 20%, а в 2019 ще 12,5%. разом з тим зростає фондоозброєність праці. Це викликано зростанням вартості основних засобів із одночасним скороченням чисельності працівників. Такі зміни говорять про оновлення та автоматизацію процесу виробництва на підприємстві.

Це підтверджує і зростання коефіцієнта оновлення в 2019 році на 500%, хоч в 2018 році він скоротився з 0.04 вдвічі. Коефіцієнт оновлення - відображає питому вагу основних фондів, введених в експлуатацію протягом року, у їх загальному наявному обсязі, показує ступінь оновлення основних фондів на підприємстві в цілому. Відповідно до цього зміни відбулись і в значенні коефіцієнта зносу: збільшення темпу зростання в 2017-2018 році - 105,06% та сповільнення в 2018-2019 – 97,59%.

Зростання фондівіддачі, яке спостерігається протягом усіх трьох років позитивно характеризує діяльність підприємства, оскільки даний показник відображає прибутковість використання основних фондів вартістю.

В цілому ж рентабельність основних фондів підприємства в 2017 році склала 129,73%, в 2018 – 122,65%, а в 2019 - 150%. Така динаміка відображає нестабільну роботу державного підприємства у 2018 р., і навпаки, у 2019 р. свідчить про ефективну політику використання наявного виробничого потенціалу.

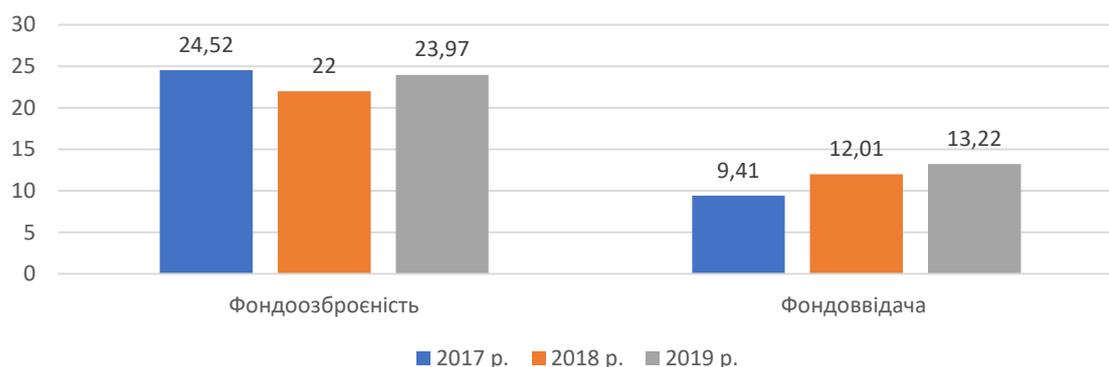

Рис. 2.4 Показники оцінки основних фондів (фондоввідача й фондоозброєність) ДП “ХМЗ “ФЕД” за 2017-2019 рр.

Проаналізуємо систему коефіцієнтів, що характеризують структуру й ефективність використання капіталу. Візьмемо до уваги коефіцієнти: фінансової стійкості, ліквідності, а також показники ділової активності підприємства.

Фінансова стійкість – це досить багатогранне й обширне поняття, що з одного боку являє собою здатність проводити діяльність підприємства в умовах постійних зовнішніх і внутрішніх змін, а з іншого – відображає фінансово-економічне становище, при якому воно є не тільки ліквідним і платоспроможним, але й має достатньо ресурсів для проведення своєї діяльності й стабільного функціонування.

Для оцінки фінансової стійкості підприємства треба прорахувати абсолютні й відносні показники, що ґрунтуються на порівнянні активів та їх джерел фінансування (табл. 2.4).

Таблиця 2.4

Основні показники фінансової стійкості ДП «ХМЗ «ФЕД»»
за 2017-2019 рр.

Найменування показника	2017 р.	2018 р.	2019 р.	Відхилення, +,-		Темп проросту, %	
				2018/ 2017	2019/ 2018	2018/ 2017	2019/ 2018
наявність власних коштів підприємства в обороті	281316	280920	302993	-396	22073	99,86	107,86
коефіцієнт фінансової стійкості	0,82	0,71	0,82	-0,11	0,11	86,58	115,49
коефіцієнт автономії	0,77	0,66	0,77	-0,11	0,11	85,71	116,66
коефіцієнт фінансової залежності	1,30	1,5	1,29	0,2	-0,21	115,38	86
коефіцієнт фінансового ризику	0,30	0,50	0,29	0,2	-0,21	166,66	58
коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,73	0,73	0,72	0	-0,01	100	98,63
коефіцієнт покриття запасів	1,31	1,39	1,32	0,08	-0,07	106,10	94,96
коефіцієнт загальної заборгованості	0,23	0,33	0,22	0,1	-0,11	143,48	66,66
коефіцієнт співвідношення власного і залученого капіталу	0,06	0,06	0,06	-	-	100	100

Оцінка фінансової стійкості за відносними показниками дозволяє зробити наступні висновки:

- зростання вартості власних оборотних коштів в 2019 році на 7,86%, говорить

про міцні позиції підприємства на ринку;

- попри різке зниження фінансової стійкості у 2018 році (на 0,11) – у 2019 ситуація повертається до початкового значення;

- коефіцієнт автономії вищий за нормативне значення і показує переважання в підприємства власного майна над запозиченим;

- коефіцієнт фінансової залежності скорочується на 14% в 2019 році, при цьому в 2018 спостерігалось його зростання на 15%. Таке скорочення свідчить про зменшення залежності від позикових коштів;

- коефіцієнт маневреності власних коштів дещо скорочується та свідчить про скорочення частки власного капіталу в обігу підприємства

- зростання значення коефіцієнта покриття запасів, показує зростання частки власних коштів на 1 грн. запасів з 1,32 у 2017 році до 1,39 у 2018. Проте наступного року це значення стає приблизно таким самим, що й 2017 року;

В цілому ж варто відмітити хороші значення та динаміку показників оцінки фінансового стану Харківського заводу. Всі вони підтверджують стабільність його діяльності.

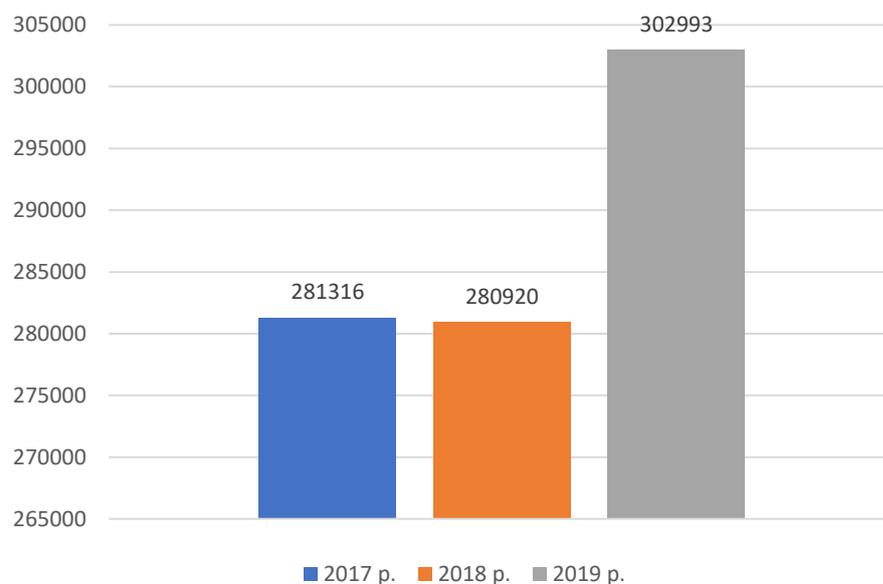

Рис. 2.5 Динаміка наявності власних коштів підприємства в обороті ДП “Харківський машинобудівний завод “ФЕД” за 2017-2019 рр.

Визначимо ж який тип фінансової стійкості характерний для досліджуваного підприємства. Для цього скористаємося трикомпонентним показником (табл. 2.5).

Таблиця 2.5

Визначення типу фінансової стійкості ДП «Харківський машинобудівний завод «ФЕД» за 2017-2019 рр.

Показник	2017 рік	2018 рік	2019 рік
Загальна величина запасів (ЗД)	283325	322466	302773
Наявність власних коштів (В)	255703	257303	276577
Наявність власних та довгострокових позикових коштів (робочий капітал) (ВД)	281316	280920	302993
Наявність загальних коштів (ЗК)	284575	290920	302993
$\Phi_{В} = В - З_{п}$	-27622	-65163	-26196
$\Phi_{ВД} = ВД - З_{п}$	-2009	-41615	220
$\Phi_{ЗК} = ЗК - З_{п}$	1250	-31615	220
Трикомпонентний показник фінансової стійкості $S(\Phi) = \{S1(\pm\Phi_{В}), S2(\pm\Phi_{ВД}), S3(\pm\Phi_{ЗК})\}$	0; 0; 1	0; 0; 0	0; 1; 1
Тип фінансової стійкості	нестійкий	кризовий	нормальний

Шляхом розрахунку трикомпонентного показника, стало відомо, що насправді Харківський завод в 2017 році мав нестійкий фінансовий стан. Пов'язано це було з перевищенням запасів над власними коштами та довгостроковими зобов'язаннями. Покрити вартість запасів вдалося тільки за рахунок короткострокових кредитів банків.

В 2018 році ситуація погіршилась. Сталося це за рахунок значного зростання загальних запасів та скорочення довгострокових зобов'язань шляхом їх погашення. В результаті чого підприємством була втрачена платоспроможність.

2019 рік був вдалим для підприємства, оскільки воно вийшло на нормальний фінансовий стан. Вдалося це за рахунок реалізації частини загальних запасів та збільшенні частки власних коштів в обігу підприємства.

Ліквідність – це здатність підприємства конвертувати активи в грошові кошти

для погашення боргових зобов'язань. В свою чергу, платоспроможність – можливість підприємства своєчасно задовольнити платіжні зобов'язання. Ліквідність і платоспроможність – взаємопов'язані речі.

Для їх оцінки складемо баланс ліквідності (табл. 2.6). Це дозволить зіставити групи активів та пасивів підприємства та визначити рівень його платоспроможності.

Таблиця 2.6

Баланс ліквідності ДП «Харківський машинобудівний завод «ФЕД» за 2017-2019 рр.

Актив	2017 рік	2018 рік	2019 рік	Пасив	2017 рік	2018 рік	2019 рік	Надлишок +,-		
								2017 рік	2018 рік	2019 рік
Група А1 Грошові кошти	8039	28935	8262	Група П1 Поточні зобов'язання Кредит. заборгован. за товари, роботи	87833	134868	64661	79794	105933	56399
Група А2 Дебіторс. заборгованість, Готова продукція	78094	92613	78965	Група П2 Короткострокові кредити банку	3259	10000	-	-74835	-82613	-78965
Група А3 Виробничі запаси, незаверш. виробництво	292182	332947	315117	Група П3 Довгострокові зобов'язання	25613	47395	57137	- 266569	-285552	-257980
Група А4 Необоротні активи	122174	122181	137946	Група П4 Власний капітал	383784	384413	418492	261610	262232	280546
Баланс гр.1+2+3+4	500489	576676	540290	Баланс гр.1+2+3+4	500489	576676	540290	-	-	-

Проаналізувавши баланс ліквідності Харківського заводу «ФЕД» за 2017-2019 роки, стало зрозуміло, що він не є абсолютно ліквідним. Так, підприємство не має в своєму розпорядженні достатньої суми грошових коштів для погашення термінових зобов'язань за першої ж вимоги. Так у 2017 році

кредиторська заборгованість перевищила грошові кошти на 79794 тис. грн. У 2018 сума перевищення заборгованості зросла на 105933 тис. грн., проте 2019 року ця різниця різко зменшилася до 56399 тис. грн. Тож варто зазначити позитивне зрушення по даним показникам, та цього не достатньо для цілком задовільної діяльності. Тому за всі три роки дослідження співвідношення $A1 \geq P1$ – не виконується.

Разом з тим підприємство має змогу перетворити свою наявну дебіторську заборгованість шляхом її відклику (протягом року) для погашення короткострокових позик. Про це свідчить виконання другої умови ліквідності

($A2 \geq P2$) та третьої ($A3 \geq P3$). Таким чином, активи, що швидко реалізуються перевищують короткострокові пасиви в силу невеликої кількості останніх, а в 2019 році сума зобов'язань за найближчими строками погашення дорівнює нулю. Щодо перспективної ліквідності, то тут не існує проблеми. Хаківський завод має достатньо запасів, що забезпечать відшкодування за довгостроковими позиками. Там, як і в попередньому випадку спостерігається значне перевищення групи $A3$. У 2017 році перевага на користь активів склала 266569 тис. грн., у 2018 – 285552 тис. грн., а в 2019 – 257980 тис. грн.

Четверта умова нерівності ($A4 \leq P4$) виконується. Це свідчить про те, що ДП «Харківський машинобудівний завод «ФЕД» має у своєму розпорядженні достатньо власних оборотних коштів. Статистика різниці показала, що найбільший надлишок припав на 2019 рік і склав 280546 тис. грн.

Отже, узагальнюючи все вище зазначене можна зробити висновок, що для того, щоб мати абсолютно ліквідний баланс – підприємству не вистачає грошових коштів, через що стає під сумнів спроможність заводу покрити поточні зобов'язання. Нажаль, невиконання даної нерівності спостерігається весь період дослідження (2017-2019 рр.).

Крім цього, для більш чіткого уявлення про ліквідність підприємства – варто також провести його оцінку з використанням відносних показників (табл. 2.7).

Таблиця 2.7

Відносні показники оцінки ліквідності ДП «Харківський машинобудівний завод «ФЕД» за 2017-2019 рр.

Найменування показника	Роки			Відхилення, +,-		Темп проросту, %	
	2017	2018	2019	2018/ 2017	2019/ 2018	2018/ 2017	2019/ 2018
Власний оборотний капітал	281316	280920	302993	-396	22073	99,86	107,86
Загальний коефіцієнт ліквідності	4,15	3,14	6,22	-1,01	3,08	75,66	198,09
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,94	0,84	1,34	-0,1	0,5	89,36	159,52
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,09	0,17	0,09	0,08	-0,08	188,88	52,94
Коефіцієнт ліквідності товарно-матеріальних цінностей	3,21	2,3	4,87	-0,91	2,57	71,65	211,73
Коефіцієнт ліквідності дебіторської заборгованості	0,86	0,64	1,22	-0,22	0,58	74,49	190,62
Коефіцієнт забезпеченості оборотних активів власними оборотними коштами	0,75	0,62	0,76	-0,13	0,14	82,67	122,59
Коефіцієнт загальної платоспроможності	4,29	3	4,44	-1,29	1,44	69,93	148
Коефіцієнт фінансового лівериджу	0,07	0,12	0,14	0,05	0,02	171,43	116,67
Коефіцієнт відновлення (<i>втрати</i>) платоспроможності	2,13	1,44	3,49	-0,69	2,05	67,6	242,36
Частка кредиторської заборгованості у власному капіталі й дебіторської заборгованості	0,16	0,17	0,72	0,01	0,55	106,25	423,53
Коефіцієнт співвідношення чистих оборотних активів із чистими активами	0,66	0,67	0,66	0,01	-0,01	101,51	98,51

Значення власного оборотного капіталу. свідчить про ліквідність та платоспроможність підприємства, оскільки оборотні активи повністю поривають його поточні зобов'язання. Незначне скорочення в 2018 році ніяк не вплинуло на діяльність підприємства, оскільки вже в 2019 даний показник вже знову значно зріс.

Це підтверджує і коефіцієнт загальної ліквідності, значення якого вище нормативного. Так, в 2017 році на 1 грн. зобов'язання припадало 4,08 грн. поточних активів, у 2018 відбулося скорочення даного показника на 24,44%, хоча воно ще знаходилось в межах норми, а в 2019 – зросло вже до 4,2 грн.

Рис. 2.6 Динаміка загальної ліквідності ДП «Харківський машинобудівний завод «ФЕД» за 2017-2019 рр.

Зростання показника швидкої ліквідності в динаміці є позитивним для підприємства. Так, воно повністю може погасити свої короткострокові зобов'язання за рахунок надходжень, що будуть здійснені найближчим часом. Крім того, всі зобов'язання можуть бути погашені негайно.

Коефіцієнти ліквідності товарно-матеріальних цінностей та дебіторської заборгованості, також мають значення вище нормативного. Скорочення даних показників в 2018 році пов'язано зі зростанням поточних зобов'язання.

На машинобудівному заводі «ФЕД» спостерігається високий рівень платоспроможності. Так, підприємство повністю забезпечує оборотний капітал власним та має високий рівень платоспроможності, що зростає в динаміці незважаючи на зниження в 2018 році.

Попри невелику тенденцію до зростання, низьке значення коефіцієнта фінансового лівереджу та його скорочення в динаміці, свідчить про ефективну політику підприємства. Так, воно надає перевагу короткостроковим зобов'язанням та старається швидко з ними розраховуватись. Частка довгострокової заборгованості досить мала. Крім того, спостерігається мала частка кредиторської заборгованості у власному капіталі.

Позитивним є той факт, що завод має позитивне значення коефіцієнта втрати платоспроможності й низький шанс протягом 3 місяців втратити її. Ситуація була дещо гірша в 2018 році, знову ж таки в результаті значного зростання поточних зобов'язань, однак в 2019 – ситуація стабілізувалася.

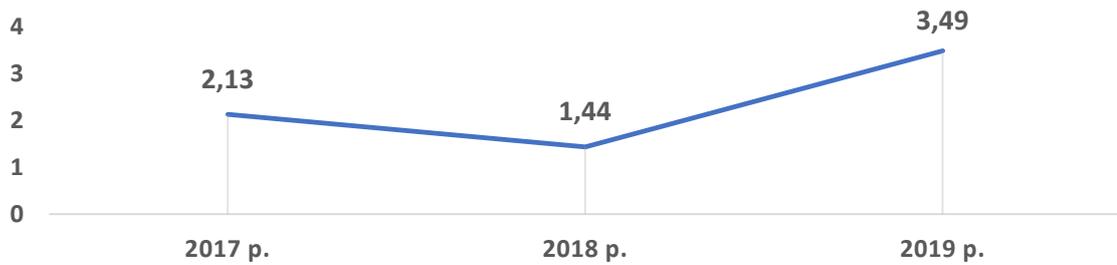

Рис. 2.7 Динаміка загальної ліквідності ДП «Харківський машинобудівний завод «ФЕД» за 2017-2019 рр.

Оцінка платоспроможності та ліквідності підприємства машинобудування показала не зовсім ліквідний баланс, однак за відносними показниками завод має високу ліквідність та малу ймовірність банкрутства.

Аналіз ділової активності передбачає оцінку ефективності управління активами, як найважливішого елементу процесу виробництва. Для цього визначають відносні показники та аналізують їх динаміку.

Крім того, ділову активність підприємства оцінюють за ступенем виконання «золотого правила». Перевіримо його виконання на досліджуваному підприємстві (табл. 2.8).

Таблиця 2.8

Виконання «золотого правила» на ДП «Харківський машинобудівний завод «ФЕД» за 2017-2019 рр.

Показники	2017 рік	2018 рік	2019 рік
Темп зростання прибутку до оподаткування, %, Тпр	131,26	81,55	123,88
Темп збільшення обсягів реалізації, %, Тр	122,86	111,04	110,24
Темп збільшення авансованого капіталу, %, Тк	104,39	115,23	93,69
«Золоте правило»	Тпр > Тр > Тк > 100 %		
Для підприємства:	Виконується	Не виконується	Не виконується

З даних таблиці 2.6, стає відомо, що «золоте правило» для машинобудівного заводу «ФЕД» виконується лише 2017 року. У наступних роках цього не вдалося досягнути. У 2018 році виникла проблема зі скороченням прибутку в порівнянні з

минулим звітним періодом, а також з перевищенням темпів збільшення обсягів реалізації над темпом збільшення авансованого капіталу. У 2019 «золоте правило» не виконалось через скорочення авансованого капіталу на 7,31% у порівнянні з минулим роком.

Не менш важливе значення має тривалість операційного та фінансового циклу. Саме значення даного показника відображає час за який вкладені кошти приносять прибуток і чим він менший тим краще для заводу (табл. 2.9).

Таблиця 2.9

Періоди обороту поточних активів і зобов'язань ДП «Харківський машинобудівний завод «ФЕД» за 2017-2019 рр.

Показник	2017 рік	2018 рік	2019 рік	Відхилення, +/-	
Чистий дохід (виручка) від реалізації, тис. грн.	435125	483153	532611	48028	49458
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги (ДЗГ), тис. грн.	60591	81268	69016	20677	-12252
Запаси (З), тис. грн.	283325	322466	302773	39141	-19693
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги (КЗГ), тис. грн.	21258	57660	18062	36402	-39598
Період обороту, дні:					
дебіторської заборгованості	50,83	61,39	47,3	10,56	-14,09
запасів	237,66	243,61	207,49	5,95	-36,12
кредиторської заборгованості	17,83	43,56	12,38	25,73	-31,18
Операційний цикл	288,49	305	254,79	16,51	-50,21
Кількість операційних циклів за період	1,26	1,2	1,43	-0,06	0,23
Фінансовий цикл	270,66	261,44	242,41	-9,22	-19,03

Виходячи з аналізу періоду обороту активів та зобов'язань, можна зробити висновок, що тривалість операційного циклу підприємства досить значна, проте спостерігається тенденція до її скорочення у 2019 році. Це пов'язано з довгим періодом обороту запасів через специфіку даного підприємства. Тривалість обороту дебіторської заборгованості не велика й сягає двох місяців, хоча у 2018 році цей показник був найбільшим за досліджуваний період – 64 дні. Так кількість операційних циклів на заводі за 2017-2019 рр. тримається в межах від 1,25 до 1,33.

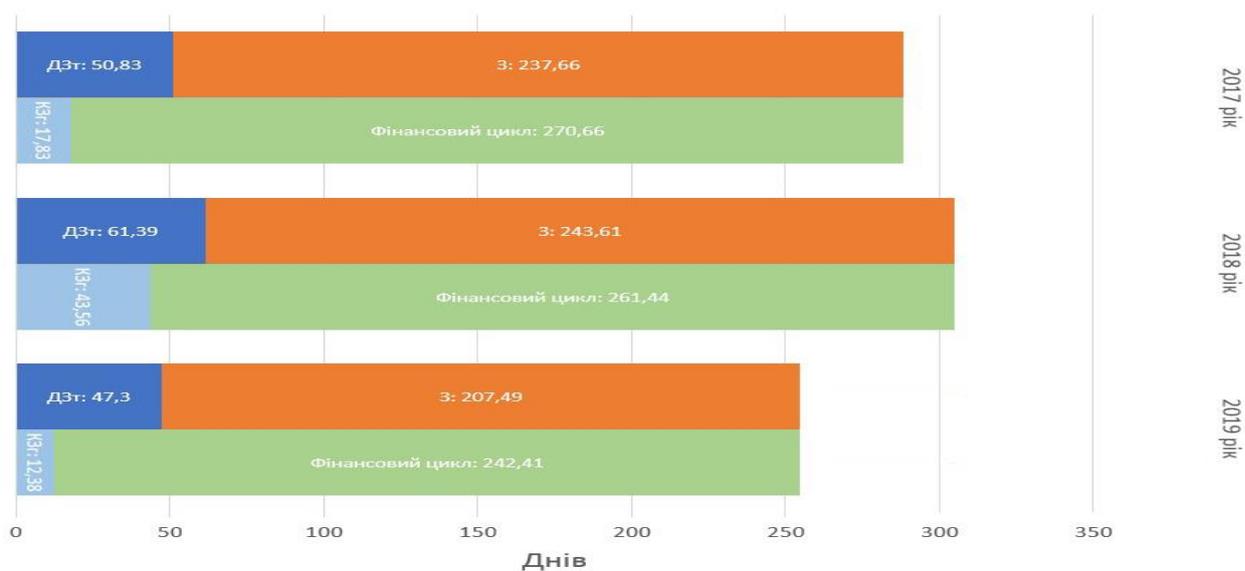

Рис. 2.8 Тривалість фінансового циклу ДП «Харківський машинобудівний завод «ФЕД» за 2017-2019 рр.

Крім того, значна тривалість і фінансового циклу, хоч в динаміці вона скорочується спочатку на 9 днів, а потім ще на 19. Таке скорочення говорить про зменшення потреби заводу в грошових коштах на придбання запасів для подальшої виробничої діяльності.

2.3. Аналіз структури власного та позикового капіталу ДП «ХМЗ «ФЕД»»

Капітал являє собою накопичений шляхом збереження запасів економічних благ у формі грошових засобів і реальних капітальних товарів, залучений його власниками в економічний процес як інвестиційний ресурс і фактор виробництва з метою отримання прибутку.

Найважливішим показником для підприємства є величина власного капіталу, який дає змогу підприємству організувати безперебійну роботу та бути незалежним від кредиторів.

Збереження власного капіталу є одним з головних показників якості фінансового управління на підприємстві. Тож, проведемо оцінку структури та динаміки власного капіталу за 2017-2018-2019 роки (табл. 2.10).

Таблиця 2.10

Структура і динаміка власного капіталу ДП “Харківський машинобудівний завод “ФЕД” за 2017-2019 роки

Найменування статей	2017 р.		2018 р.		2019 р.		Відхилення 2018/2017 (+,-) в			Відхилення 2019/2018 (+,-) в		
	сума, тис. грн.	питома вага, %	сума, тис. грн.	питома вага, %	сума, тис. грн.	питома вага, %	Δ	%	темп зростання, %	Δ	%	темп зростання, %
Власний капітал	383 784	100	384 413	100	418 492	100	629	-	100,16	34 079	-	108,86
1. Зареєстрований (пайовий) капітал	70 162	18,28	70 162	18,25	70 162	16,76	-	-0,03%	100	-	-1,49	100
2. Капітал у дооцінках	29	0,007	25	0,006	22	0,005	-4	-0,001	86,2	-3	-0,001	88
3. Додатковий капітал	85 111	22,17	58 239	15,15	92 390	22,07	-26 872	-7,02	68,42	34 151	6,92	158,63
Всього інвестований капітал	155 302	40,46	128 430	33,41	162 574	38,84	-26872	-7,05	82,7	34144	-5,43	126,58
4. Резервний капітал	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5. Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	228 482	100	255 987	100	255 918	-	27 505	-	112,03	-69	-	99,97
Всього накопичений капітал	228 482	100	255 987	100	255 918	-	27 505	-	112,03	-69	-	99,97
6. Неоплачений капітал	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7. Вилучений капітал	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Всього капітал у розпорядженні	383 784	100	384 413	100	418 492	100	629	-	100,16	34 079	-	108,86
8. Інші резерви	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Сукупний капітал	500 489	100%	576 676	100	540 290	100	76 187	-	115,22	-36 386	-	93,69
Частка власного капіталу в сукупному капіталі	-	76,68	-	66,66	-	77,45	-	-	-	-	-	-

Власний капітал підприємства складається з інвестованого та накопиченого капіталу. Сума власного капіталу у 2018 році має тенденцію до збільшення по відношенню до 2017 р. на 629 тис. грн. що є позитивним у діяльності підприємства. Це збільшення відбулося за рахунок збільшення суми нерозподіленого прибутку на 12%, що є більшим від попереднього року на 27505 тис грн.

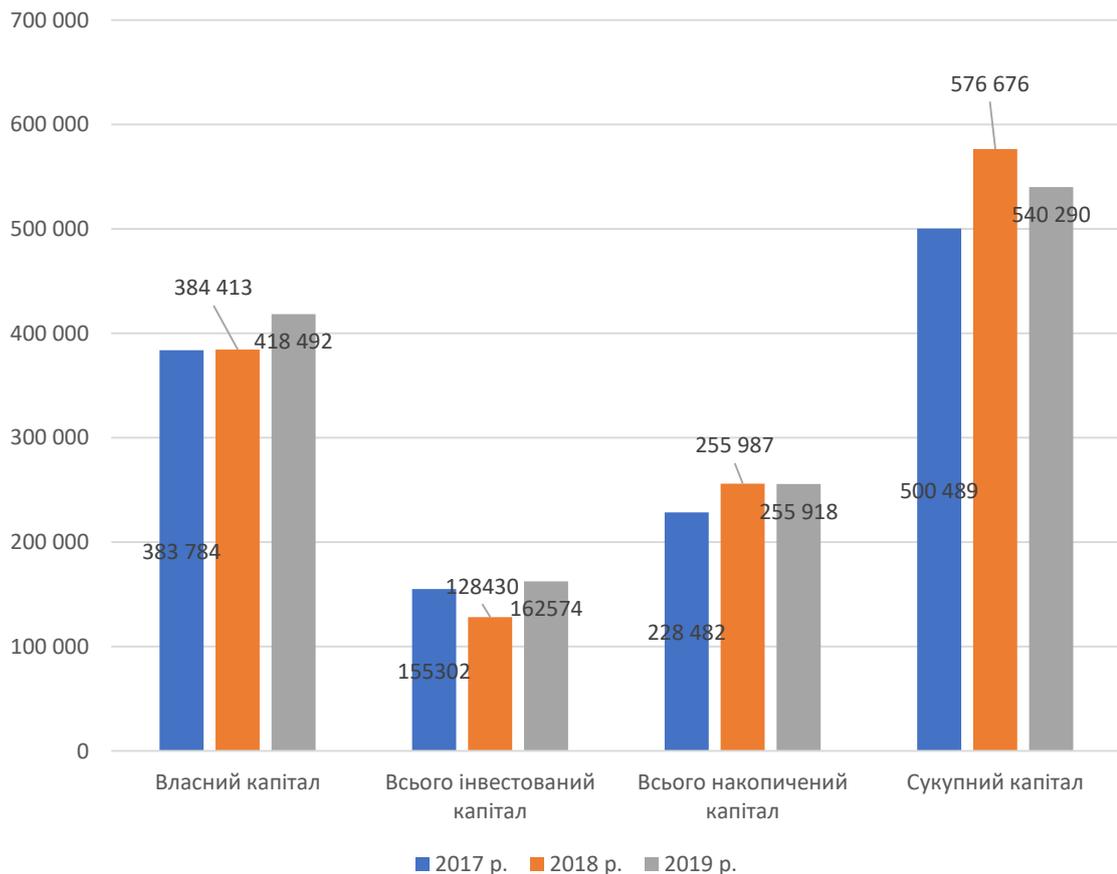

Рис 2.9 Структура і динаміка власного капіталу ДП «Харківський машинобудівний завод «ФЕД» за 2017-2019 рр.

В 2018 році спостерігається не ефективно та доцільне використання власного капіталу. Це підтверджує як більший темп зростання сукупного капіталу, так і скорочення частки власного капіталу у сукупному з 76,8% до 66,66%.

В 2019 році спостерігається подальше зростання власного капіталу по відношенню до 2018 року на 34079 тис. грн. або на 8,86%, що є позитивним у діяльності підприємства. Це збільшення відбулося за рахунок збільшення суми

додаткового капіталу на в 2019 році. Це підтверджується позитивним темпом приросту власного капіталу на фоні зниження вартості сукупного капіталу на 6,31%. Власний капітал ДП “Харківський машинобудівний завод “ФЕД” становить близько 78% (на кінець 2019 року) вартості сукупного капіталу підприємства. Решта 22% це позиковий капітал. Тому виникає необхідність у вивченні його структури та динаміки.

Далі перейдемо до аналізу позикового капіталу. Це є кошти, які формуються завдяки банківським кредитам й іншим тимчасово залученим коштам. Їх можна поділити на дві категорії: довгострокові (відображені в третьому розділі пасиву балансу) і короткострокові (відображені в четвертому розділі пасиву балансу) кошти.

Термін погашення довгострокових позикових коштів складає понад дванадцять місяців. До короткострокового позикового капіталу можна віднести кредити, позики, а також вексельні зобов'язання з терміном погашення менше одного року та кредиторську заборгованість.

Потреба залучення позикових коштів, в якості джерела фінансування підприємств визначається характером кругообігу основних і оборотних коштів. Зазвичай, за рахунок власних оборотних коштів підприємства створюють мінімальні запаси товарно-матеріальних цінностей.

З точки зору ефективності використання фінансових ресурсів, для підприємства раціонально вкладати в оборотні кошти мінімальну кількість власних фінансових ресурсів у обсягах, яких достатньо для створення лише мінімальних запасів, товарно-матеріальних цінностей і витрат на виробництво; а всі інші потреби в оборотних коштах доцільно задовольняти за рахунок позикових ресурсів.

Як було визначено раніше, досліджуване підприємство користується як власними так і позиковими коштами. Тому проведемо оцінку їх структури та вивчимо динаміку (табл. 2.11).

Таблиця 2.11

Структура і динаміка позикового капіталу ДП “Харківський машинобудівний завод “ФЕД” за 2017-2019 роки

Найменування статей	2017 рік		2018 рік		2019 рік		Відхилення 2018/2017 (+,-) в			Відхилення 2019/2018 (+,-) в		
	сума, тис. грн.	питома вага, %	сума, тис. грн.	питома вага, %	сума, тис. грн.	питома вага, %	Δ	%	темп зростання, %	Δ	%	темп зростання, %
Усього зобов'язань	116 705	100	192 263	100	121 798	100	75 558	-	164,74	-70 465	-	63,35
1. Довгострокові зобов'язання	25 613	21,94	23 548	12,24	26 416	21,68	-2 065	-9,7	91,93	2 868	9,44	112,17
1.1. Довгострокові кредити банків	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.2. Відстрочені податкові зобов'язання	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.3. Цільове фінансування	7 738	6,63%	2 116	1,1	3 215	2,64	-5622	-5,53	27,34	1099	1,54	151,93
1.4. Страхові резерви	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.5. Інші довгострокові зобов'язання та забезпечення	17 875	15,31	21 432	11,14	23 201	19,04	3 557	-4,17	119,9	1 769	7,9	151,93
2. Поточні зобов'язання	91 092	78,05	168 715	87,75	95 382	78,31	77 623	9,7	185,21	-73 333	-9,44	56,53
2.1. Короткострокові кредити банків	3 259	2,79	10 000	5,2	0	-	6 741	-2,3	3,06	-10 000	-5,2	-

Продовження Таблиці 1.5

2.2. Заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.3. Векселі видані	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.4. Заборгованість за товари, роботи, послуги	21 258	18,21%	57 660	29,99%	18 062	14,83	36 402	11,78	27,16	-39 598	-15,07	31,32%
2.5. Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками	66 403	56,9%	75 290	39,16%	45 613	37,45	8 887	-17,74	113,38	-29 677	-1,71	60,58
2.6. Доходи майбутніх періодів	0	0%	23 847	12,4%	30 721	25,22	23 847	12,4	0%	6 874	12,82	128,82
2.7. Інші поточні зобов'язання та забезпечення	172	0,14%	1 918	0,99%	986	0,81	1 746	0,85	1 150	-932	-0,18	51,4
Сукупний капітал	500 489	100%	576 676	100%	540 290	100	76 187	—		-36 386	—	
Частка позикового капіталу в сукупному капіталі	—	23,31%	—	33,34%	—	22,54%		—				—

Більшу частину позикового капіталу займає заборгованість за товари, роботи, послуги, що є не досить позитивним для діяльності підприємства. В період 2017-2018 рр. відбувається збільшення зобов'язань. Позитивним є скорочення довгострокових зобов'язань але разом з тим поточні зобов'язання дуже вирости. Це відбулося за рахунок зростання заборгованості за товари, роботи, послуги, за одержаними авансами та короткострокової кредиторської заборгованості. Разом з тим, значно зросли інші поточні зобов'язання та забезпечення на 1150%.

2018-2019 роки показали більш ефективну діяльність заводу. Позиковий капітал набуває тенденції до скорочення на 36,65%, що є позитивним для діяльності підприємства. Таке скорочення відбулося за рахунок погашення короткострокових кредитів у банку, заборгованості за товари роботи, послуги, за розрахунками з бюджетом та за одержаними авансами. Позитивним є більший темп скорочення позикового капіталу над темпом скорочення сукупного капіталу. Це говорить про те, що капітал підприємства у більшій частці формується за рахунок власного капіталу підприємства, а не за рахунок позикового.

Представимо графічне зображення співвідношення кредиторської та дебіторської заборгованості (рис. 2.10).

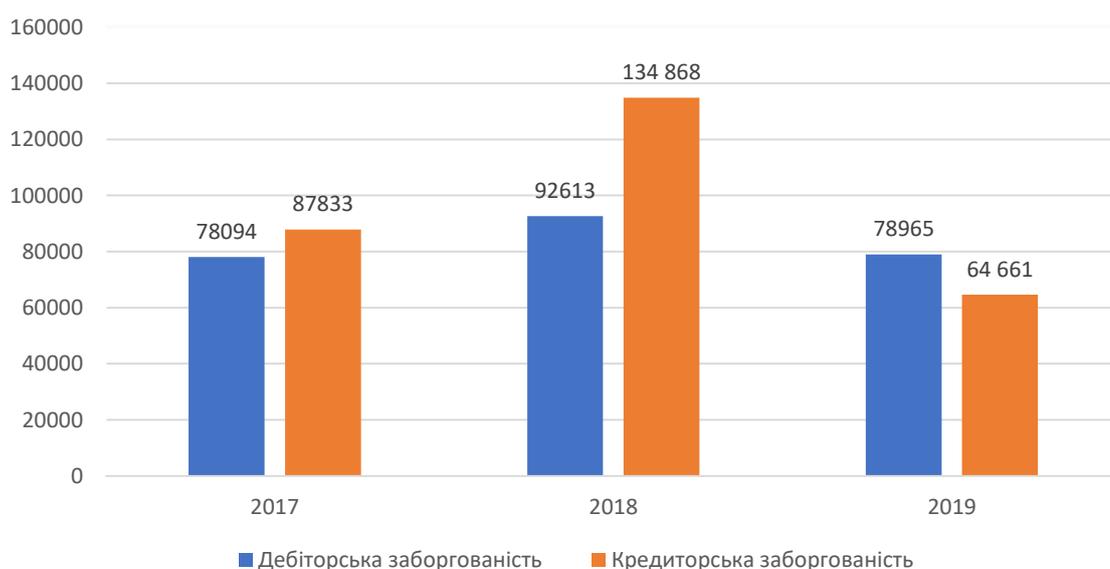

Рис. 2.10 Співвідношення кредиторської та дебіторської заборгованості ДП «Харківський машинобудівний завод «ФЕД» за 2017-2019 рр.

У другому розділі даної роботи було проведено економічний аналіз та оцінка результативності підприємницької діяльності ДП “Харківський машинобудівний завод “ФЕД”.

В процесі аналізу динаміки структури майна підприємства, було визначено, що найбільшу частку в активах ДП “Харківський машинобудівний завод “ФЕД” займають оборотні активи. При чому їх доля в 2019 році скоротилася на 4,17%, хоча в 2018 – зросла на 3,6%. Найбільша частка в оборотних активах припадає на запаси більше 50%.

Найбільша частка серед необоротних активів припадає на основні засоби. Разом з тим, спостерігається зростання дебіторської заборгованості, що викликано необачною кредитною політикою заводу в ставленні до покупців; неплатоспроможність деяких покупців; прискорення зростання обсягу продажів.

Оцінка ефективності використання активів показала, що протягом трьох років вартість основних засобів, які задіяно підприємством задля виготовлення продукції вартістю 1 грн. постійно скорочується. Зростання фондівіддачі в 2018 році на 27,6% позитивно характеризує діяльність підприємства, оскільки даний показник відображає прибутковість використання основних фондів. Оцінка оборотності активів показала позитивну динаміку, що свідчить про покращення продуктивності обладнання в результаті технічного переозброєння і реконструкції, зростання показника змінності роботи устаткування, покращення використання часу і потужності, зростання вартості одиниці потужності нововведених, реконструйованих і переозброєння підприємства.

У цілому ж варто зазначити зростання суми майна заводу протягом досліджуваного періоду. Це зв'язано зі зростанням вартості оборотних і необоротних активів та скороченням зобов'язань у 2019 році. Однак, дана ситуація не свідчить про покращення результативності, оскільки внаслідок скорочення оборотності оборотних активів у 2018 році скорочується виручка від збуту продукції. Крім того, зростає фінансова потреба товариства в оборотних активах.

Власний капітал ДП “Харківський машинобудівний завод “ФЕД” становить

близько 76,68% (на кінець 2019 року) від вартості сукупного капіталу підприємства. Оцінка стану власного капіталу підприємства показала, що його сума у 2018 році має тенденцію до збільшення по відношенню до 2017 р. на 0,16%, що є позитивним у діяльності підприємства. Це збільшення відбулося за рахунок збільшення суми нерозподіленого прибутку на 12%. В 2019 році спостерігається не ефективне та не доцільне використання власного капіталу.

Більшу частину позикового капіталу займає заборгованість за товари, роботи, послуги, що є не досить позитивним для діяльності заводу. В період 2017-2018 рр. відбувається збільшення зобов'язань на 64,7%. Позитивним є скорочення довгострокових зобов'язань на 8,1%, але разом з тим поточні зобов'язання дуже виросли - на 85,2%. В процесі дослідження було виявлено, що у підприємства низька спроможність задовольняти свої потреби за рахунок власних коштів. Простежується зростання заборгованості та неефективність використання наявних коштів, що підтверджує і зростання частки позикового капіталу в загальній його вартості. У 2018-2019 рр. відбулася більш ефективна діяльність заводу. Позиковий капітал набуває тенденції до скорочення на 36,7%, що є позитивною тенденцією. Це говорить про те, що капітал підприємства у більшій частці формується за рахунок власного капіталу підприємства, а не за рахунок позикового.

Аналізуючи співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості, можна зробити висновок, що 2017-2018 рр. відбувається перевищення кредиторської заборгованості над дебіторською. Що негативним для діяльності підприємства. В 2019 році ситуація покращується.

Оцінка показників фінансового стану показала їх хороші значення на харківському заводі. Всі вони підтверджують стабільність його діяльності. Шляхом розрахунку трикомпонентного показника, було виявлено, що насправді харківський завод в 2017 році мав нестійкий фінансовий стан. Пов'язано це було з перевищенням запасів над власними коштами та довгостроковими зобов'язаннями. Покрити вартість запасів вдалося тільки за рахунок короткострокових кредитів банків. 2019 рік був вдалим для підприємства, оскільки воно вийшло на

нормальний фінансовий стан. Вдалося це за рахунок реалізації частини загальних запасів та збільшенні частки власних коштів в обігу підприємства.

Оцінка ліквідності показала, що підприємство не має в своєму розпорядженні достатньої суми грошових коштів для погашення термінох зобов'язань за першої ж вимоги. Разом з тим підприємство має змогу перетворити свою наявну дебіторську заборгованість шляхом її відклику (протягом року) для погашення короткострокових позик. Щодо перспективної ліквідності, то тут не існує проблеми. Хаківський завод має достатньо запасів, що забезпечать відшкодування за довгостроковими позиками.

Оцінка ділової активності заводу показала досить тривалий операційний цикл, що складає 254 дні в 2019 році. Це пов'язано з довгим періодом обороту запасів через специфіку даного підприємства. Крім того, значна тривалість і фінансового циклу, хоч в динаміці вона скорочується спочатку на 9 днів, а потім ще на 19 днів. Таке скорочення говорить про зменшення потреби заводу в грошових коштах на придбання запасів для подальшої виробничої діяльності.

РОЗДІЛ 3

ОПТИМІЗАЦІЯ СТРУКТУРИ КАПІТАЛУ ДП «ХМЗ «ФЕД»»

3.1. Визначення оптимальної структури капіталу підприємства та пропозиції щодо її вдосконалення

Вагоме та складне завдання, яке вирішується по ходу фінансового управління підприємством – це оптимізація структури капіталу. Вона показує таке співвідношення застосування власних і позичених коштів, при якому забезпечується оптимальна пропорційність між коефіцієнтом фінансової рентабельності й коефіцієнтом фінансової стійкості підприємства, бо підвищується його ринкова вартість. Але необхідно брати до уваги ряд суб'єктивних та об'єктивних факторів, які мають суттєвий вплив на структуру капіталу [31].

Провідними завданнями оптимізації структури капіталу є [32]:

- 1) створення умов, за яких підприємство буде мати максимальний прибуток;
- 2) формування такої структури капіталу, яка б забезпечила розвиток підприємства.

За допомогою важеля, ефекту фінансового левериджу можна оптимізувати структуру капіталу підприємства. Фінансовий леверидж – це такий механізм, який здійснює вплив на рентабельність власного капіталу та показує ефективність застосування підприємством позикового капіталу.

За такою формулою ми можемо розрахувати ефект фінансового левериджу:

$$ЕФЛ = (1 - C_{пп}) \times (КВР_a - ВК_п) \times \frac{ПК}{ВК}, \quad (3.1)$$

де ЕФЛ – ефект фінансового левериджу, %;

$C_{пп}$ – ставка податку на прибуток;

$КВР_a$ – коефіцієнт валової рентабельності активів, %;

$ВК_п$ – середній розмір відсотків за кредит, які виплачує підприємство за використання позикового капіталу, %;

ПК – середня сума застосованого підприємством позикового капіталу;

ВК – середня сума власного капіталу підприємства.

Звідси впливають 3 основні складові:

1) податковий коректор фінансового левериджу ($1 - C_{\text{пт}}$) розкриває яким чином змінюється ефект фінансового важеля у зв'язку з зміною рівня оподаткування прибутку. Ставка податку на прибуток встановлюється законодавством.

Податковий коректор застосовується у таких ситуаціях [33]:

а) якщо підприємство використовує податкові пільги на прибуток за окремими видами діяльності;

б) якщо за різними видами діяльності підприємствам установлені диференційовані ставки оподаткування прибутку;

в) якщо у вільних економічних зонах своєї країни, де діє пільговий режим оподаткування на прибуток окремі дочірні фірми підприємства здійснюють свою діяльність;

г) якщо у державах з більш низьким рівнем оподаткування на прибуток окремі дочірні фірми підприємства виконують свою діяльність.

У наведених вище ситуаціях можливо зменшити середню ставку податку на прибуток, і натомість підвищити вплив податкового коректора на ефект фінансового важеля.

2) Диференціал фінансового левериджу ($KBP_a - BK_6$) – це різниця між показником валової рентабельності активів і середнім розміром % за кредит.

Диференціал фінансового важеля є основним компонентом, що розвиває позитивний ефект фінансового важеля. Ефект проявляється тільки тоді, коли рівень валового прибутку, що генерується активами підприємства, перевищує середню процентну ставку за позикою, використаної підприємством (включаючи інші витрати, пов'язані з її обслуговуванням, залученням, страхуванням, а не тільки її пряму ставку), тобто якщо диференціал фінансового важеля позитивний. Чим більше позитивне значення диференціала фінансового важеля, тим краще його

ефект [34].

Через сильну динаміку цього показника він вимагає постійного контролю в процесі управління фінансовим важелем. Цей динамізм зумовлений активністю певних факторів. По-перше, в період погіршення кон'юнктури фінансового ринку вартість позикових коштів може різко зрости і перевищити рівень валового прибутку, що генерується активами компанії. По-друге, зниження фінансової стійкості позичкового капіталу, що використовується компанією, призводить до збільшення ризику її банкрутства, що змушує кредиторів збільшувати процентну ставку за позикою з урахуванням премій за надлишковий фінансовий ризик. По-третє, в період погіршення економічної ситуації товарного ринку обсяг продажів зменшується, тобто зменшується розмір валового прибутку компанії від операційної діяльності. За цих умов від'ємне значення диференціалу фінансового важеля формується навіть при постійній процентній ставці за позикою за рахунок зменшення валової рентабельності активів [33].

У всіх вищезазначених випадках використання позикових коштів призведе до негативного (від'ємного) результату.

3) Коефіцієнт левериджу (ПК/ВК) вказує на суму капіталу позиченого в розрахунку на одиницю власного капіталу.

Коефіцієнт фінансового левериджу – це кредитний важіль, який вказує на позитивний чи негативний ефект, отриманий завдяки відповідному значенню його диференціалів. При позитивному значенні диференціалу збільшення коефіцієнта левериджу позитивно вплине на збільшення рентабельності власного капіталу і, навпаки, при негативному значенні диференціалу показник приросту коефіцієнта фінансового важеля збільшить хід зниження коефіцієнта рентабельності власного капіталу [34].

Так, з допомогою вищезгаданих показників можна ціленаправлено регулювати фінансовий леверидж в процесі роботи підприємства. Таким чином, ефект фінансового важеля характеризує швидкість зміни чистого доходу компанії щодо її операційного доходу. Ефект фінансового важеля показує, на скільки

відсотків змінюється рентабельність власного капіталу, враховуючи участь у обороті позикового капіталу, незважаючи на його виплату. Збільшення рентабельності власного капіталу відбувається лише тоді, коли загальна рентабельність вкладеного капіталу перевищує середній рівень фінансових витрат, пов'язаних із запозиченням позикових фінансових ресурсів.

Фінансовий леверидж як показник переваги рентабельності власного капіталу над рентабельністю всіх активів у нас майже не застосовується через дуже нестійку і мало гнучку кредитну політику. [35].

Здійснимо оптимізацію структури капіталу ДП «ХМЗ «ФЕД»» за допомогою механізму фінансового левериджу (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Формування оптимальної структури капіталу з урахуванням ефекту фінансового левериджу (тис. грн.)

№ з/п	Показники	Варіанти структури капіталу підприємства			
		I (50:50)	II (80:20)	III (70:30)	
1.	Середня сума всіх активів (капіталу), який використовується, в періоді, що розглядається, з неї:	558479	558479	558479	558479
2.	Середня сума власного капіталу	401418	200709	321134	280993
3.	Середня сума позикового капіталу	157061	78530	31412	47118
4.	Сума валового прибутку (без врахування витрат по сплаті відсотків за кредит)	293064	293064	293064	293064
5.	Коефіцієнт валової рентабельності активів (без урах. витрат по сплаті відсотків за кредит), %	50	50	50	50
6.	Середній рівень відсотків за кредит, %	0,39	0,39	0,39	0,39
7.	Сума відсотків за кредит, сплачена за використання позичкового капіталу	615	307	492	430
8.	Сума валового прибутку підприємства з урахуванням витрат по сплаті відсотків за кредит	292449	292757	292572	292634
9.	Ставка податку на прибуток, вир. дес. дробом	0,18	0,18	0,18	0,18
10.	Сума податку на прибуток	52641	52696	52663	52674
11.	Сума чистого прибутку, який залишився в розпорядженні підприємства після уплати под.	239808	240061	239909	239960
12.	Коефіцієнт рентабельності власного капіталу або коефіцієнт фінансової рентабельності, %	59,74	119,6	74,71	29,68
13.	Приріст рентабельності власного капіталу у зв'язку з використанням позичкового капіталу, у % (ЕФЛ)	15,92	15,92	3,98	6,82

Розрахуємо ефект фінансового левеїджу:

$$ЕФЛ_1 = (1 - 0,18) * (50 - 0,39) * (78530 / 200709) = 15,92\%;$$

$$ЕФЛ_2 = (1 - 0,18) * (50 - 0,39) * (31412 / 321134) = 3,98\%.$$

$$ЕФЛ_3 = (1 - 0,18) * (50 - 0,39) * (47118 / 280993) = 6,82\%.$$

Провівши розрахунки, бачимо, що за всіх трьох варіантів структури капіталу підприємства ефект фінансового важеля набував позитивних значень. Найкращою виявилась структура 50:50, а найгіршою – 80:20.

З проведених розрахунків можна зробити висновок, що компанія використовує прибуток достатньо ефективно, вдосконалює діяльність з управління установою.

Вдосконалення системи управління підприємством має будуватися за наступними основними напрямками:

- 1) вдосконалення організаційної структури управління підприємством,
- 2) оптимізація організації управління та бізнес-процесів шляхом вдосконалення системи планування, контролю та обліку за основними напрямками роботи підприємства,
- 3) вдосконалення управління виробничими запасами та ресурсами,
- 4) підвищення ефективності управління технологічними інноваціями в підприємстві, покращуючи якість продукції, що виробляється.

Таким чином, стратегія вдосконалення системи управління фокусується на:

- 1) цілях розвитку та процедурах вдосконалення інтегрованої системи управління підприємством та її складовими для забезпечення ефективних рішень та взаємної координації інформаційних потоків та процесів прийняття рішень, а також організаційних, технічних та кадрових рішень,
- 2) впровадження сучасних засобів та методів управління в рамках обраної інтегрованої концепції системи управління (інтегрованого управління автоматизованими виробничими процесами),
- 3) вдосконалення організаційних структур управління підприємством

переважно за допомогою використання сучасних гнучких форм (адаптивні структури, програмно-орієнтовані та інші структури),

4) вдосконалення інформаційної системи управління підприємством з метою покращити якість інформаційної матриці та розширити можливості її швидкого використання,

5) використання засобів автоматизації та розрахункової техніки для підвищення техніко-економічного рівня та якості продукції (роботизація, гнучкі виробничі площі),

б) використання світового досвіду, а також співпраця в країні з іноземними партнерами для забезпечення необхідного рівня якості розробки системи управління.

Таким чином, отриманий результат показує, що збільшення капіталу має бути в 0,44 рази, що оптимізує основні пропорції, пов'язані зі зростанням продажів продукції у майбутньому проміжку часу.

Кожен суб'єкт господарювання розуміє, що в сучасних умовах вигідніше використовувати власний капітал, ніж використовувати позикові фінансові ресурси.

На нашу думку, важливо пам'ятати, що частка позикового капіталу не повинна перевищувати 50%. Оскільки це може призвести до підвищеного фінансового ризику, і тому не слід занадто вдаватися до запозичення фінансових ресурсів. Таким чином, західні економісти підраховують, що оптимальна величина позичкового капіталу підприємства становить 30-50%. Отже, на підприємстві фінансовий менеджер має контролювати співвідношення власних та позикових коштів, і як результат, тримати на рівні кредитну репутацію підприємства й отримувати позитивний ефект фінансового важеля. Однак слід мати на увазі, що подальші запозичення можуть підвищити рівень фінансового левериджу, тому такі отримання позикових коштів є вигідними. У той же час необхідно уважно стежити за рівнем диференціалу фінансового важеля: чим вища його величина, тим менший ризик позикодавця і, навпаки, чим менший диференціал, тим більший ризик.

Таким чином, використання ефекту фінансового важеля дає змогу вирахувати оптимальне співвідношення власного та позикового капіталу, який забезпечив би максимальний рівень рентабельності власного капіталу.

3.2. Напрямки оптимізації джерел формування фінансових ресурсів підприємства у сучасних умовах

Недостатній обсяг фінансових ресурсів підприємства впливає на його виробничу діяльність і призводить до виникнення заборгованості перед працівниками, державою та іншими суб'єктами господарювання. Фінансові ресурси, їх джерела фінансування та їх структура мають великий вплив на забезпечення виробничої діяльності підприємства. Достатня кількість фінансових ресурсів забезпечує безперервність виробничої діяльності компанії, оптимальна структура розподілу веде до підвищення конкурентоспроможності продукції та ефективної діяльності, а стабільні операційні джерела посилюють її платоспроможність [35].

В даний час джерела формування фінансових ресурсів нестабільні та нестійкі. Для забезпечення виробничої діяльності підприємства не мають достатнього власного капіталу. Розподіл власного капіталу не володіє оптимальним розміром, що призводить до збільшення запасів або їх нестачі. Фінансове забезпечення виробничої діяльності підприємства здійснюється за допомогою фінансового планування, за участі якого можна визначити обсяги та джерела фінансових ресурсів, обсяги продажів та ситуацію економіки підприємства [36, с. 277].

Формування оптимальної структури капіталу підприємства – складний і основоположний процес формування капіталу установи.

Підприємство будує структуру джерел фінансування відповідно до цілей та критеріїв оптимізації. Сукупність цих цілей визначатиметься загальними фінансовими ресурсами, що використовуються підприємством. Ці цілі можуть

полягати у: збільшенні доходів власників бізнесу за рахунок їх участі в капіталі, забезпеченні контролю над підприємством та інших цілях. Виходячи з цих цілей, керівництво підприємства зацікавлене у залученні найбільших обсягів фінансових ресурсів. Залучення цих ресурсів забезпечить максимальний розвиток компанії та підтримання певного рівня прибутковості. Для розширення своєї діяльності підприємству потрібно збільшити розмір власного капіталу. Збільшення його розміру призведе до зменшення обсягу залучених коштів, збільшення платоспроможності та фінансової незалежності [37, с. 139].

Одне із завдань фінансових менеджерів – це розробити політику щодо джерел формування капіталу для підприємства. Це дозволить йому за недостатнього фінансування не зіткнутися з певними негативними явищами. Наявність достатньої кількості коштів збільшить фінансову стійкість та платоспроможність підприємства.

Одним із важливих завдань фінансового менеджменту є оптимізація фінансових ресурсів компанії. Ефективність формування фінансових ресурсів формує ефективність управління підприємством. На вітчизняних підприємствах рівень управління невисокий. Це проявляється у відсутності цілісного підходу до питань корпоративного управління фінансами, незлагодженій системі відносин між працівниками та менеджерами та недостатньому досвіді управління фінансами. Фінансовим менеджерам бракує навичок практичного застосування фінансового аналізу, на основі яких приймаються управлінські рішення. Проблему недостатньої кваліфікації менеджерів можна вирішити шляхом організації навчання на тренінгах по бізнесу, запровадження системи фінансового контролю та впровадження новітньої та прогресивної інформаційної системи [38].

Підприємство у своїй діяльності використовує лише власний капітал, має найбільшу фінансову стійкість, але не збільшує прибуток від власного вкладеного капіталу, а підприємство, що використовує позикові кошти, має вищий фінансовий потенціал та можливість підвищення прибутковості власних фінансових ресурсів, але поряд з тим не володіє такою ж високою фінансовою стійкістю [39].

Щоб розширити границі своєї діяльності, підприємству потрібно збільшити власний капітал. Це можна зробити шляхом накопичення нерозподіленого прибутку установи або залученням коштів від власників підприємства.

Важливу роль у формуванні фінансових ресурсів підприємства відіграють джерела фінансових ресурсів компанії, однак на практиці підприємства не можуть використовуватися всі джерела формування. Це пов'язано головним чином з відсутністю в Україні підтримки з боку держави, малих та середніх бізнесів; неможливість отримати державні субсидії; не вигідне використання банківських позик через високі процентні ставки, часом навіть нереальних. Важливим джерелом підготовки та підтримки власних фінансових ресурсів на необхідному рівні є амортизаційні відрахування та повне відновлення основних фондів підприємства [40, с. 36].

При виборі оптимальної стратегії фінансування необхідно вибрати відповідні ресурси, обсяги грошового потоку, періоди надходження та періоди погашення, все це має забезпечити повне фінансування підприємства й раціональне використання капіталу, щоб мати можливість виконувати покладені на себе зобов'язання. При оцінці вартості джерел фінансування є недоліки, які не дозволяють прийняти найбільш прийнятне рішення навіть при виборі найефективнішого методу [41].

Найпоширеніші з них [42]:

1) в основному увага приділяється лише оплаті за користування позиковими коштами без урахування додаткових витрат, не кажучи вже про те, що їх розмір може бути значним;

2) часу не приділяється увага, при довгостроковому фінансуванні він може вплинути на вартість залучених коштів, суми платежів за їх використання та погашення боргу;

3) критерій оптимізації не завжди аргументований;

4) економіко-математична модель не враховує важливі обмеження, які пов'язані із забезпеченням фінансової стійкості та платоспроможності установи.

Усі ці прогалини можуть вплинути не тільки на довгострокове фінансування, але й на короткострокове. Вибираючи варіант довгострокової фінансової підтримки, ступінь його важливості та вплив на економічну доцільність варіанту фінансування є значним. Практично встановлено, що за допомогою різних методів структури ресурсів підприємства можна досягти різних результатів. Отже, для більш точної оцінки фінансових витрат та уникнення прогалин необхідно враховувати вартість фінансових ресурсів, тобто суму коштів, яка виплачується за використання певної суми фінансових ресурсів, залучених протягом періоду їх використання [43].

Існує складна модель оптимізації фінансових ресурсів підприємства. Використання цієї моделі при здійсненні оптимізації структури капіталу враховує всі перераховані вище критерії та дозволяє оптимізувати структуру залученого позикового капіталу. Але, оскільки, автор критерію мінімізації рівня фінансових ризиків запропонував розглянути коефіцієнт автономності, цей прийом більше підходить для підприємств на початковому етапі розвитку, для новоствореного підприємства, що змінюється в розмірах, а також при вирішенні проблем реінвестування прибутку.

Щоб забезпечити стабільне фінансове становище підприємству, необхідно фінансувати необоротні та оборотні активи за власний кошт й довгостроковій позиці. Інша змінна частина оборотних активів фінансуватиметься за рахунок короткострокової позики, кредиту на товар, а також кредитних боргів підприємства.

Ця модель створить раціональну та ефективну роботу, а також призведе до збільшення рівня рентабельності власного капіталу, зменшення середньозваженої вартості капіталу, збільшення фінансової платоспроможності підприємства та мінімізації фінансових ризиків. Частка коштів, залучених до фінансової діяльності компанії, збільшує витрати на виплату відсотків за позики, дивіденди по акціях й облігаціями та призводить до проблем ліквідності балансу.

Підприємства потребують достатнього фінансування для своєї діяльності,

яке залежить від обороту їх активів та пасивів. Найкращий варіант – це те, що підприємство фінансується переважно за рахунок довгострокових пасивів, а еквівалентні кошти – із довгострокових джерел. Іншим видом фінансування є фінансування з нерозподіленого прибутку установи. Якщо підприємство має достатній обсяг власних фінансових ресурсів, можна забезпечити його подальший розвиток. Високий рівень цього фінансування позитивно впливає на ситуацію на підприємстві [41, с. 93].

Найважливішою проблемою формування фінансових ресурсів є низька привабливість інвестицій українських підприємств, використання застарілих технологій, сильна виснаженість основних фондів, низький попит на продукцію, низька конкурентоспроможність підприємств. Проблема низької конкурентоспроможності пов'язана з недостатнім джерелом фінансування для оновлення виробничого обладнання. Крім того, однією з основних проблем є брак ресурсів для фінансування діяльності установи, що обумовлює той факт, що довгострокові ресурси використовуються підприємством для вирішення поточних проблем. Результатом є покращення короткострокової платоспроможності, але в довгостроковій перспективі фінансова стійкість знижується [39].

Підприємства не можуть спочатку залучати гроші, а потім перетворювати їх на фінансові ресурси. По-перше, кошти не спрямовуються просто так на підприємство, оскільки кожна залучена грошова одиниця – це товар або зобов'язання підприємства. По-друге, кожна грошова одиниця, яка бере участь у бізнесі, вже має свій вектор використання.

У сучасних ринкових умовах підприємства не можуть занадто довго тримати позикові кошти на своїх рахунках, оскільки чим швидше ці кошти ввійдуть в обіг, тим більша сума виручки може бути в майбутньому. Чим довше ці кошти зберігаються на рахунку підприємства, тим більша ймовірність того, що можливо зазнати збитків.

Сучасна податкова система є важливим фактором, що впливає на формування фінансових ресурсів. Функціонування податкової системи

визначається взаємною узгодженістю податкових механізмів. Водночас одним із напрямків вирішення проблеми формування ресурсів підприємства в сучасному середовищі є розробка та побудова системи принципів податкової ставки.

Але, на жаль, в Україні податкове законодавство недосконале, тому неможливо чітко визначити вплив податкової системи на формування оптимальної структури джерел фінансових ресурсів. У процесі формування корпоративних ресурсів важливу роль відіграє ринок цінних паперів, який повинен забезпечувати економіку необхідними йому фінансовими ресурсами. Тому важливо розвивати інфраструктуру ринку цінних паперів. Сучасна інфраструктура ринку цінних паперів повинна мати можливість не тільки вирішити проблему створення додаткових фінансових ресурсів, але й компенсувати значну частину інфляційного тиску на економіку. Кошти повинні бути направлені на інвестиції, а не на поточне споживання чи інвестиції в іноземних активах [42].

Таким чином, ефективна інфраструктура дасть змогу спрямувати значну частину вільних фінансових ресурсів на фондовий ринок задля забезпечення ліквідності та розширення границь бізнесу емітентів цінних паперів. Для українських підприємств доцільно використовувати таке джерело коштів, як лізинг. Хоча в Україні він мало використовується, він має великий потенціал.

У сучасних умовах підприємствам не рекомендується зосереджуватись на єдиному джерелі утворення фінансових ресурсів. Це призводить до негативних наслідків. Доречним було б включити фіскальне та фінансове планування до методів формування фінансових ресурсів. Ці методи допоможуть виконувати функції фінансових ресурсів і показати їх суть. Відповідно до цього методу інтереси держави та підприємств збігаються, оскільки основним завданням держави та підприємств в Україні, як і раніше, залишається посилення їх фінансової незалежності. Ефективне зростання підприємства та суспільне виробництво в цілому залежать від ефективного вирішення податкових проблем при формуванні стратегії його розвитку [44, с. 35].

Ключовими проблемами, що впливають на формування джерел фінансових

ресурсів, є:

- а) низький рівень привабливості підприємства для інвестицій;
- б) низький рівень фінансової прозорості для інвесторів та кредиторів;
- в) низький рівень кваліфікованого навчання менеджерів;
- г) відсутність цілісної системи фінансового управління для підприємства.

Для вдосконалення оптимізації джерел підготовки фінансових ресурсів підприємства можна запропонувати наступні шляхи:

- 1) підвищення кваліфікації працівників, відповідальних за фінансове управління компаніями;
- 2) розробка якісно нових підходів до організації роботи в галузі корпоративних фінансів;
- 3) навчання інформаційній підтримці, необхідній для підприємства;
- 4) вибір ефективних джерел залучення фінансових ресурсів шляхом обчислення вартості залучення ресурсів для кожного з джерел;
- 5) забезпечити установу фінансовими ресурсами, необхідними для його потреб;
- 6) вдосконалити структуру фінансових ресурсів;
- 7) забезпечити контроль за станом фінансових ресурсів, за допомогою якого можна оцінити вплив якості управління фінансовими ресурсами на рівень прибутковості та динаміку розвитку підприємства.

Отже, якщо триматися цих рекомендацій, то підприємство оптимізуватиме джерела фінансових ресурсів та підвищить фінансову стабільність за короткий період часу.

3.3. Підвищення ефективності використання фінансових ресурсів підприємства

Для забезпечення стабільного розвитку української економіки необхідно виконати низку важливих завдань, головне з яких – підвищення ефективності

використання фінансових ресурсів підприємства.

У сучасних економічних умовах фінансові ресурси використовуються недостатньо ефективно, що призводить підприємство до втрати фінансової незалежності та платоспроможності. Підвищення ефективності використання фінансових ресурсів є головним завданням кожного підприємства, оскільки фінансова стійкість установи залежить від ефективності використання його фінансових ресурсів.

Для того, щоб використання фінансових ресурсів було ефективним та приносило максимальний прибуток, підприємство повинне вдосконалюватися, розширювати існуючі та розробляти нові підходи, і в той же час, звичайно, враховувати економічну ситуацію, що склалася в Україні. Ефективне та оптимальне використання фінансових ресурсів підприємства призведе до його ефективного функціонування.

Крім того, ефективне використання фінансових ресурсів – це ефективне використання коштів підприємства. Це головне завдання фінансових менеджерів, які вирішують проблеми у формі підприємничого фінансового планування. Визначення напрямків використання фінансових ресурсів, що належать фінансовим менеджерам, стосується лише активної частини фондів, тобто валюти [45, с. 282].

Оскільки ефективне використання фінансових ресурсів полягає не лише в отриманні максимальної вигоди від них, а й у їх справедливому розподілі, це спонукає підприємство розподілити їх оптимально, щоб отримати максимум фінансового результату від їх використання.

Фінансовий стан залежить від ефективної діяльності підприємства, і якщо він не буде задовільним, це буде відображатися на кількості виробленої продукції, а отже і на кількості грошей. Однак раціональне управління ресурсами та їх ефективне використання дозволить підприємству поліпшити своє фінансове становище та закріпити свої позиції на ринку збуту.

Великій кількості підприємств, незалежно від форми власності та розміру,

типу та обсягу діяльності, потрібно визначити не лише цілі, але й стратегії своєї діяльності. Отже, в сучасних умовах лише підприємства, які визначили свою чітку стратегію розвитку, включаючи фінансову, можуть досягти успіху [46, с. 116].

Для визначення напрямів використання фінансових ресурсів підприємства з метою збільшення його вартості необхідно збільшити грошову вартість виробничих потужностей, а також загальну вартість майна підприємства. Якщо підприємство націлене на максимізацію вартості установи, тоді фінансові ресурси повинні бути спрямовані на сфери, які матимуть на це позитивний вплив. Фінансові ресурси підприємства, а також матеріальні та трудові ресурси забезпечують підприємство необхідними ресурсами, і тому визначення ефективних напрямків використання вимагає обдуманих та чітких управлінських рішень [47, с. 7].

За допомогою показників прибутковості та оборотності активів можна показати, чи ефективно підприємство використовує свої ресурси. Ефективність зростає за рахунок зменшення періоду оборотності, а прибутковість зростає, коли відбувається зменшення витрат та збільшення прибутку підприємства. Співвідношення власного капіталу та капіталу до боргу підприємства говорить про її кредитоспроможність й фінансову стійкість.

Для отримання максимального прибутку необхідно здійснити оптимальний розподіл усіх фінансових ресурсів підприємства. Відсутність достатньої кількості одного з фінансових ресурсів, призводить до порушення роботи усього підприємства і тим самим зменшить прибуток. Те саме стосується надлишкових коштів, оскільки якщо є надлишок одного з них, то виникає брак іншого.

З економічної точки зору ефективність може змінюватися під впливом таких факторів:

- а) вдосконалення технології та організації виробництва за допомогою науково-технічного прогресу;
- б) досягнення високого рівня ефективності використання коштів, орієнтуючись на інтенсивний шлях економічного розвитку;

в) вдосконалення механізму підвищення ефективності використання фінансових ресурсів.

Вплив вищезазначених факторів визначає, як підприємство використовує свої ресурси фінансів. Для підвищення ефективності використання ресурсів у сучасних умовах підприємству слід збільшити рентабельність капіталу та величину прибутку, а також збільшити величину доходу та величину показників рентабельності, чого можна досягти наступними способами:

- 1) збільшити обсяг реалізації продукції;
- 2) усунути надмірні витрати на сировину та матеріали, загальні виробничі витрати, втрати через брак;
- 3) зменшити позареалізаційні витрати;
- 4) продавати невикористані матеріали та обладнання;
- 5) модернізувати виробництво;
- 6) використання прогресивних форм організації праці;
- 7) коригувати стратегію та тактику підприємства.

Ефективність використання фінансових ресурсів підприємства знаходиться у рівні рентабельності та залежить від дії різних чинників.

У сучасних умовах на ефективність використання коштів підприємства впливає кризовий стан в економіці, він з'являється незалежно від діяльності підприємства. Підприємства мають внутрішні резерви для підвищення ефективності використання фінансових ресурсів, на які вони можуть вплинути. Ці резерви включають: вдосконалення системи розрахунків, контроль обороту коштів, під час розрахунків, вдосконалення організації збуту [50, с. 113].

У зарубіжній практиці такі праці зарубіжних економістів, що стосуються ефективності використання фінансових ресурсів підприємства та особливостей застосування цих підходів на практиці, стали дуже популярними [49, с. 259]:

1. Дюпонівська система інтегрального аналізу ефективності використання фінансових ресурсів компанії. Ця система була розроблена фірмою «Дюпон» (США) і заснована на поділі коефіцієнта рентабельності власного капіталу на

кількість коефіцієнтів, які об'єднані в одну систему. Коефіцієнт рентабельності капіталу пропонується розділити на коефіцієнти рентабельності продажу продукції та оборотності капіталу.

2. Система SWOT-аналізу. Суть цього методу полягає у виявленні сильних і слабких сторін підприємства щодо можливостей використання фінансових ресурсів, а також впливу зовнішніх та внутрішніх факторів на їх використання. SWOT-аналіз виконується графічно. Він показує вплив окремих факторів на ефективність використання фінансових ресурсів протягом певного періоду часу.

3. Об'єктно-орієнтована система аналізу використання фінансових ресурсів підприємства. Ця система була розроблена компанією «Модернсофт» (США) і базується на використанні комп'ютерних технологій та спеціального набору прикладних програм. Ця концепція базується на моделях формування рівня рентабельності власного капіталу у вигляді взаємопов'язаних фінансових блоків, які утворюють елементи, що становлять цей показник [49].

Усі перераховані вище системи мають багато позитивних рис і широко використовуються в зарубіжній практиці, але деякі з них вимагають від фахівців самостійного підбору показників аналізу та програмного забезпечення для їх реалізації.

На сучасному етапі розвитку України доцільно використовувати методологію та систему аналізу-SWOT Дюпона, але на підприємствах доцільно буде використовувати послідовність дій цих методів, і краще вибрати систему показників самостійно, залежно від сфери діяльності підприємства.

На підставі вищезазначених рекомендацій пропонується застосувати наступні заходи та засоби для підвищення ефективності використання фінансових ресурсів:

- 1) здійснення заходів щодо зменшення всіх видів витрат;
- 2) проводити грамотну дивідендну політику;
- 3) вивчення механізму впливу фінансового важеля на рівень рентабельності власного капіталу та рівень фінансового ризику;

- 4) здійснення заходів щодо модернізації виробництва;
- 5) вибрати правильний метод нарахування амортизації;
- 6) визначення короткострокових бізнес-цілей підприємства;
- 7) виявлення фактичного обсягу фінансових ресурсів та отримання короткострокових фінансових ресурсів;
- 8) визначення пріоритетних сфер використання фінансових ресурсів за сучасних умов;
- 9) оцінка нестійких варіантів розподілу фінансових ресурсів;
- 10) вибір оптимальних варіантів використання коштів із знайдених критеріїв;
- 11) внести певні корективи у варіанти, обрані для використання фінансів, що полягають у гнучкості цього варіанту відповідно до розвитку зовнішніх та внутрішніх умов.

Таким чином, можна відзначити, що ефективність використання фінансових ресурсів підприємства впливає на її фінансову стійкість, платоспроможність, ліквідність, рентабельність та ділову активність, і саме тому фінансова стабільність підприємства та його економічний розвиток залежать від раціонального управління фінансовими ресурсами.

Таким чином, визначено оптимальну структуру капіталу досліджуваного підприємства та подано пропозиції щодо її вдосконалення, настанови щодо оптимізації джерел формування фінансових ресурсів підприємства за сучасних умов та підвищення ефективності використання фінансових ресурсів підприємства. Виявлено, що оптимізація структури капіталу є однією з основних проблем управління фінансами, яка полягає у визначенні такого співвідношення власного капіталу та позикових коштів, при якому впливає на максимальному рівні ефективність підприємства.

Для цієї установи оптимальна структура капіталу була визначена за допомогою механізму фінансового важеля. Фінансовий важель характеризує

використання позикових коштів, що впливає на розвиток коефіцієнта рентабельності власного капіталу. Оптимальне співвідношення між власним та позиковим капіталом визначають для кожного підприємства індивідуально, в залежності від його характеристик, а для ДП “Харківський машинобудівний завод “ФЕД” воно становить 50% : 50%.

Розглянувши питання оптимізації джерел формування фінансових ресурсів та ефективності їх використання, можна зробити висновок, що на сьогоднішній час необхідно вирішити багато проблем. Оптимізація формування джерел фінансових ресурсів повинна розглядатися, як головна складова ефективного функціонування підприємства. Від цього буде залежати його конкурентоспроможність, динамічний розвиток та стабільність розвитку.

Для оптимізації фінансових ресурсів підприємства необхідно збільшити його фінансування, оновити та допрацювати систему управління, залучити досвідчених фахівців та використовувати нові джерела фінансування, такі як лізинг, а також налагоджувати взаємовідносини зі споживачами продукції. Але для формування фінансових ресурсів необхідно залучати різні джерела, що забезпечують його розвиток. Проблема ефективного використання фінансових ресурсів досі посідає одне з головних місць серед сучасних проблем економіки, оскільки викликає інтерес на різних рівнях управління підприємством.

Найважливішою проблемою формування фінансових ресурсів є низька привабливість інвестицій українських підприємств, використання застарілих технологій, сильна виснаженість основних фондів, низький попит на продукцію, низька конкурентоспроможність підприємств.

Ефективне використання коштів має важливе значення для підвищення прибутковості. Керівники підприємств, щоб зберегти бізнес та його розвиток, повинні розробити систему заходів щодо вдосконалення формування та використання його фондів. Залежно від цілей, з якими зіткнеться підприємство, змінюватимуться і орієнтації використання її фінансових ресурсів.

Одне із завдань фінансових менеджерів – це розробити політику щодо

джерел формування капіталу для підприємства. Це дозволить йому за недостатнього фінансування не зіткнутися з певними негативними явищами. Наявність достатньої кількості коштів збільшить фінансову стійкість та платоспроможність підприємства.

Таким чином, дотримуючись рекомендацій щодо оптимізації та ефективного використання фінансових ресурсів, підприємство зможе налагодити свою фінансову стійкість, благоустрій, стабільний рівень розвитку, та конкурентоспроможність.

ВИСНОВКИ

Отже, проведене у бакалаврській роботі дослідження структури капіталу та шляхів оптимізації підприємства ДП “Харківський машинобудівний завод “ФЕД” дає можливість зробити наступні висновки:

1) Доведено, що капітал відіграє велику роль в економічному розвитку підприємства, в забезпеченні інтересів держави, власників і персоналу, а також виступає головним об’єктом фінансового управління підприємством.

Нами систематизовано види капіталу за основними класифікаційними ознаками (формою власності, формою надходження у процесі кругообігу, формою інвестування, метою використання, джерелами формування і т.д.), систематизовано джерела формування власного та позикового капіталу суб’єкта господарювання (зовнішні та внутрішні).

Розглянуто наступні основні принципи, яких підприємство має дотримуватись формуючи капітал:

1. Урахування перспектив розвитку господарської діяльності підприємства.
2. Забезпечення відповідності позикового капіталу обсягу оборотних і необоротних активів підприємства.
3. Забезпечення оптимальної структури капіталу з позицій ефективного його функціонування.
4. Забезпечення мінімізації витрат з формування капіталу з різних джерел.
5. Забезпечення високоефективного використання капіталу в процесі господарської діяльності.

Нами означено ключові фактори, що мають вплив на фінансову структуру капіталу: рівень рентабельності діяльності, галузеві особливості діяльності підприємства, структура витрат і рівень операційного лівериджу, рівень концентрації власного капіталу, стадія життєвого циклу підприємства та темпи його розвитку, кон’юнктура фінансового ринку, кон’юнктура товарного ринку,

рівень оподаткування прибутку, ставлення кредиторів до підприємства, асиметричність інформації, фінансовий менталітет власників і фінансових менеджерів, необхідність забезпечення позикової місткості.

2) Визначено, що основою капіталу суб'єкта господарювання є власний капітал. Але з огляду на світову практику, можемо сказати, що позикове фінансування – є «найвигіднішим», бо, в разі банкрутства підприємства, кредитори мають більший пріоритет на отримання своїх коштів, аніж власники та акціонери. 2018-2019 роки показали більш ефективну діяльність заводу. Позиковий капітал набув тенденції до скорочення на 36,65%, що є позитивним для діяльності підприємства. Таке скорочення відбулося за рахунок погашення короткострокових кредитів у банку, заборгованості за товари роботи, послуги, за розрахунками з бюджетом та за одержаними авансами. Позитивним є більший темп скорочення позикового капіталу над темпом скорочення сукупного капіталу. Це говорить про те, що капітал підприємства у більшій частці формується за рахунок власного капіталу підприємства, а не за рахунок позикового.

Встановлено основні переваги та недоліки власного та позикового капіталу. Власний капітал має суттєві переваги, головною з яких – є високий рівень фінансової стійкості суб'єкта господарювання. Це свідчить про те, що власні кошти відіграють ключову роль у фінансуванні підприємства. Проте, проводячи свою діяльність, підприємствам варто не забувати й про позикові кошти, адже вони сприятимуть пришвидшенню руху ресурсів та забезпечить кращий рівень фінансового розвитку суб'єкта господарювання і збільшить шанс приросту рентабельності.

Питома вага позикових коштів у пасиві не має бути більшою за 50%. Але так, чи інакше, варто не забувати, що висока питома вага позикових коштів підвищує ризик банкрутства, тож не варто зловживати їх користуванням.

3) Проведена оцінка фінансового стану ДП «ХМЗ «ФЕД» за 2017-2019 рр. і встановлено, що найоптимальніших значень вона набула в 2019 році (2,31). Підприємству не загрожує банкрутство. Через ріст поточних зобов'язань в 2018

році ситуація могла б погіршитись, проте зростання доходу пом'якшує негативний вплив.

Протягом трьох років спостерігається зростання коефіцієнту оновлення, що є хорошою тенденцією для заводу. Проаналізувавши ефективність використання оборотних коштів, було визначено позитивну тенденцію, що пов'язано зі зростанням коефіцієнта оборотності оборотних коштів. Негативним для підприємства є невелика кількість грошових коштів у розпорядженні. Це може поставити під загрозу спроможність заводу розраховуватися з поточними зобов'язаннями.

Більшу частину позикового капіталу займає заборгованість за товари, роботи, послуги, що є не досить позитивним для діяльності підприємства. Зростання заборгованості та неефективність використання наявних коштів підтверджує і зростання частки позикового капіталу в загальній його вартості. Це означає, що у підприємства низька спроможність задовольняти свої потреби за рахунок власних коштів.

4) Проаналізувавши динаміку й структуру майна ДП «ХМЗ «ФЕД»» стало відомо, що загалом за 2017-2019 рр. простежується тенденція до зростання суми капіталу підприємства. Позитивним результатом також є те, що в 2018 році темп зростання оборотних активів є більшим за темп зростання необоротних активів, хоча наступного року ситуація змінилася. Також, у 2018 році відбувається збільшення суми дебіторської заборгованості, а це говорить про неплатоспроможність більшості покупців 2018-2019 рр. показали більш ефективну діяльність заводу. Позиковий капітал набуває тенденції до скорочення на 36,65%, що є позитивним для діяльності підприємства. Позитивним є більший темп скорочення позикового капіталу над темпом скорочення сукупного капіталу. Це говорить про те, що капітал підприємства у більшій частці формується за рахунок власного капіталу підприємства, а не за рахунок позикового.

Провівши аналіз співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості, слід зазначити, що у 2018 році простежується перевищення суми

другої над першою, що є негативним заводу й його діяльності. У 2019 році відбувається зменшення заборгованості у цілому, а також сума кредиторської заборгованості стає нижчою за суму дебіторської.

Таким чином, підприємству потрібно збільшувати валову рентабельність активів. Цього реально досягнути за допомогою збільшення валового прибутку й зменшення валюти балансу.

5) Була визначена оптимальна структура капіталу з використанням механізму фінансового левериджу. За отриманими розрахунками ми можемо стверджувати, що найбільший коефіцієнт фінансової рентабельності отримується за такої умови співвідношення, що і власний і позиковий капітал й складає 50 %. Підприємство використовує прибуток недостатньо ефективно, необхідно вдосконалити діяльність з управління установою.

Вдосконалення системи управління підприємством має будуватися за наступними основними напрямками:

- 1) вдосконалення організаційної структури управління підприємством,
- 2) оптимізація організації управління та бізнес-процесів шляхом вдосконалення системи планування, контролю та обліку за основними напрямками роботи підприємства,
- 3) вдосконалення управління виробничими запасами та ресурсами,
- 4) підвищення ефективності управління технологічними інноваціями в підприємстві, покращуючи якість продукції, що виробляється.

Щоб розширити межі своєї діяльності, підприємству потрібно збільшити власний капітал. Це можна зробити шляхом накопичення нерозподіленого прибутку установи або залученням коштів від власників підприємства. Для підвищення ефективності використання ресурсів у сучасних умовах підприємству слід збільшити рентабельність капіталу та величину прибутку, а також збільшити величину доходу та величину показників рентабельності, чого можна досягти наступними способами:

- 1) збільшити обсяг реалізації продукції;

2) усунути надмірні витрати на сировину та матеріали, загальні виробничі витрати, втрати через брак;

3) зменшити позареалізаційні витрати;

4) продавати невикористані матеріали та обладнання;

5) модернізувати виробництво;

6) використання прогресивних форм організації праці;

7) коригувати стратегію та тактику підприємства.

Пропонуємо застосувати наступні заходи та засоби для підвищення ефективності використання фінансових ресурсів:

1) здійснення заходів щодо зменшення всіх видів витрат;

2) проводити грамотну дивідендну політику;

3) вивчення механізму впливу фінансового важеля на рівень рентабельності власного капіталу та рівень фінансового ризику;

4) здійснення заходів щодо модернізації виробництва;

5) вибрати правильний метод нарахування амортизації;

6) визначення короткострокових бізнес-цілей підприємства;

7) виявлення фактичного обсягу фінансових ресурсів та отримання короткострокових фінансових ресурсів;

8) визначення пріоритетних сфер використання фінансових ресурсів за сучасних умов;

9) оцінка нестійких варіантів розподілу фінансових ресурсів;

10) вибір оптимальних варіантів використання коштів

11) внести певні корективи у варіанти, обрані для використання фінансів,

Таким чином, можна відзначити, що ефективність використання фінансових ресурсів підприємства впливає на її фінансову стійкість, платоспроможність, ліквідність, рентабельність та ділову активність, і саме тому фінансова стабільність підприємства та його економічний розвиток залежать від раціонального управління фінансовими ресурсами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Дропа Я.Б. Визначення оптимальної структури оборотного капіталу за критерієм максимізації рівня фінансової рентабельності / Я.Б. Дропа // Вісник Львівської державної фінансової академії : зб. наук. праць. – Сер.: Економічні науки. – 2015. – № 9. – С. 361-368.
2. Воробйов Ю.М. Особливості формування фінансового капіталу підприємств / Воробйов Ю.М. // Фінанси України. – 2011. – №2. – С. 77-85.
3. Гуляєва Н.М. Фінансові ресурси підприємств / Н.М. Гуляєва, О.В. Сьомко // Фінанси України. – 2013. – № 12. – С. 58-62.
4. Марченко А. Аналіз джерел формування фінансових ресурсів / Марченко А. // Фінанси України. – 2012. – №9. – С. 102-109.
5. Поддєрьогін А. М. Фінанси підприємств: [навч. посібник] / За ред. проф. А.М. Поддєрьогіна. – [6-е вид., перероб. та допов.]. – К.: КНЕУ, 2016. – 522 с.
6. Сопко В.В. Бухгалтерський облік капіталу (власності, пасивів): [навч. посіб.] / Сопко В.В. – К.: Центр навчальної літератури, 2016. – 312 с.
7. Поддєрьогін А. М., Буряк Л. Д., Нам Г. Г. та ін. Фінанси підприємств – К.: КНЕУ, 2012. – 384 с.
8. Коваленко Л.О., Ремньова Л.М. Фінансовий менеджмент: Навч. посіб. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2015. – 485 с.
9. Бодаковський В.Ю. Способи залучення кредитних ресурсів вітчизняними підприємствами // Фінанси України. – 2015. – №1. – С. 106-112.
10. Крамаренко Г. О. Фінансовий аналіз: підручник / Г. О. Крамаренко, О. Є. Чорна. – К.: Центр навч. л-ри, 2018. – 392 с.
11. Івко А.В. Ефект фінансового лівериджу як інструмент управління структурою капіталу / А. В. Івко // Проблемы материальной культуры – 2009. – № 2. – С. 18-23.

12. Яремко І.Й. Управління капіталом підприємства: економічний і фінансовий інструментарій: монографія / І. Й. Яремко. – Львів: Каменяр, 2016. – 176 с.

13. Івко А.В. Комплексний показник оптимальної цільової структури капіталу підприємства / А.В. Івко // Європейський вектор економічного розвитку. – 2011. – №2 (11). – С. 105-110.

14. Калініченко З.Д. Використання методу левериджу в управлінні структурою прибутку й капіталу / Калініченко З.Д. // Економічний аналіз. – 2018. – №2(18). – С. 212-214.

15. Квасницька Р.С. Інструментарій та методи оптимізації цільової структури капіталу підприємства / Р.С. Квасницька // Економіст. – 2015. – № 5. – С. 73-75.

16. Коваленко Л.О. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. / Л.О. Коваленко, Л.М. Ремньова – 2-ге вид. перероб і доп. – К. Знання, 2015 – 485 с.

17. Косгирко Л. А. Фінансовий механізм сталого розвитку підприємств: стратегічні орієнтири, системи забезпечення, адаптація: монографія / Л.А. Косгирко – Луганськ: Вид-во «Ноулідж», 2012. – 474 с.

18. Макаренко М.І. Сутнісно-структурна визначеність механізму регулювання державного боргу / М.І. Макаренко, В.Ю. Дудченко // Вісник СумДУ – 2016. – №7 (91). – С. 68-75.

19. Подольська, В. О. Фінансовий аналіз: навч. посіб. / В. О. Подольська, О.В. Яріш. – К. : Центр навч. л-ри, 2017. – 488 с.

20. Петленко Ю.В. Оптимізація джерел фінансових ресурсів підприємств / Петленко Ю. В. // Фінанси України. – 2010. – № 6. – С. 91.

21. Семенов Г.А. Оптимізація структури капіталу підприємства / Г.А. Семенов, А.В. Пелешко // Держава та регіони. – 2010. – № 4. – С. 164-169.

22. Фінансовий менеджмент: підруч. / кер. кол. авт. і наук. ред. проф. А.М. Поддєрьогін. – К.: КНЕУ, 2015. – 535 с.

23. Терещенко О.О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання / О.О. Терещенко. – К.: КНЕУ – 2013. – 554 с.
24. Забаштанський М.М. Джерела формування фінансових ресурсів підприємства комунального господарства // Актуальні проблеми економіки. – 2015. – №6(48). – С. 25-29.
25. Буряк П.Ю. Формування і надання інформації про фінансові ресурси підприємства // Фінанси України. – 2016. – №10. – С. 123-129.
26. Ісмаїлов В.Б. Методика та інструменти залучення довгострокового капіталу // Фінанси України. – 2014. – №8. – С. 97-101.
27. Фінансовий менеджмент: Підручник / Кер. кол. авт. і наук. ред. проф. А.М. Поддєрьогін. – К.: КНЕУ, 2015. – 536 с.
28. Тарасенко Н.В. Економічний аналіз діяльності промислового підприємства. – 2-ге вид., стер. – К.: Алеута, 2013. – 485 с.
29. Тарасенко Н.В. Економічний аналіз. Навчальний посібник. – 3-тє видання, виправлення і доповнення. – Львів: – Магнолія плюс, 2015. – 344 с.
30. Ковальов А.І. Аналіз фінансового стану підприємства: навч. посібник / А.І. Ковальов, В.П. Привалов – 2-ге вид., випр. і доп. – К.: «Центр економіки і маркетингу», 2010. – 188 с.
31. Безбородова. Т.В. Удосконалення механізму управління фінансовими ресурсами підприємств / Т. В. Безбородова // Держава та регіони. – 2016. – № 5. – С. 21-23.
32. Білик М. Д. Фінанси підприємств / М. Д. Білик. – К.: Знання, 2015. – 820 с.
33. Білоліпецкій В. Фінансові ресурси та їх перетворені форми / В. Белоліпецкій, І. Мерзляков // Аудитор. – 2014. – №5. – С. 51-55.
34. Бланк І. О. Фінансовий менеджмент / І. О. Бланк. – К.: Ельга, 2018. – 722 с.

35. Близнюк О. П. Класифікація джерел формування фінансових ресурсів підприємства / О. П. Близнюк, А. П. Горпиненко // Вісник Міжнародного слов'янського університету. Серія: Економічні науки. – 2012. Т. 15, № 2. – с. 52-58.

36. Горбан А. П. Управління фінансовими ресурсами підприємства / А. П. Горбан // Економічні науки. – 2010. – № 15. – С. 25-27.

37. Горбатенко А. А. Особливості формування власних фінансових ресурсів підприємств в Україні / А. А. Горбатенко // Економічний вісник Переяслав-Хмельницького ДПУ імені Григорія Сковороди. – 2010. – Випуск № 15/1. – С. 195-201.

38. Викиданець І.В. Методи оптимізації структури капіталу підприємства / І.В. Викиданець [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vdnuet/econ/2009_3/27.pdf.

39. Яремко, І.Й. Управління капіталом підприємства: економічний і фінансовий інструментарій: монографія / І.Й. Яремко. – Л.: Каменярь, 2016. – 176 с.

40. Заїка І. П. Управління фінансовими ресурсами підприємств: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.04.01 / І. П.Заїка // . – Київ, – 2011. – 22 с.

41. Качмарик Я. Д. Ефективність формування фінансових ресурсів підприємств / Я. Д. Качмарик, Р. І. Хуткий // Фінанси України – 2008. – № 10. – с. 138-144.

42. Козачок І. А. Формування та управління ефективним використанням фінансових ресурсів підприємства / І. А. Козачок // Гуманітарний вісник ЗДІА. – 2011. – № 47. С. 227-283.

43. Коробко М. В. Оптимізація структури капіталу / М. В. Коробко // Вісник Технологічного університету Поділля. – 2013. – № 1 (Ч. 2). – С. 110-115.

44. Лапа А. Є. Фінансові ресурси підприємства та їх оптимізація / А. Є. Лапа // Молодіжний науковий вісник УАБС НБУ, Серія: Економічні науки, № 4/2013. – С. 289-297.

45. Лещук В. П. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва: Навч. посіб. / Кравчук О. М., Лещук В. П. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 504 с.
46. Линенко А. В. Оптимізація структури джерел фінансових ресурсів підприємства / А. В. Линенко // Вісник Запорізького національного університету. Серія: Економічні науки. – 2014. – № 2. – С. 47-55.
47. Лігоненко Л. О. Фінанси підприємств: підручник / Л. О. Лігоненко. – К.: КНТЕУ, 2016. – 491 с.
48. Виговська В.В. Вдосконалення системи управління фінансовими ресурсами малих підприємств / В.В. Виговська // Актуальні проблеми економіки. – 2014. – № 8. – С. 35-40.
49. Грабовецький Ю. Є. Економічний аналіз: Навч. посіб. / Ю. Є. Грабовецький. – К.: ЦУЛ, 2009. – 256 с.
50. Єфремова Н. Джерела формування фінансових ресурсів підприємства: їх склад та оптимізація структури / Н. Єфремова // Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка». – 2013. – № 3. – С. 53-61.
51. Гончаров А. Б. Фінансовий менеджмент / А. Б. Гончаров – Харків: ІНЖЕК, 2007. – 237 с.
52. Фінанси підприємств: Навч. посіб. / О. Ю. Ніпіаліди, Н. І. Карпишин. – Тернопіль: Економічна думка, 2009. – 232 с.
53. Фінансовий аналіз для студентів / Финансовый анализ / R_6.doc – Електронний ресурс. Режим доступу: <https://studfiles.net/preview/5416426/page:6/>
54. Економіка / Аналіз господарської діяльності (назва з екрану) Електронний ресурс. – Режим доступу: https://pidruchniki.com/1655040253659/ekonomika/analiz_dohodiv_vitrat_finansovih_rezultativ_roboti_pidpriyemstva
55. Офіційний сайт ДП «Харківський машинобудівний завод «ФЕД»: <https://fed.ua/>

56. Річна фінансова звітність ДП «Харківський машинобудівний завод «ФЕД» за 2017 рік. – Електронний ресурс. – Режим доступу: https://fed.ua/wp-content/uploads/2019/04/FinZvit_2017_year.pdf

57. Річна фінансова звітність ДП «Харківський машинобудівний завод «ФЕД» за 2018 рік. – Електронний ресурс. – Режим доступу: https://fed.ua/wp-content/uploads/2019/04/FinZvit_2018_year.pdf

58. Річна фінансова звітність ДП «Харківський машинобудівний завод «ФЕД» за 2019 рік. – Електронний ресурс. – Режим доступу: https://fed.ua/wp-content/uploads/finzvit_2019_year.pdf

59. Статут ДП «Харківський машинобудівний завод «ФЕД». – Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://fed.ua/wp-content/uploads/2019/04/Statut-zatverdzhenyj-16.01.2017.pdf>

60. Позиковий капітал підприємства та його сутність і особливості формування. – Електронний ресурс. – Режим доступу: https://pidru4niki.com/1640011664731/ekonomika/pozikoviy_kapital_pidpriyemstva_ugo_sutnist_osoblivosti_formuvannya

62. Аналіз власного капіталу підприємства. – Електронний ресурс. – Режим доступу: https://studopedia.su/11_25488_analiz-vlasnogo-kapitalu-pidpriemstva.html

64. Авансований капітал. – Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://mojaosvita.com.ua/finansu/avansovaniy-kapital/>

65. Забезпечення стійких темпів економічного розвитку підприємства. – Електронний ресурс. – Режим доступу: https://pidru4niki.com/1965032343671/finansi/zabezpechennya_stiykih_tempiv_ekonomichnogo_rozvitku_pidpriyemstva

66. Фінансовий стан підприємства: комплексна оцінка, показники та значення. – Електронний ресурс. – Режим доступу: https://osvita.ua/vnz/reports/econom_pidpr/18236/

ДОДАТКИ

Додаток А

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	Державне підприємство "Харківський машинобудівний завод "ФЕД"	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ	
Територія	6310136600	за СДРІОУ	2018	01 01
Організаційно-правова форма господарювання	Державне підприємство	за КОАТУУ	14310052	
Вид економічної діяльності	Виробництво повітряних і космічних літальних апаратів, супутнього устаткування	за КОПФГ	6310136600	
Середня кількість працівників	1 886	за КВЕД	140	
Адреса, телефон	вулиця Сумська, буд. 132, Київський р.-н, м. ХАРКІВ, 61023		30.30	
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)			7192025	
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):				
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку			v	
за міжнародними стандартами фінансової звітності				

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2017 р.

Форма №1 Код за ДКУД | 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	57 388	57 113
первісна вартість	1001	58 348	58 348
накопичена амортизація	1002	960	1 235
Незавершені капітальні інвестиції	1005	14 208	20 726
основні засоби	1010	48 519	43 971
первісна вартість	1011	203 420	210 826
знос	1012	154 901	166 855
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	132	129
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	6 584	5 778
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	364
Усього за розділом I	1095	126 831	128 081
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	277 816	283 325
виробничі запаси	1101	71 455	75 512
Незавершене виробництво	1102	76 065	94 624
Готова продукція	1103	130 253	113 146
Товари	1104	43	43
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестраховування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	47 721	60 591
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	5 915	8 800
з бюджетом	1135	3 154	8 235
у тому числі з податку на прибуток	1136	3 064	8 089
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	142	468
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	14 308	8 039
Готівка	1166	9	5
Рахунки в банках	1167	14 299	8 034
Витрати майбутніх періодів	1170	1 603	1 234
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в:	1181	-	-
резервах довгострокових зобов'язань			
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-

резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	1 945	1 716 ✓
Усього за розділом II	1195	352 604	372 408
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	479 435	500 489

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	70 162	70 162
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	32	29
Додатковий капітал	1410	82 849	85 111
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	194 413	228 482
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	347 456	383 784
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	14 092	17 875 ✓
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	14 092	17 875
Цільове фінансування	1525	23 020	7 738
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	37 112	25 613
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	19 224	3 259
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	25 965	21 258
розрахунками з бюджетом	1620	28 035	29 754
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	1 885	3 092
розрахунками з оплати праці	1630	7 186	12 283
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	12 348	21 274
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	224	172
Усього за розділом III	1695	94 867	91 092
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	479 435	500 489

Керівник

Пащенко Олександр Юрійович

Головний бухгалтер

Репутацька Ольга Олександрівна

¹ Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Підприємство Державне підприємство "Харківський машинобудівний завод "ФЕД" (найменування)
 Дата (рік, місяць, число) за ЄДРПОУ

КОДИ		
2018	01	01
14310052		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
 за Рік 2017 р.

Форма N2 Код за ДКУД **1801003**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	435 125	354 174
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестраховання	2012	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(237 869)	(196 315)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	197 256	157 859
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	43 803	27 963
у тому числі:	2121	-	-
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	20 893	-
Адміністративні витрати	2130	(79 222)	(63 099)
Витрати на збут	2150	(14 953)	(10 885)
Інші операційні витрати	2180	(78 501)	(59 685)
у тому числі:	2181	-	-
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	68 383	52 153
збиток	2195	(-)	(-)
Доход від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	231	3 486
у тому числі:	2241	-	-
дохід від благодійної допомоги			
Фінансові витрати	2250	(2 785)	(4 379)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(5 831)	(5 949)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Підприємство Державне підприємство "Харківський машинобудівний завод "ФЕД"
(найменування)

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ		
2018	01	01
14310052		

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)
за Рік 2017 р.

Форма N3 Код за ДКУД 1801004

Стаття	Код	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	330 119	277 097
Повернення податків і зборів у тому числі податку на додану вартість	3005	-	-
Цільового фінансування	3010	2 416	2 256
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	-	-
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	88 207	62 121
Надходження від повернення авансів	3020	172	797
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	-	2
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	-	-
Надходження від операційної оренди	3040	55	58
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	-	-
Надходження від страхових премій	3050	-	-
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	-	-
Інші надходження	3095	5 552	6 410
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(64 395)	(49 847)
Праці	3105	(133 227)	(109 552)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(37 207)	(32 154)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(69 459)	(71 208)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(8 687)	(18 090)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(24 996)	(23 687)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(35 776)	(29 431)
Витрачання на оплату авансів	3135	(-)	(-)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(106)	(-)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(355)	(111)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	(-)	(-)
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	(-)	(-)
Інші витрачання	3190	(90 276)	(85 620)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	31 502	249
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації фінансових інвестицій	3200	-	-
необоротних активів	3205	-	-
Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	-	-
дивідендів	3220	-	-
Надходження від деривативів	3225	-	-
Надходження від погашення позик	3230	-	-
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	-	-
Інші надходження	3250	-	-

Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255	(-)	(-)
необоротних активів	3260	(6 311)	(2 217)
Виплати за деривативами	3270	(-)	(-)
Витрачання на надання позик	3275	(-)	(-)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	(-)	(-)
Інші платежі	3290	(-)	(-)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-6 311	-2 217
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від: Власного капіталу	3300	-	-
Отримання позик	3305	22 880	13 184
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	-	-
Інші надходження	3340	-	-
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345	(-)	(-)
Погашення позик	3350	38 845	9 603
Сплату дивідендів	3355	(13 050)	(4 814)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(2 866)	(4 251)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	(-)	(-)
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	(-)	(-)
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	(-)	(-)
Інші платежі	3390	(-)	(-)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-31 881	-5 484
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	-6 690	-7 452
Залишок коштів на початок року	3405	14 308	21 130
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	421	630
Залишок коштів на кінець року	3415	8 039	14 308

Керівник

Головний бухгалтер

Пашенко Олександр Юрійович

Репутацька Ольга Олександрівна

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Сума чистого прибутку на матеріальне заохочення	4225	-	-	-	-	(36)	-	-	(36)
Внески учасників: Внески до капіталу	4240	-	-	-	-	-	-	-	-
Погашення заборгованості з капіталу	4245	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення капіталу: Викуп акцій (часток)	4260	-	-	-	-	-	-	-	-
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	-	-	-	-	-	-	-	-
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення частки в капіталі	4275	-	-	-	-	-	-	-	-
Зменшення номінальної вартості акцій	4280	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни в капіталі	4290	-	(3)	2 262	-	-	-	-	2 259
Придбання (продаж) неконтрольованої частки в дочірньому підприємстві	4291	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом змін у капіталі	4295	-	(3)	2 262	-	34 069	-	-	36 328
Залишок на кінець року	4300	70 162	29	85 111	-	228 482	-	-	383 784

Керівник

Пашенко Олександр Юрійович

Головний бухгалтер

Репутацька Ольга Олександрівна

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства фінансів України
29.11.2000 N 302 (у редакції наказу Міністерства фінансів України
від 28.10.2003 N 602)

Підприємство Державне підприємство "Харківський машинобудівний завод "ФЕД"

Територія 6310136600

Орган державного управління Державний концерн "Укроборонпром"

Організаційно-правова форма господарювання Державне підприємство

Вид економічної діяльності Виробництво повітряних і космічних літальних апаратів, супутнього устаткування

Одиниця виміру: тис.грн.

Дата (рік, місяць, число)	Коди	
	2017	12 31
за ЄДРПОУ	14310052	
за КОАТУУ	6310136600	
за СПОДУ	96545	
за КОПФГ	140	
за КВЕД	30.30	

ПРИМІТКИ ДО РІЧНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

за 2017 рік

Форма №5

Код за ДКУД

1801008

I. Нематеріальні активи

Групи нематеріальних активів	Код рядка	Залишок на початок року		Надійшло за рік	Переоцінка (дооцінка +, уцінка -)		Вибуло за рік		Нараховано амортизації за рік	Втрати від зменшення корисності за рік	Інші зміни за рік		Залишок на кінець року	
		первісна (переоцінена) вартість	накопичена амортизація		первісна (переоцінена) вартість	накопичена амортизація	первісна (переоцінена) вартість	накопичена амортизація			первісна (переоцінена) вартість	накопичена амортизація	первісна (переоцінена) вартість	накопичена амортизація
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Права користування природними ресурсами	010	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Права користування майном	020	56483	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	56483	-
Права на комерційні позначення	030	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Права на об'єкти промислової власності	040	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Авторське право та суміжні з ним права	050	1865	960	-	-	-	-	-	275	-	-	-	1865	1235
Інші нематеріальні активи	060	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом	080	58348	960	-	-	-	-	-	275	-	-	-	58348	1235
Гудвіл	090	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Із рядка 080 графа 14														
вартість нематеріальних активів, щодо яких існує обмеження права власності														
вартість оформлених у заставу нематеріальних активів														
вартість створених підприємством нематеріальних активів														
вартість нематеріальних активів, отриманих за рахунок цільових асигнувань														
Із рядка 080 графа 5														
Із рядка 080 графа 15														
накопичена амортизація нематеріальних активів, щодо яких існує обмеження права власності														
Із рядка 080 графа 15														

вартість нематеріальних активів, щодо яких існує обмеження права власності

вартість оформлених у заставу нематеріальних активів

вартість створених підприємством нематеріальних активів

вартість нематеріальних активів, отриманих за рахунок цільових асигнувань

накопичена амортизація нематеріальних активів, щодо яких існує обмеження права власності

(081)

(082)

(083)

(084)

(085)

II. Основні засоби

Групи основних засобів	Код рядка	Залишок на початок року		Надійшло за рік	Переоцінка (дооцінка +, зумінка -)		Вибуло за рік		Нараховано амортизації за рік	Втрачено від зменшення корисності	Інші зміни за рік		Залишок на кінець року		У тому числі			
		первісна (переоцінена) вартість	знос		первісна (переоцінена) вартість	знос	первісною (переоціненою) вартістю	знос			первісна (переоцінена) вартість	знос	первісна (переоцінена) вартість	знос	одержані за фінансовою орендою	первісна (переоцінена) вартість	знос	первісна (переоцінена) вартість
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Земельні ділянки	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Інвестиційна нерухомість	105	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Капітальні витрати на поліпшення земель	110	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Будівляки, споруди та передавальні пристрої	120	49484	29959	46	-	-	-	-	1555	-	-	-	49530	31514	-	-	499	270
Машини та обладнання	130	110789	83802	2831	-	-	177	177	6781	-	-	-	113443	90406	-	-	7	7
Транспортні засоби	140	2486	2416	1261	-	-	46	46	104	-	-	-	3701	2474	-	-	-	-
Інструменти, прилади, інвентар (меблі)	150	9327	7398	239	-	-	96	96	484	-	-	-	9470	7786	-	-	-	-
Тварини	160	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Багаторічні насадження	170	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші основні засоби	180	8	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	8	1	-	-	-	-
Біблотечні фонди	190	19	19	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19	19	-	-	-	-
Малюнки, необоротні матеріальні активи	200	31307	31307	4503	-	-	1155	1155	4503	-	-	-	34655	34655	-	-	-	-
Тимчасові (нетитульні) споруди	210	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Природні ресурси	220	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Інвентарна тара	230	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Предмети прокату	240	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші необоротні матеріальні активи	250	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом	260	203420	154901	8880	-	-	1474	1474	13428	-	-	-	210826	166855	-	-	506	277

Із рядка 260 графа 14 вартість основних засобів, щодо яких існують передбачені чинним законодавством обмеження права власності вартість оформлених у заставу основних засобів

залишкова вартість основних засобів, що тимчасово не використовуються (консервація, реконструкція тощо)
первісна (переоцінена) вартість повністю амортизованих основних засобів
основні засоби орендованих цілих майнових комплексів

Із рядка 260 графа 8 вартість основних засобів, призначених для продажу
залишкова вартість основних засобів, утраних унаслідок надзвичайних подій

Із рядка 260 графа 5 вартість основних засобів, придбаних за рахунок цільового фінансування

Вартість основних засобів, що взяті в операційну оренду

Із рядка 260 графа 15 знос основних засобів, щодо яких існують обмеження права власності

Із рядка 105 графа 14 вартість інвестиційної нерухомості, оціненої за справедливою вартістю

(261)

(262)

(263)

(264)

(2641)

(265)

(2651)

(266)

(267)

(268)

(269)

-

-

-

23777

-

-

-

-

-

-

-

III. Капітальні інвестиції

Найменування показника	Код рядка	За рік	На кінець року
I			
Капітальне будівництво	280	-	-
Придбання (виготовлення) основних засобів	290	8728	5569
Придбання (виготовлення) інших необоротних матеріальних активів	300	5845	3527
Придбання (створення) нематеріальних активів	310	825	11630
Придбання (вирощування) довгострокових біологічних активів	320	-	-
Інші	330	-	-
Разом	340	15398	20726

Із рядка 340 графа 3 капітальні інвестиції в інвестиційну нерухомість фінансові витрати, включені до капітальних інвестицій

(341)
(342)

IV. Фінансові інвестиції

Найменування показника	Код рядка	За рік	На кінець року	
			довгострокові	поточні
I		3	4	5
A. Фінансові інвестиції за методом участі в капіталі в:				
асоційовані підприємства	350	-	-	-
дочірні підприємства	360	-	-	-
спільну діяльність	370	-	-	-
B. Інші фінансові інвестиції в:				
частки і паї у статутному капіталі інших підприємств	380	-	29	-
акції	390	-	-	-
облігації	400	-	-	-
інші	410	-	100	-
Разом (розд.А + розд.Б)	420	-	129	-

3 рядка 1035 гр. 4 Балансу (Звіту про фінансовий стан)

Інші довгострокові фінансові інвестиції відображені: за собівартістю (421)

за справедливою вартістю (422)

за амортизованою собівартістю (423)

Поточні фінансові інвестиції відображені: за собівартістю (424)

за справедливою вартістю (425)

за амортизованою собівартістю (426)

-	-
129	129
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-

3 рядка 1160 гр. 4 Балансу (Звіту про фінансовий стан)

V. Додаток 4. Доходи і витрати

Найменування показника	Код рядка	Доходи	Витрати
1	2	3	4
A. Інші операційні доходи і витрати			
Операційна оренда активів	440	929	-
Операційна курсова різниця	450	4030	3044
Реалізація інших оборотних активів	460	5860	2098
Штрафи, пені, неустойки	470	893	4
Утримання об'єктів житлово-комунального і соціально-культурного призначення	480	8019	14197
Інші операційні доходи і витрати	490	24072	59158
у тому числі: вдрахування до резерву сумнівних боргів	491	X	371
непродуктивні витрати і витрати	492	X	-
B. Доходи і витрати від участі в капіталі за інвестиціями в:			
асоційовані підприємства	500	-	-
дочірні підприємства	510	-	-
спільну діяльність	520	-	-
V. Інші фінансові доходи і витрати			
Дивіденди	530	-	X
Проценти	540	X	2785
Фінансова оренда активів	550	-	-
Інші фінансові доходи і витрати	560	-	-
Г. Інші доходи і витрати			
Реалізація фінансових інвестицій	570	-	-
Доходи від об'єднання підприємств	580	-	-
Результат оцінки корисності	590	-	-
Неопераційна курсова різниця	600	2	4
Безоплатно одержані активи	610	-	X
Списання необоротних активів	620	X	-
Інші доходи і витрати	630	229	5827
		(631)	-
		(632)	-
		(633)	-

Товарообмінні (бартерні) операції з продукцією (товарами, роботами, послугами)
 Частка доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за товарообмінними
 (бартерними) контрактами з пов'язаними сторонами

Із рядків 540-560 гр. 4 фінансові витрати, включені до собівартості активів

VI. Грошові кошти

Найменування показника	Код рядка	На кінець року	
		1	2
Готівка	640	5	3
Поточний рахунок у банку	650	7761	
Інші рахунки в банку (акредитиви, чекові книжки)	660	273	
Грошові кошти в дорозі	670	-	
Еквіваленти грошових коштів	680	-	
Разом	690	8039	

3 рядка 1090 гр. 4 Балансу (Звіту про фінансовий стан) Грошові кошти, використання яких обмежено (691) -

VII. Забезпечення і резерви

Види забезпечень і резервів	Код рядка	Залишок на початок року	Збільшення за звіт. рік		Використано у звітному році	Сторновано невикористану суму у звітному році	Сума очікуваного відшкодування витрат іншою стороною, що врахована при оцінці забезпечення	Залишок на кінець року
			нараховано (створено)	додаткові відрахування				
I	2	3	4	5	6	7*	8	9
Забезпечення на виплату відпусток працівникам	710	8982	16330	-	12817	-	-	12495
Забезпечення наступних витрат на додаткове пенсійне забезпечення	720	-	-	-	-	-	-	-
Забезпечення наступних витрат на виконання гарантійних зобов'язань	730	-	-	-	-	-	-	-
Забезпечення наступних витрат на реструктуризацію	740	-	-	-	-	-	-	-
Забезпечення наступних витрат на виконання зобов'язань щодо об'явлених контрактів	750	-	-	-	-	-	-	-
	760	5110	5301	-	5031	-	-	5380
	770	-	-	-	-	-	-	-
Резерв сумнівних боргів	775	42	371	-	-	-	-	413
Разом	780	14134	22002	-	17848	-	-	18288

VIII. Запаси

Найменування показника	Код рядка	Балансова вартість на кінець року	Переоцінка за рік	
			збільшення чистої вартості реалізації *	уцінка
1	2	3	4	5
Сировина і матеріали	800	18482	-	-
Купівельні напівфабрикати та комплектуючі вироби	810	44650	-	-
Паливо	820	441	-	-
Тара і тарні матеріали	830	57	-	-
Будівельні матеріали	840	-	-	-
Запасні частини	850	2490	-	-
Матеріали сільськогосподарського призначення	860	-	-	-
Поточні біологічні активи	870	-	-	-
Малюнки та швидкозношувані предмети	880	9392	-	-
Незавершене виробництво	890	94624	-	-
Готова продукція	900	113146	-	-
Товари	910	43	-	-
Разом	920	283325	-	-

Із рядка 920 графа 3 Балансова вартість запасів: відображених за чистою вартістю реалізації переданих у переробку оформлених в заставу переданих на комісію

Активи на відповідальному зберіганні (позабалансовий рахунок 02)

З рядка 1200 гр. 4 Балансу (Звіт про фінансовий стан) запаси, призначені для продажу

* визначається за п. 28 Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 9 "Запаси".

(921)	-
(922)	167
(923)	-
(924)	-
(925)	-
(926)	-

IX Дебіторська заборгованість

Найменування показника	Код рядка	Всього на кінець року	у т.ч. за строками непогашення		
			до 12 місяців	від 12 до 18 місяців	від 18 до 36 місяців
1	2	3	4	5	6
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	940	60591	60591	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	950	468	468	-	-

Списано у звітному році безнадійної дебіторської заборгованості із рядків 940 і 950 графа 3 заборгованість з пов'язаними сторонами

(951) -
(952) -

X. Нестачі і втрати від псування цінностей

Найменування показника	Код рядка	Сума
1	2	3
Виявлено (списано) за рік нестачі і втрат	960	-
Визнано заборгованістю винних осіб у звітному році	970	-
Сума нестачі і втрат, остаточне рішення щодо винуватців, за якими на кінець року не прийнято (позабалансовий рахунок 072)	980	-

XI. Будівельні контракти

Найменування показника	Код рядка	Сума
1	2	3
Дохід за будівельними контрактами за звітний рік	1110	-
Заборгованість на кінець звітного року:		
валова замовників	1120	-
валова замовників з авансів отриманих	1130	-
Сума затриманих коштів на кінець року	1140	-
Сума затриманих коштів на кінець року	1150	-
Вартість виконаних субдрядниками робіт за незавершеними будівельними контрактами	1160	-

XII. Податок на прибуток

Найменування показника	Код рядка	Сума
1	2	3
Поточний податок на прибуток	1210	10470
Відстрочені податкові активи: на початок звітного року	1220	6584
на кінець звітного року	1225	5778
Відстрочені податкові зобов'язання: на початок звітного року	1230	-
на кінець звітного року	1235	-
Включено до Звіту про фінансові результати - усього	1240	11276
у тому числі:		
поточний податок на прибуток	1241	10470
зменшення (збільшення) відстрочених податкових активів	1242	806
збільшення (зменшення) відстрочених податкових зобов'язань	1243	-
Відображено у складі власного капіталу - усього	1250	-
у тому числі:		
поточний податок на прибуток	1251	-
зменшення (збільшення) відстрочених податкових активів	1252	-
збільшення (зменшення) відстрочених податкових зобов'язань	1253	-

XIII. Використання амортизаційних відрахувань

Найменування показника	Код рядка	Сума
1	2	3
Нараховано за звітний рік	1300	13703
Використано за рік - усього	1310	8880
в тому числі на:		
будівництво об'єктів	1311	-
придбання (виготовлення) та поліпшення основних засобів	1312	8880
з них машини та обладнання	1313	2831
придбання (створення) нематеріальних активів	1314	-
погашення отриманих на капітальні інвестиції позик	1315	-
	1316	-
	1317	-

XIV. Біологічні активи

Групи біологічних активів	Код рядка	Обліковуються за первісною вартістю				Обліковуються за справедливою вартістю										
		залишок на початок року	надійшло за рік	вибуло за рік	нараховано	залишок на кінець року	надійшло за рік	зміни вартості за рік	вибуло за рік	залишок на кінець року						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Довгострокові біологічні активи – усього в тому числі:																
робоча худоба	1410	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
продуктивна худоба	1411	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
багаторічні насадження	1412	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
інші довгострокові біологічні активи	1413	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
інші довгострокові біологічні активи	1414	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
інші довгострокові біологічні активи	1415	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Поточні біологічні активи – усього																
усього	1420	-	x	-	-	x	x	-	-	-	x	-	-	-	-	-
тварини на вирощуванні та відгодівлі	1421	-	x	-	-	x	x	-	-	-	x	-	-	-	-	-
біологічні активи в стані біологічних перетворень (крім тварин на вирощуванні та відгодівлі)	1422	-	-	-	-	-	x	-	-	-	x	-	-	-	-	-
інші поточні біологічні активи	1423	-	-	-	-	-	x	-	-	-	x	-	-	-	-	-
інші поточні біологічні активи	1424	-	-	-	-	-	x	-	-	-	x	-	-	-	-	-
Разом	1430	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Із рядка 1430 графа 5 і графа 14

вартість біологічних активів, придбаних за рахунок цільового фінансування

(1431)

Із рядка 1430 графа 6 і графа 16

залишкова вартість довгострокових біологічних активів, первісна вартість

(1432)

поточних біологічних активів і справедлива вартість біологічних активів,

утрачених унаслідок надзвичайних подій

Із рядка 1430 графа 11 і графа 17

балансова вартість біологічних активів, щодо яких існують передбачені

законодавством обмеження права власності

(1433)

XV. Фінансові результати від первісного визнання та реалізації сільськогосподарської продукції та додаткових біологічних активів

Найменування показника	Код рядка	Вартість первісного визнання	Витрати, пов'язані з біологічними перетвореннями	Результат від первісного визнання		Уцінка	Виручка від реалізації	Собівартість реалізації	Фінансовий результат (прибуток +, збиток -) від реалізації	
				дохід	витрати				реалізації	первісного визнання та реалізації
I	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Продукція та додаткові біологічні активи										
рослинистіва - усього	1500	-	-	(-)	(-)	-	-	-	-	-
У тому числі:										
зернові і зернобобові	1510	-	(-)	(-)	(-)	-	-	(-)	-	-
з них:										
пшениця	1511	-	(-)	(-)	(-)	-	-	(-)	-	-
соя	1512	-	(-)	(-)	(-)	-	-	(-)	-	-
соляшник	1513	-	(-)	(-)	(-)	-	-	(-)	-	-
ріпак	1514	-	(-)	(-)	(-)	-	-	(-)	-	-
цукрові буряки (фабричні)	1515	-	(-)	(-)	(-)	-	-	(-)	-	-
картопля	1516	-	(-)	(-)	(-)	-	-	(-)	-	-
шпори (зерняткові, кісточкові)	1517	-	(-)	(-)	(-)	-	-	(-)	-	-
інша продукція рослинництва	1518	-	(-)	(-)	(-)	-	-	(-)	-	-
додаткові біологічні активи рослинництва	1519	-	(-)	(-)	(-)	-	-	(-)	-	-
Продукція та додаткові біологічні активи тваринництва - усього	1520	-	(-)	(-)	(-)	-	-	(-)	-	-
У тому числі:										
приріст живої маси - усього	1530	-	(-)	(-)	(-)	-	-	(-)	-	-
з нього:										
великої рогатої худоби	1531	-	(-)	(-)	(-)	-	-	(-)	-	-
свиней	1532	-	(-)	(-)	(-)	-	-	(-)	-	-
молоко	1533	-	(-)	(-)	(-)	-	-	(-)	-	-
вовна	1534	-	(-)	(-)	(-)	-	-	(-)	-	-
яйця	1535	-	(-)	(-)	(-)	-	-	(-)	-	-
інша продукція тваринництва	1536	-	(-)	(-)	(-)	-	-	(-)	-	-
додаткові біологічні активи тваринництва	1537	-	(-)	(-)	(-)	-	-	(-)	-	-
продукція рибиства	1538	-	(-)	(-)	(-)	-	-	(-)	-	-
1539	-	(-)	(-)	(-)	(-)	-	-	(-)	-	-
Сільськогосподарська продукція та додаткові біологічні активи - разом	1540	-	(-)	(-)	(-)	-	-	(-)	-	-

Керівник

Пащенко Олександр Юрійович

Головний бухгалтер

Резугацька Ольга Олександрівна

Додаток Б

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	Державне підприємство "Харківський машинобудівний завод "ФЕД"	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ	
Територія	6310136600	за ЄДРПОУ	2019	01 01
Організаційно-правова форма господарювання	Державне підприємство	за КОАТУУ	14310052	
Вид економічної діяльності	Виробництво повітряних і космічних літальних апаратів, супутнього устаткування	за КОПФІ	6310136600	
Середня кількість працівників	1 828	за КВЕД	140	
Адреса, телефон	вулиця Сумська, буд. 132, Київський р.-н, м. ХАРКІВ, 61023		30.30	
Одиниця виміру: тис. грн. без десятичного знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)		7192025		
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):				
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку			v	
за міжнародними стандартами фінансової звітності				

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2018 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	57 113	56 978
первісна вартість	1001	58 348	58 482
накопичена амортизація	1002	1 235	1 504
Незавершені капітальні інвестиції	1005	20 726	28 193
Основні засоби	1010	43 971	36 465
первісна вартість	1011	210 826	214 547
знос	1012	166 855	178 082
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	129	10
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	5 778	4 850
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	364	545
Усього за розділом I	1095	128 081	127 041
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	283 325	322 466
Виробничі запаси	1101	75 512	68 234
Незавершене виробництво	1102	94 624	91 624
Готова продукція	1103	113 146	161 955
Товари	1104	43	653
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестраховування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	60 591	81 268
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	8 800	10 989
з бюджетом	1135	8 184	-
у тому числі з податку на прибуток	1136	8 038	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	468	356
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	8 039	28 935
Готівка	1166	5	6
Рахунки в банках	1167	8 034	28 929
Витрати майбутніх періодів	1170	1 234	1 616
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-

резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	1 716	4 005
Усього за розділом II	1195	372 357	449 635
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	500 438	576 676

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	70 162	70 162
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	29	25
Додатковий капітал	1410	85 111	58 239
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	228 402	255 987
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	383 704	384 413
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	17 875	21 432
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	17 875	21 432
Цільове фінансування	1525	7 738	2 116
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань	1532	-	-
резерв збитків або резерв належних виплат	1533	-	-
резерв незароблених премій	1534	-	-
інші страхові резерви	1535	-	-
Інвестиційні контракти	1540	-	-
Призовий фонд	1545	-	-
Резерв на виплату джек-пота	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	25 613	23 548
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	3 259	10 000
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:	1610	-	-
довгостроковими зобов'язаннями	1615	21 258	57 660
товари, роботи, послуги	1620	29 754	15 895
розрахунками з бюджетом	1621	-	939
у тому числі з податку на прибуток	1625	3 121	1 833
розрахунками зі страхування	1630	12 283	7 877
розрахунками з оплати праці	1635	21 274	49 685
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1650	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страхового діяльність	1660	-	-
Поточні забезпечення	1665	-	23 847
Доходи майбутніх періодів	1670	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1690	172	1 918
Інші поточні зобов'язання	1695	91 121	168 715
Усього за розділом III	1700	-	-
IV. Зобов'язання, пов'язані з оборотними активами, утримуваними для продажу, та групи вибуття	1800	-	-
V. Чиста вартість активів нестаткового пенсійного фонду	1900	500 438	576 676
Баланс	1900	500 438	576 676

Керівник

Леонів Дмитро Андрійович

Головний бухгалтер

Павлюва Алла Володимирівна

1 Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Підприємство **Державне підприємство "Харківський машинобудівний завод "ФЕД"** (найменування)
 Дата (рік, місяць, число) за ЄДРПОУ

КОДИ		
2019	01	01
14310052		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
 за Рік 2018 р.

Форма N2 Код за ДКУД **1801003**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	483 153	435 125
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
<i>премії підписані, валова сума</i>	2011	-	-
<i>премії, передані у перестрахування</i>	2012	-	-
<i>зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	2013	-	-
<i>зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(249 559)	(237 869)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	233 594	197 256
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
<i>зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	2111	-	-
<i>зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	46 832	43 803
у тому числі:	2121	-	-
<i>дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2122	-	-
<i>дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування</i>	2123	16 007	20 893
Адміністративні витрати	2130	(99 815)	(79 222)
Витрати на збут	2150	(38 542)	(14 953)
Інші операційні витрати	2180	(76 208)	(78 501)
у тому числі:	2181	-	-
<i>витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	65 861	68 383
збиток	2195	(-)	(-)
Доход від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	376	231
у тому числі:	2241	-	-
<i>дохід від благодійної допомоги</i>			
Фінансові витрати	2250	(2 831)	(2 785)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(14 077)	(5 831)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Продовження додатка 2

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	49 329	59 998
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(9 595)	(11 276)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	39 734	48 722
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	39 734	48 722

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	180 623	148 264
Витрати на оплату праці	2505	207 095	175 334
Відрахування на соціальні заходи	2510	44 282	37 597
Амортизація	2515	13 460	13 703
Інші операційні витрати	2520	61 709	35 001
Разом	2550	507 169	409 899

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник

Леонов Дмитро Андрійович

Головний бухгалтер

Павлова Алла Володимирівна

Підприємство	Державне підприємство "Харківський машинобудівний завод "ФЕД" (найменування)	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ	
		за ЄДРПОУ	2019	01
			14310052	

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)
за **Рік 2018** р.

Форма №3 Код за ДКУД 1801004

Стаття	Код	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
I	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	378 262	330 119
Повернення податків і зборів	3005	-	-
у тому числі податку на додану вартість	3006	-	-
Цільового фінансування	3010	3 176	2 416
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	-	-
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	133 351	88 207
Надходження від повернення авансів	3020	20 090	172
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	-	-
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	-	-
Надходження від операційної оренди	3040	372	55
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	-	-
Надходження від страхових премій	3050	-	-
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	-	-
Інші надходження	3095	12 662	5 552
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(93 509)	(64 395)
Праці	3105	(166 725)	(133 227)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(46 463)	(37 201)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(61 344)	(69 459)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(64)	(8 687)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(17 086)	(24 996)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(44 194)	(35 776)
Витрачання на оплату авансів	3135	(-)	(-)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(793)	(106)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(414)	(355)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	(-)	(-)
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	(-)	(-)
Інші витрачання	3190	(139 586)	(90 276)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	39 079	31 502
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	-	-
необоротних активів	3205	476	-
Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	3	-
дивідендів	3220	-	-
Надходження від деривативів	3225	-	-
Надходження від погашення позик	3230	-	-
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	-	-
Інші надходження	3250	-	-

Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255	(-)	(-)
необоротних активів	3260	(4 310)	(6 311)
Виплати за деривативами	3270	(-)	(-)
Витрачання на надання позик	3275	(-)	(-)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	(-)	(-)
Інші платежі	3290	(1 363)	(-)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-5 194	-6 311
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від: Власного капіталу	3300	-	-
Отримання позик	3305	21 200	22 880
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	-	-
Інші надходження	3340	-	-
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345	(-)	(-)
Погашення позик	3350	14 459	38 845
Сплату дивідендів	3355	(17 560)	(13 050)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(2 662)	(2 866)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	(-)	(-)
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	(-)	(-)
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	(-)	(-)
Інші платежі	3390	(-)	(-)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-13 481	-31 881
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	20 404	-6 690
Залишок коштів на початок року	3405	8 039	14 308
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	492	421
Залишок коштів на кінець року	3415	28 935	8 039

Керівник

Леонов Дмитро Андрійович

Головний бухгалтер

Павлова Алла Володимирівна

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Сума чистого прибутку на матеріальне заохочення	4225	-	-	-	-	(229)	-	-	(229)
Внески учасників:									
Внески до капіталу	4240	-	-	-	-	-	-	-	-
Погашення заборгованості з капіталу	4245	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення капіталу:									
Викуп акцій (часток)	4260	-	-	-	-	-	-	-	-
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	-	-	-	-	-	-	-	-
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення частки в капіталі	4275	-	-	-	-	-	-	-	-
Зменшення номінальної вартості акцій	4280	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни в капіталі	4290	-	(4)	(26 872)	-	-	-	-	(26 876)
Придбання (продаж) неконтрольованої частки в дочірньому підприємстві	4291	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом змін у капіталі	4295		(4)	(26 872)	-	27 585	-	-	709
Залишок на кінець року	4300		25	58 239	-	255 987	-	-	384 413

Керівник

Леонов Дмитро Андрійович

Головний бухгалтер

Павлова Алла Володимирівна

II. Основні засоби

Групи основних засобів	Код рядка	Залишок на початок року		Надійшло за рік	Переоцінка (дооцінка +, уцінка -)		Вибудовано за рік		Нараховано амортизації за рік	Втрачено від зменшення корисності	Інші зміни за рік		Залишок на кінець року		У тому числі передані в оперативну оренду			
		первісна (переоцінена) вартість	знос		первісна (переоцінена) вартість	знос	первісною (переоціненою) вартістю	знос			первісна (переоцінена) вартість	знос	первісна (переоцінена) вартість	знос				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Земельні ділянки	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Інвестиційна нерухомість	105	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Капітальні витрати на поліпшення земель	110	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Будинки, споруди та передавальні пристрої	120	49530	31514	-	-	-	-	-	1521	-	-	-	49530	33035	-	-	802	561
Машини та обладнання	130	113443	90496	1299	-	-	211	209	6437	-	-	-	114531	96634	-	-	7	7
Транспортні засоби	140	3701	2474	-	-	-	-	-	260	-	-	-	3701	2734	-	-	-	-
Інструменти, прилади, інвентар (меблі)	150	9470	786	88	-	-	55	55	642	-	-	-	9473	8373	-	-	-	-
Тварини	160	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Бататорічні насадження	170	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші основні засоби	180	8	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	8	2	-	-	-	-
Біблотечні фонди	190	19	19	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19	19	-	-	-	-
Малодіпні необоротні матеріальні активи	200	34655	34655	4330	-	-	1700	1700	4330	-	-	-	37285	37285	-	-	-	-
Тимчасові (нетитульні) споруди	210	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Природні ресурси	220	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Інвентарна гара	230	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Предмети прокату	240	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші необоротні матеріальні активи	250	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом	260	210826	166855	5687	-	-	1966	1964	13191	-	-	-	214547	178082	-	-	809	568

Із рядка 260 графа 14 вартість основних засобів, щодо яких існують передбачені чинним законодавством обмеження права власності

вартість оформлених у заставу основних засобів

залишкова вартість основних засобів, що тимчасово не використовуються (консервація, реконструкція тощо)

первісна (переоцінена) вартість повністю амортизованих основних засобів

основні засоби орендованих цілісних майнових комплексів

вартість основних засобів, призначених для продажу

залишкова вартість основних засобів, утрачених унаслідок назвичайних подій

вартість основних засобів, придбаних за рахунок цільового фінансування

Із рядка 260 графа 5 вартість основних засобів, що взяті в оперативну оренду

Вартість основних засобів, що взяті в оперативну оренду

Із рядка 260 графа 15 знос основних засобів, щодо яких існують обмеження права власності

Із рядка 105 графа 14 вартість інвестиційної нерухомості, оціненої за справедливою вартістю

(261)

(262)

(263)

(264)

26346

(2641)

(265)

(2651)

(266)

(267)

(268)

(269)

III. Капітальні інвестиції

Найменування показника	Код рядка	За рік	На кінець року
1	2	3	4
Капітальне будівництво	280	-	-
Придбання (виготовлення) основних засобів	290	4788	9017
Придбання (виготовлення) інших необоротних матеріальних активів	300	5885	5085
Придбання (створення) нематеріальних активів	310	2600	14091
Придбання (вирощування) довгострокових біологічних активів	320	-	-
Інші	330	-	-
Разом	340	13273	28193

Із рядка 340 графа 3 капітальні інвестиції в інвестиційну нерухомість фінансові витрати, включені до капітальних інвестицій

(341)
(342)

IV. Фінансові інвестиції

Найменування показника	Код рядка	За рік	На кінець року	
			довгострокові	поточні
1	2	3	4	5
А. Фінансові інвестиції за методом участі в капіталі в:				
асоційовані підприємства	350	-	-	-
дочірні підприємства	360	-	-	-
спільну діяльність	370	-	-	-
Б. Інші фінансові інвестиції в:				
частки і паї у статутному капіталі інших підприємств	380	-	10	-
акції	390	-	-	-
облігації	400	-	-	-
інші	410	-	-	-
Разом (розд.А + розд.Б)	420	-	10	-

3 рядка 1035 гр. 4 Балансу (Звіту про фінансовий стан) Інші довгострокові фінансові інвестиції відображені: за собівартістю (421)

за справедливою вартістю (422) 10

за амортизованою собівартістю (423)

Поточні фінансові інвестиції відображені: за собівартістю (424)

за справедливою вартістю (425)

за амортизованою собівартістю (426)

V. Доходи і витрати

Найменування показника	Код рядка	Доходи	Витрати
1	2	3	4
A. Інші операційні доходи і витрати			
Операційна оренда активів	440	1320	-
Операційна курсова різниця	450	6030	4195
Реалізація інших оборотних активів	460	7620	2764
Штрафи, пені, неустойки	470	-	268
Утримання об'єктів житлово-комунального і соціально-культурного призначення	480	11408	18594
Інші операційні доходи і витрати	490	20454	50387
у тому числі: відрахування до резерву сумнівних боргів	491	X	-29
непродуктивні витрати і витрати	492	X	-
B. Доходи і витрати від участі в капіталі за інвестиціями в:			
асоційовані підприємства	500	-	-
дочірні підприємства	510	-	-
спільну діяльність	520	-	-
V. Інші фінансові доходи і витрати			
Дивіденди	530	-	X
Проценти	540	X	2831
Фінансова оренда активів	550	-	-
Інші фінансові доходи і витрати	560	-	-
G. Інші доходи і витрати			
Реалізація фінансових інвестицій	570	-	-
Доходи від об'єднання підприємств	580	-	-
Результат оцінки корисності	590	-	-
Неопераційна курсова різниця	600	139	39
Безоплатно одержані активи	610	-	X
Списання необоротних активів	620	X	-
Інші доходи і витрати	630	237	14038
		(631)	
		(632)	%
		(633)	

Товарообмінні (бартерні) операції з продукцією (товарами, роботами, послугами)

Частка доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за товарообмінними (бартерними) контрактами з пов'язаними сторонами

Із рядків 540-560 гр. 4 фінансові витрати, уключені до собівартості активів

VI. Грошові кошти

Найменування показника	Код рядка	На кінець року	
		3	6
I	2		
Готівка	640		
Поточний рахунок у банку	650	25006	
Інші рахунки в банку (акредитиви, чекові книжки)	660	3922	
Грошові кошти в дорозі	670	1	
Еквіваленти грошових коштів	680	-	
Разом	690	28935	

3 рядка 1090 гр. 4 Балансу (Звіту про фінансовий стан)

Грошові кошти, використання яких обмежено

(691)

-

VII. Забезпечення і резерви

Види забезпечень і резервів	Код рядка	Залишок на початок року	Збільшення за звіт. рік		Використано у звітному році	Сторновано невикористану суму у звітному році	Сума очікуваного відшкодування витрат іншою стороною, що врахована при оцінці забезпечення	Залишок на кінець року
			нараховано (створено)	податкові відрахування				
I	2	3	4	5	6	7	8	9
Забезпечення на виплату відпусток працівникам	710	12495	19379	-	16388	-	-	15486
Забезпечення наступних витрат на додаткове пенсійне забезпечення	720	-	-	-	-	-	-	-
Забезпечення наступних витрат на виконання гарантійних зобов'язань	730	-	-	-	-	-	-	-
Забезпечення наступних витрат на реструктуризацію	740	-	-	-	-	-	-	-
Забезпечення наступних витрат на виконання зобов'язань щодо об'яжливих контрактів	750	-	-	-	-	-	-	-
виплата лет	760	5380	5864	-	5298	-	-	5946
	770	-	-	-	-	-	-	-
Резерв сумнівних боргів	775	413	-29	-	138	-	-	246
Разом	780	18288	25214	-	21824	-	-	21678

VIII. Запаси

Найменування показника	Код рядка	Балансова вартість на кінець року	Переоцінка за рік	
			збільшення чистої вартості реалізації *	уцінка
I	2	3	4	5
Сировина і матеріали	800	14819	-	-
Купівельні напіфабрикати та комплектуючі вироби	810	42024	-	-
Паливо	820	276	-	-
Тара і тарні матеріали	830	58	-	-
Будівельні матеріали	840	-	-	-
Запасні частини	850	2553	-	-
Матеріали сільськогосподарського призначення	860	-	-	-
Поточні біологічні активи	870	-	-	-
Малопцінні та пavidкозношувачані предмети	880	8504	-	-
Незавершене виробництво	890	91624	-	-
Готова продукція	900	161955	-	-
Товари	910	653	-	-
Разом	920	322466	-	-

Із рядка 920 графа 3 Балансова вартість запасів: відображених за чистою вартістю реалізації переданих у переробку оформлених в заставу переданих на комісію

(921)
(922) 199
(923)
(924)
(925)
(926)

Активи на відповідальному зберіганні (позабалансовий рахунок 02) з рядка 1200 гр. 4 Балансу (Звіт про фінансовий стан) запаси, призначені для продажу

* визначається за п. 28 Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 9 "Запаси".

ІХ. Дебіторська заборгованість

Найменування показника	Код рядка	Всього на кінець року	у т.ч. за строками погашення		
			до 12 місяців	від 12 до 18 місяців	від 18 до 36 місяців
1	2	3	4	5	6
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	940	81268	-	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	950	356	-	-	-

Списано у звітному році безнадійної дебіторської заборгованості із рядків 940 і 950 графа 3 заборгованість з пов'язаними сторонами

(951) 138
(952) -

Х. Нестачі і втрати від псування цінностей

Найменування показника	Код рядка	Сума
1	2	3
Виявлено (списано) за рік нестач і втрат	960	-
Визнано заборгованістю винних осіб у звітному році	970	-
Сума нестач і втрат, остаточне рішення щодо винуватців, за якими на кінець року не прийнято (позабалансовий рахунок 072)	980	-

ХІ. Будівельні контракти

Найменування показника	Код рядка	Сума
1	2	3
Дохід за будівельними контрактами за звітний рік	1110	-
Заборгованість на кінець звітного року:		
валова замовників	1120	-
валова замовникам	1130	-
з авансів отриманих	1140	-
Сума затриманих копій на кінець року	1150	-
Вартість виконаних субпідрядниками робіт за незавершеними контрактами	1160	-

ХІІ. Податок на прибуток

Найменування показника	Код рядка	Сума
1	2	3
Поточний податок на прибуток	1210	8667
Відстрочені податкові активи: на початок звітного року	1220	5778
на кінець звітного року	1225	4850
Відстрочені податкові зобов'язання: на початок звітного року	1230	-
на кінець звітного року	1235	-
Включено до Звіту про фінансові результати - усього	1240	9595
у тому числі:		
поточний податок на прибуток	1241	8667
зменшення (збільшення) відстрочених податкових активів	1242	928
збільшення (зменшення) відстрочених податкових зобов'язань	1243	-
Відображено у складі власного капіталу - усього	1250	-
у тому числі:		
поточний податок на прибуток	1251	-
зменшення (збільшення) відстрочених податкових активів	1252	-
збільшення (зменшення) відстрочених податкових зобов'язань	1253	-

ХІІІ. Використання амортизаційних відрахувань

Найменування показника	Код рядка	Сума
1	2	3
Нараховано за звітний рік	1300	13460
Використано за рік - усього	1310	5806
в тому числі на:		
будівництво об'єктів	1311	-
придбання (виготовлення) та поліпшення основних засобів з них машини та обладнання	1312	5806
придбання (створення) нематеріальних активів	1313	1340
погашення отриманих на капітальні інвестиції позик	1314	-
	1315	-
	1316	-
	1317	-

XIV. Біологічні активи

Групи біологічних активів	Код рядка	Обліковуються за періодом вагтістю						Обліковуються за справедливою вагтістю									
		залишок на початок року		надійшло за рік		вибуло за рік		залишок на кінець року		надійшло за рік		зміни вагтості за рік		вибуло за рік			
		первісна вагтість	накопичена амортизація	первісна вагтість	накопичена амортизація	первісна вагтість	накопичена амортизація	первісна вагтість	накопичена амортизація	залишок на кінець року							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Довгострокові біологічні активи – усього в тому числі:																	
робоча худоба	1410	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
продуктивна худоба	1411	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
багаторічні насадження	1412	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
інші довгострокові біологічні активи	1413	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
усього	1414	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Поточні біологічні активи – усього	1415	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
тварини на вирощуванні та відгодівлі	1420	-	X	-	-	X	X	-	-	-	X	-	-	-	-	-	-
біологічні активи в сталі	1421	-	X	-	-	X	X	-	-	-	X	-	-	-	-	-	-
біологічних перетворень (крім тварин на вирощуванні та відгодівлі)	1422	-	X	-	-	X	X	-	-	-	X	-	-	-	-	-	-
інші поточні біологічні активи	1423	-	X	-	-	X	X	-	-	-	X	-	-	-	-	-	-
Разом	1424	-	X	-	-	X	X	-	-	-	X	-	-	-	-	-	-
	1430	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Із рядка 14.30 графа 5 і графа 14	1431																
Із рядка 14.30 графа 6 і графа 16	1432																
Із рядка 14.30 графа 11 і графа 17	1433																

Із рядка 14.30 графа 5 і графа 14 – вагтість біологічних активів, придбаних за рахунок цільового фінансування

Із рядка 14.30 графа 6 і графа 16 – залишкова вагтість довгострокових біологічних активів, первісна вагтість

поточних біологічних активів і справедлива вагтість біологічних активів.

Із рядка 14.30 графа 11 і графа 17 – утрочених унаслідок надзвичайних подій

балансова вагтість біологічних активів, щодо яких існують передбачені

законодавством обмеження права власності

XV. Фінансові результати від первісного визнання та реалізації сільськогосподарської продукції та додаткових біологічних активів

Найменування показника	Код рядка	Вартість первісного визнання	Витрати, пов'язані з біологічними перетвореннями	Результат від первісного визнання		Уцінка	Виручка від реалізації	Собівартість реалізації	Фінансовий результат (прибуток +, збиток -) від реалізації	
				дохід	витрати				реалізації	первісного визнання та реалізації
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Продукція та додаткові біологічні активи рослинництва - усього										
у тому числі:	1500	-	-	-	-	-	-	-	-	-
зернові і зернобобові	1510	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
з них:										
пшениця	1511	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
соя	1512	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
соняшник	1513	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
ріпак	1514	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
цукрові буряки (фабричні)	1515	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
картопля	1516	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
плоди (зерняткові, кісточкові)	1517	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
інша продукція рослинництва	1518	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
додаткові біологічні активи рослинництва	1519	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
Продукція та додаткові біологічні активи тваринництва - усього	1520	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
у тому числі:										
приріст живої маси - усього	1530	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
з нього:										
великої рогатої худоби	1531	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
свиней	1532	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
молочку	1533	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
вовна	1534	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
яйця	1535	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
інша продукція тваринництва	1536	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
додаткові біологічні активи тваринництва	1537	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
продукція рибництва	1538	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
1539	-	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
Сільськогосподарська продукція та додаткові біологічні активи - разом			(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-

Керівник

Леонов Дмитро Андрійович

Головний бухгалтер

Павлова Алла Володимирівна

Додаток В

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	Державне підприємство "Харківський машинобудівний завод "ФЕД"	Дата (рік, місяць, число)	2020	01	01
Територія	6310136600	за ЄДРПОУ	14310052		
Організаційно-правова форма господарювання	Державне підприємство	за КОАТУУ	6310136600		
Вид економічної діяльності	Виробництво повітряних і космічних літальних апаратів, супутнього устаткування	за КОПФГ	140		
		за КВЕД	30.30		
Середня кількість працівників	1 681				
Адреса, телефон	вулиця Сумська, буд. 132, Київський р.-н, м. ХАРКІВ, 61023		7543527		
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)					
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):					
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку					
за міжнародними стандартами фінансової звітності					

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

на 31 грудня 2019 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	56 978	59 290
первісна вартість	1001	58 482	61 205
накопичена амортизація	1002	1 504	1 915
Незавершені капітальні інвестиції	1005	28 193	31 602
основні засоби	1010	36 465	44 119
первісна вартість	1011	214 547	236 750
знос	1012	178 082	192 631
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	10	10
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	4 850	3 959
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізичні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	545	2 935
Усього за розділом I	1095	127 041	141 915
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	322 466	302 773
виробничі запаси	1101	68 234	72 942
Незавершене виробництво	1102	91 624	112 503
Готова продукція	1103	161 955	117 285
Товари	1104	653	43
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	81 268	69 016
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	10 980	7 375
з бюджетом	1135	-	1 770
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	329
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	356	804
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	28 935	8 262
Готівка	1166	6	9
Рахунки в банках	1167	28 929	8 253
Витрати майбутніх періодів	1170	1 616	1 823
Частка перестрахування у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в:	1181	-	-
резервах довгострокових зобов'язань			
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-

резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	4 005	6 552
Усього за розділом II	1195	449 626	398 375
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	576 667	540 290

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	70 162	70 162
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	25	22
Додатковий капітал	1410	58 239	92 390
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	255 918	255 918
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Видучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	384 344	418 492
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	9
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	21 432	23 201
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	21 432	23 201
Цільове фінансування	1525	2 116	3 215
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	-	-
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	23 548	26 416
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	10 000	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	57 720	18 062
розрахунками з бюджетом	1620	15 895	4 953
у тому числі з податку на прибуток	1621	939	-
розрахунками зі страхування	1625	1 833	2 899
розрахунками з оплати праці	1630	7 877	11 931
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	49 685	25 830
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	23 847	30 721
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	1 918	986
Усього за розділом III	1695	168 775	95 382
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду			
	1800	-	-
Баланс	1900	576 667	540 290

Керівник

Леонов Дмитро Андрійович

Головний бухгалтер

Павлова Алла Володимирівна

1 Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Підприємство **Державне підприємство "Харківський машинобудівний завод "ФЕД"** Дата (рік, місяць, число) **за ЄДРПОУ**

КОДИ		
2020	01	01
14310052		

(найменування)
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
 за **Рік 2019** р.

Форма N2 Код за ДКУД **1801003**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	532 611	483 153
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
<i>премії підписані, валова сума</i>	2011	-	-
<i>премії, передані у перестраховування</i>	2012	-	-
<i>зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	2013	-	-
<i>зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(239 547)	(249 559)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	293 064	233 594
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
<i>зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	2111	-	-
<i>зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	36 660	46 832
у тому числі:	2121	-	-
<i>дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2122	-	-
<i>дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування</i>	2123	2 693	16 007
Адміністративні витрати	2130	(107 073)	(99 815)
Витрати на збут	2150	(54 837)	(38 542)
Інші операційні витрати	2180	(102 940)	(76 208)
у тому числі:	2181	-	-
<i>витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	64 874	65 861
збиток	2195	(-)	(-)
Доход від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	220	-
Інші доходи	2240	277	376
у тому числі:	2241	-	-
<i>дохід від благодійної допомоги</i>			
Фінансові витрати	2250	(341)	(2 831)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(4 252)	(14 077)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Продовження додатка 2

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	60 778	49 329
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(11 556)	(9 595)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	49 222	39 734
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	49 222	39 734

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	99 075	180 623
Витрати на оплату праці	2505	212 472	207 095
Відрахування на соціальні заходи	2510	45 759	44 282
Амортизація	2515	16 145	13 460
Інші операційні витрати	2520	103 664	61 709
Разом	2550	477 115	507 169

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник

Леонов Дмитро Андрійович

Головний бухгалтер

Павлова Алла Володимирівна

Підприємство Державне підприємство "Харківський машинобудівний завод "ФЕД"
(найменування)

Дата (рік, місяць, число)
за СДРНОУ

КОДИ		
2020	01	01
14310052		

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)
за **Рік 2019** р.

Форма N3 Код за ДКУД 1801004

Стаття	Код	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	463 048	378 262
Повернення податків і зборів	3005	-	-
у тому числі податку на додану вартість	3006	-	-
Цільового фінансування	3010	3 933	3 176
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	-	-
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	62 748	133 351
Надходження від повернення авансів	3020	756	20 090
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	80	-
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	-	-
Надходження від операційної оренди	3040	2 378	372
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	-	-
Надходження від страхових премій	3050	-	-
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	-	-
Інші надходження	3095	21 120	12 662
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(96 288)	(93 509)
Праці	3105	(164 947)	(166 725)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(44 227)	(46 463)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(59 836)	(61 344)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(1 268)	(64)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(10 254)	(17 086)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(48 314)	(44 194)
Витрачання на оплату авансів	3135	(-)	(-)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(907)	(793)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(555)	(414)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	(-)	(-)
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	(-)	(-)
Інші витрачання	3190	(149 172)	(139 586)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	38 131	39 079
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації фінансових інвестицій	3200	-	-
необоротних активів	3205	-	476
Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	1	3
дивідендів	3220	-	-
Надходження від деривативів	3225	-	-
Надходження від погашення позик	3230	-	-
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	-	-
Інші надходження	3250	176	-

Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255	(-)	(-)
необоротних активів	3260	(21 122)	(4 310)
Виплати за деривативами	3270	(-)	(-)
Витрачання на надання позик	3275	(-)	(-)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	(-)	(-)
Інші платежі	3290	(-)	(1 363)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-20 945	-5 194
Ш. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від: Власного капіталу	3300	-	-
Отримання позик	3305	-	21 200
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	-	-
Інші надходження	3340	216	-
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345	(-)	(-)
Погашення позик	3350	10 000	14 459
Сплату дивідендів	3355	(27 132)	(17 560)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(615)	(2 662)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	(-)	(-)
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	(-)	(-)
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	(-)	(-)
Інші платежі	3390	(-)	(-)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-37 531	-13 481
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	-20 345	20 404
Залишок коштів на початок року	3405	28 935	8 039
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	(328)	492
Залишок коштів на кінець року	3415	8 262	28 935

директор заводу

в.о. головного бухгалтера

Левин Дмитро Андрійович
(прізвище)

Павлова Алла Володимирівна
(прізвище)

Підприємство	Державне підприємство "Харківський машинобудівний завод "ФЕД" (найменування)	Дата (рік, місяць, число)		КОДИ		
		за ЄДРПОУ		2020	01	01
				14310052		

Звіт про власний капітал
за Рік 2019 р.

Форма №4 Код за ДКУД 1801005

Стаття	Код рядка	Зареєстрований (пайовий) капітал	Капітал у дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Неоплачений капітал	Вилучений капітал	Всього
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Залишок на початок року	4000	70 162	25	58 239	-	255 987	-	-	384 413
Коригування:									
Зміна облікової політики	4005	-	-	-	-	-	-	-	-
Виправлення помилок	4010	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни	4090	-	-	-	-	(69)	-	-	(69)
Коригований залишок на початок року	4095	70 162	25	58 239	-	255 918	-	-	384 344
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	4100	-	-	-	-	49 222	-	-	49 222
Інший сукупний дохід за звітний період	4110	-	-	-	-	-	-	-	-
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	4111	-	-	-	-	-	-	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	4112	-	-	-	-	-	-	-	-
Накопичені курсові різниці	4113	-	-	-	-	-	-	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих і спільних підприємств	4114	-	-	-	-	-	-	-	-
Інший сукупний дохід	4116	-	-	-	-	-	-	-	-
Возподіл прибутку:									
Виплати власникам (дивіденди)	4200	-	-	-	-	-	-	-	-
Спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205	-	-	-	-	-	-	-	-
Відрахування до резервного капіталу	4210	-	-	-	-	-	-	-	-
Сума чистого прибутку, належна до бюджету відповідно до законодавства	4215	-	-	-	-	(14 767)	-	-	(14 767)
Сума чистого прибутку на створення спеціальних (цілевих) фондів	4220	-	-	34 322	-	(34 322)	-	-	-

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Сума чистого прибутку на матеріальне заохочення	4225	-	-	-	-	(133)	-	-	(133)
Внески учасників: Внески до капіталу	4240	-	-	-	-	-	-	-	-
Погашення заборгованості з капіталу	4245	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення капіталу: Викуп акцій (часток)	4260	-	-	-	-	-	-	-	-
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	-	-	-	-	-	-	-	-
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення частки в капіталі	4275	-	-	-	-	-	-	-	-
Зменшення номінальної вартості акцій	4280	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни в капіталі	4290	-	(3)	(171)	-	-	-	-	(174)
Придбання (продаж) неконтрольованої частки в дочірньому підприємстві	4291	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом змін у капіталі	4295	-	(3)	34 151	-	-	-	-	34 148
Залишок на кінець року	4300	70 162	22	92 390	-	255 918	-	-	418 492

Керівник

Леонов Дмитро Андрійович

Головний бухгалтер

Павлова Алла Володимирівна

ЗАТВЕРДЖЕНО
 Наказ Міністерства фінансів України
 29.11.2000 N 302 (у редакції наказу Міністерства фінансів України
 від 28.10.2003 N 602)

Код	2	01	01
Дата (рік, місяць, число)	14.3.10052		
за ЄДРПОУ	6310136600		
за КОАТУУ	96545		
за СТОДУ	140		
за КОПФГ	30.30		
за КВЕД			

Підприємство Державне підприємство "Харківський машинобудівний завод "ФЕД"

Територія

Орган державного управління Державний концерн "Укроборонпром"

Оригінально-правова форма господарювання Державне підприємство

Вид економічної діяльності Виробництво повітряних і космічних літальних апаратів, супутникового устаткування

Одиниця виміру: тис.грн.

ПРИМІТКИ ДО РІЧНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

за 2019 рік

Форма №5

Код за ДКУД

1801008

I. Нематеріальні активи

Групи нематеріальних активів	Код рядка	Залишок на початок року			Надійшло за рік			Перехідна (декларативна, унітарна)			Вибудовано за рік			Паркети-амортизації за рік	Витрати від зменшення корисності за рік	Інші зміни за рік			Залишок на кінець року		
		першість	чиста оціненість	амортизаційна	першість	(пересіченість)	амортизаційна	першість	(пересіченість)	амортизаційна	першість	(пересіченість)	амортизаційна			першість	(пересіченість)	амортизаційна	першість	(пересіченість)	амортизаційна
		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15							
Права користування природними ресурсами	010	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-							
Права користування майном	020	56483	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	56483	-							
Права на комерційні позначення	030	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-							
Права на об'єкти промислової власності	040	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-							
Авторське право та суміжні з ним права	050	1999	1504	2723	-	-	-	-	411	-	-	-	4722	1915							
Інші нематеріальні активи	060	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-							
Разом	080	58482	1504	2723	-	-	-	-	411	-	-	-	61205	1915							
Усього	090	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-							

Із рядка 080 графа 14 - вартість нематеріальних активів, щодо яких існує обмеження права власності
 вартість, оформлених у заставу нематеріальних активів
 вартість створених підприємством нематеріальних активів
 Із рядка 080 графа 5 - вартість нематеріальних активів, отриманих за рахунок шлюбових акцій
 Із рядка 080 графа 15 - накопичена амортизація нематеріальних активів, щодо яких існує обмеження права власності

II. Основні засоби

Групи основних засобів	Код рядка	Залишок на початок року		Надбав- шю за рік	Переоцінка (дооцінка +, зніжка -)		Вибудов за рік		Нарахо- вано аморти- зованим за рік	Відраху- вання від зменш- пення курси- ною ці- ності	Інші зміни за рік		Залишок на кінець року		У тому числі			
		первісна (перс- оцінена) вартість	знос		первісна (перс- оцінена) вартість	знос	первісно- реоці- неною (ціно- вою) вар- то- сті	знос			первісна (перс- оцінена) вартість	знос	одержані за фінанси- совим орендним зносом	первісна (перс- оцінена) вартість	знос	первісна (перс- оцінена) вартість	знос	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Земельні ділянки	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Інвестиційна нерухомість	105	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Капітальні витрати на поліпшення земель	110	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Будівля, споруда та передавальні пристрої	120	49280	33035	866	-	-	-	-	1248	-	-	-	30496	34383	-	-	1121	988
Машини та обладнання	130	11453	96634	13540	-	-	213	213	6397	-	-	-	127858	102818	-	-	-	-
Транспортні засоби	140	370	2334	-	-	-	-	-	262	-	-	-	379	2996	-	-	-	-
Інструменти, прилади, інвентар (засоби)	150	9473	8373	2339	-	-	70	70	987	-	-	-	11741	9185	-	-	-	-
Тварини	160	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Інатурний наслідження	170	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші основні засоби	180	8	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	8	3	-	-	-	-
Бібліотечні фонди	190	19	19	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19	19	-	-	-	-
Матеріали оборотні	200	3253	37285	6613	-	-	902	902	6619	-	-	-	43027	43027	-	-	-	-
Матеріальні активи	210	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Тимчасові (нетитульні) споруди	220	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Природні ресурси	230	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Інвентарна праця	240	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Предмети прокату	250	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші необоротні матеріальні активи	260	21437	178082	23388	-	-	1182	1182	15734	-	-	-	230250	192031	-	-	1121	988
Разом																		

Із рядка 260 графа 14 вартість основних засобів, щодо яких існують переоб'язані чинним законодавством обмеження права власності вартість оформлених у заставу основних засобів

вартість оформлених у заставу основних засобів
залишкова вартість основних засобів, що тимчасово не використовуються (консервація, реконструкція тощо)
нерівня (переоцінена) вартість повністю амортизованих основних засобів

основні засоби орендованих шлюбних майнових комплексів

вартість основних засобів, призначених для продажу

залишкова вартість основних засобів, утриманих унаслідок надзвичайних подій

Із рядка 260 графа 5 вартість основних засобів, придбаних за рахунок ліквідного фінансування

Вартість основних засобів, що вкриті в операційну оренду

Із рядка 260 графа 15 знос основних засобів, щодо яких існують обмеження права власності

Із рядка 105 графа 14 вартість інвестиційної нерухомості, оціненої за співвідносною вартістю

(261)

(262)

(263)

(264)

(264.1)

(265)

(265.1)

(266)

(266.1)

(267)

(268)

(269)

34654

2261

III. Капітальні інвестиції

Найменування показника	Код рядка	За рік		На кінець року
		3	4	
I	2	3		
Капітальне будівництво	280	-	-	-
Придбання (виготовлення) основних засобів	290	17122		9607
Придбання (виготовлення) інших необоротних матеріальних активів	300	6945		5389
Придбання (створення) нематеріальних активів	310	5204		16606
Придбання (вирощування) довгострокових біологічних активів	320	-		-
Інші	330	-		-
Разом	340	29271		31602

Із рядка 340 графа 3 капітальні інвестиції в інвестиційну нерухомість фінансові витрати, включені до капітальних інвестицій

(341)
(342)

IV. Фінансові інвестиції

Найменування показника	Код рядка	За рік	На кінець року	
			довгострокові	поточні
I	2	3	4	5
A. Фінансові інвестиції за методом участі в капіталі в:				
асоційовані підприємства	350	-	-	-
дочірні підприємства	360	-	-	-
спільну діяльність	370	-	-	-
B. Інші фінансові інвестиції в:				
частки і паї у статутному капіталі інших підприємств	380	-	10	-
акції	390	-	-	-
облігації	400	-	-	-
інші	410	-	-	-
Разом (розд.А + розд.Б)	420	-	10	-

3 рядка 1035 гр. 4 Балансу (Звіту про фінансовий стан)

Інші довгострокові фінансові інвестиції відображені:

(421)

за собівартістю

(422)

за справедливою вартістю

(423)

за амортизованою собівартістю

(424)

за собівартістю

(425)

за справедливою вартістю

(426)

за амортизованою собівартістю

3 рядка 1160 гр. 4 Балансу (Звіту про фінансовий стан)

Поточні фінансові інвестиції відображені:

(424)

за собівартістю

(425)

за справедливою вартістю

(426)

за амортизованою собівартістю

V. Додатки і витрати

Найменування показника	Код рядка	Доходи	Витрати
1	2	3	4
A. Інші операційні доходи і витрати			
Операційна оренда активів	440	1875	-
Операційна курсова різниця	450	11055	16357
Реалізація інших оборотних активів	460	6488	3491
Штрафи, пені, неустойки	470	-	521
Утримання об'єктів житлово-комунального і соціально-культурного призначення	480	11700	20856
Інші операційні доходи і витрати	490	5542	61715
у тому числі: відрахування до резерву сумнівних боргів	491	X	-
непродуктивні витрати і втрати	492	X	-
B. Доходи і витрати від участі в капіталі за інвестиціями в:			
асоційовані підприємства	500	-	-
доцільні підприємства	510	-	-
спільну діяльність	520	-	-
V. Інші фінансові доходи і витрати			
Дивіденди	530	-	X
Проценти	540	X	341
Фінансова оренда активів	550	-	-
Інші фінансові доходи і витрати	560	220	-
Г. Інші доходи і витрати			
Реалізація фінансових інвестицій	570	-	-
Доходи від об'єднання підприємств	580	-	-
Результат оцінки корисності	590	-	-
Неопераційна курсова різниця	600	38	77
Безоплатно одержані активи	610	-	X
Списання необоротних активів	620	X	-
Інші доходи і витрати	630	239	4175
		(631)	-
		(632)	-
		(633)	-

Товарообмінні (бартерні) операції з продукцією (товарами, роботами, послугами)
 Частина доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за товарообмінними
 (бартерними) контрастами з пов'язаними сторонами

Із рядків 540-560 гр. 4 фінансові витрати, уключені до собівартості активів

VI. Грошові кошти

Найменування показника	Код рядка	На кінець року	
		2	3
Готівка	640	640	9
Поточний рахунок у банку	650	5773	5773
Інші рахунки в банку (акредитиви, чекові книжки)	660	2325	-
Грошові кошти в дорозі	670	-	-
Еквіваленти грошових коштів	680	155	155
Разом	690	8262	8262

3 рядка 1090 гр. 4 Балансу (Звіту про фінансовий стан) Грошові кошти, використання яких обмежено (691) -

VII. Забезпечення і резерви

Види забезпечень і резервів	Код рядка	Залишок на початок року	Збільшення за звіт. рік		Використано у звітному році	Сторновано невикористану суму у звітному році	Сума очікуваного відшкодування витрат іншою стороною, що врахована при оцінці забезпечення	Залишок на кінець року
			нараховано (створено)	додаткові відрахування				
I	2	3	4	5	6	7	8	9
Забезпечення на виплату відпусток працівникам	710	15486	19595	-	17862	-	-	17219
Забезпечення наступних витрат на додаткове пенсійне забезпечення	720	-	-	-	-	-	-	-
Забезпечення наступних витрат на виконання гарантійних зобов'язань	730	-	2244	-	2244	-	-	-
Забезпечення наступних витрат на реструктуризацію	740	-	-	-	-	-	-	-
Забезпечення наступних витрат на виконання зобов'язань щодо обтяжливих контрактів	750	-	-	-	-	-	-	-
виплата років	760	5946	5952	-	5916	-	-	5982
Резерв сумнівних боргів	770	-	-	-	-	-	-	-
	775	246	-	-	-	-	-	246
Разом	780	21678	27791	-	26022	-	-	23447

VIII. Запаси

Найменування показника	Код рядка	Балансова вартість на кінець року	Переоцінка за рік	
			збільшення чистого вартості реалізації *	уцінка
1	2	3	4	5
Сировина і матеріали	800	17336	-	-
Купівельні напифабрикати та комплектуючі вироби	810	42387	-	-
Паливо	820	539	-	-
Тара і тарні матеріали	830	229	-	-
Будівельні матеріали	840	-	-	-
Запасні частини	850	3242	-	-
Матеріали сільськогосподарського призначення	860	-	-	-
Поточні біологічні активи	870	-	-	-
Малюнки та швидкозношувані предмети	880	9209	-	-
Незавершене виробництво	890	112503	-	-
Готова продукція	900	117285	-	-
Товари	910	43	-	-
Разом	920	302773	-	-

Із рядка 920 графа 3 Балансова вартість запасів:
 відображених за чистою вартістю реалізації
 переданих у переробку
 оформлених в заставу
 переданих на комісію

Активи на відповідальному зберіганні (позабалансовий рахунок 02)
 3 рядка 1200 гр. 4 Балансу (Звіту про фінансовий стан) запаси, призначені для продажу

* визначається за п. 28 Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 9 "Запаси".

(921)
 (922)
 (923)
 (924)
 (925)
 (926)

-
 422
 -
 -
 14486
 -

Дебіторська заборгованість

Найменування показника	Код рядка	Всього на кінець року	у т.ч. за строками непогашення		
			до 12 місяців	від 12 до 18 місяців	від 18 до 36 місяців
I	2	3	4	5	6
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	940	69016	-	-	461
Інша поточна дебіторська заборгованість	950	804	-	-	-

Списано у звітному році безнадійної дебіторської заборгованості із рядків 940 і 950 графа 3 заборгованість з пов'язаними сторонами

(951) -
(952) -

X. Нестачі і втрати від псування цінностей

Найменування показника	Код рядка	Сума
I	2	3
Виявлено (описано) за рік нестачі і втрати	960	-
Визначено заборгованість винних осіб у звітному році	970	-
Сума нестачі і втрат, остаточне рішення щодо винуватців, за якими на кінець року не прийнято (позабалансовий рахунок 072)	980	-

XI. Будівельні контракти

Найменування показника	Код рядка	Сума
I	2	3
Дохід за будівельними контрактами за звітний рік	1110	-
Заборгованість на кінець звітного року:		
валова замовників	1120	-
валова замовникам	1130	-
з авансів отриманих	1140	-
Сума затриманих коштів на кінець року	1150	-
Вартість виконаних субпідрядниками робіт за незавершеними контрактами	1160	-

ХІІ. Податок на прибуток

Найменування показника	Код рядка	Сума
1	2	3
Поточний податок на прибуток	1210	10665
Відстрочені податкові активи: на початок звітного року	1220	4850
на кінець звітного року	1225	3959
Відстрочені податкові зобов'язання: на початок звітного року	1230	-
на кінець звітного року	1235	-
Включено до Звіту про фінансові результати - усього	1240	11556
у тому числі:		
поточний податок на прибуток	1241	10665
зменшення (збільшення) відстрочених податкових активів	1242	891
збільшення (зменшення) відстрочених податкових зобов'язань	1243	-
Відображено у складі власного капіталу - усього	1250	-
у тому числі:		
поточний податок на прибуток	1251	-
зменшення (збільшення) відстрочених податкових активів	1252	-
збільшення (зменшення) відстрочених податкових зобов'язань	1253	-

ХІІІ. Використання амортизаційних відрахувань

Найменування показника	Код рядка	Сума
1	2	3
Нараховано за звітний рік	1300	16145
Використано за рік - усього	1310	16145
в тому числі на:		
будівництво об'єктів	1311	-
придбання (виготовлення) та поліпшення основних засобів	1312	8560
з них машини та обладнання	1313	8560
придбання (створення) нематеріальних активів	1314	5204
погашення отриманих на капітальні інвестиції позик	1315	-
інструмент	1316	2381
	1317	-

XIV. Біологічні активи

Групи біологічних активів	Код рядка	Обліковуються за первісною вартістю										Обліковуються за справедливою вартістю					
		залишок на початок року		надійшло за рік	вибуло за рік		спраховано амортизації за рік	втрати від зменшення корисності	вигоди від відновлення корисності	залишок на кінець року		залишок на початок року	надійшло за рік	зміни вартості за рік	вибуло за рік	залишок на кінець року	
		первісна вартість	накопичена амортизація		первісна вартість	накопичена амортизація				первісна вартість	накопичена амортизація						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Довгострокові біологічні активи – усього в тому числі:																	
робоча худоба	1410	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
продуктивна худоба	1411	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
багаторічні насадження	1412	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
інші довгострокові біологічні активи	1414	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом	1415	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Поточні біологічні активи – усього																	
в тому числі:	1420	-	x	-	-	x	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
тварини на вирощуванні та відгодівлі	1421	-	x	-	-	x	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
біологічних перетворень (крім тварин на вирощуванні та відгодівлі)	1422	-	x	-	-	x	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
інші поточні біологічні активи	1423	-	x	-	-	x	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом	1424	-	x	-	-	x	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом	1430	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

З рядка 1430 графа 5 і графа 14

вартість біологічних активів, придбаних за рахунок цільового фінансування

(1431)

З рядка 1430 графа 6 і графа 16

залишкова вартість довгострокових біологічних активів, первісна вартість

(1432)

поточних біологічних активів і справедлива вартість біологічних активів, утрочених унаслідок надзвичайних подій

З рядка 1430 графа 11 і графа 17

балансова вартість біологічних активів, щодо яких існують передбачені законодавством обмеження права власності

(1433)

XV. Фінансові результати від первісного (манання та реалізації сільськогосподарської) (дукції та додаткових біологічних активів)

Найменування показника	Код рядка	Вартість первісного визнання	Витрати, пов'язані з біологічними перетвореннями	Результат від первісного визнання		Уцінка	Виручка від реалізації	Собівартість реалізації	Фінансовий результат (прибуток +, збиток -) від реалізації	
				дохід	витрати				реалізації	первісного визнання та реалізації
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Продукція та додаткові біологічні активи рослинництва - усього										
у тому числі:										
зернові і зернобобові	1510	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
з них:										
пшениця	1511	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
соя	1512	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
соняшник	1513	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
ріпак	1514	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
цукрові буряки (фабричні)	1515	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
картопля	1516	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
плоди (зерняткові, кісточкові)	1517	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
інша продукція рослинництва	1518	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
додаткові біологічні активи рослинництва	1519	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
Продукція та додаткові біологічні активи тваринництва - усього										
у тому числі:										
приріст живої маси - усього	1530	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
з нього:										
великої рогатої худоби	1531	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
свіней	1532	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
молочко	1533	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
півня	1534	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
яйця	1535	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
інша продукція тваринництва	1536	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
додаткові біологічні активи тваринництва	1537	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
продукція рибництва	1538	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
1539		-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-
Сільськогосподарська продукція та додаткові біологічні активи - разом	1540	-	(-)	-	(-)	-	-	(-)	-	-

Керівник

Леонів Дмитро Андрійович

Головний бухгалтер

Павлова Алла Володимирівна

	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Вирахування собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) іншим звітним сегментам	160	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Усього витрат підприємства (р. 140 + р. 150 - р. 160)	170	241328	245272	5388	6235	-	-	-	-	-	-	-	-	273830	239120	520546	490627
3. Фінансовий результат діяльності сегмента (р. 040 - р. 140)	180	282894	227693	4834	6938	-	-	-	-	-	-	-	-	-226950	-185302	60778	49329
4. Фінансовий результат діяльності підприємства (р. 070 - р. 170)	190	282894	227693	4834	6938	-	-	-	-	-	-	-	-	-238506	-194897	49222	39734
5. Активи звітних сегментів з них:	200	280430	321646	13182	9761	-	-	-	-	-	-	-	-	246678	243260	540290	576667
Необоротні активи	201	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	141915	127041	141915	127041
Виробничі запаси і товари	202	43	653	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	72942	68234	72983	68887
Незавершено виробництво і готова продукція	203	217733	242890	10029	8699	-	-	-	-	-	-	-	-	2026	1990	229788	233379
Дебіторська заборгованість	204	62654	78103	3153	1062	-	-	-	-	-	-	-	-	12354	13083	78161	92248
Інші активи	205	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	17441	34912	17441	34912
Нерозподілені активи з них:	220	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	-	-	-	-
	221	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	-	-	-	-
	222	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	-	-	-	-
	223	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	-	-	-	-
	224	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	-	-	-	-
Усього активів підприємства	230	280430	321646	13182	9761	-	-	-	-	-	-	-	-	246678	245260	540290	576667
6. Зобов'язання звітних сегментів з них:	240	25354	49443	475	242	-	-	-	-	-	-	-	-	95969	142638	121798	192323
Довгострокові заборгованості	241	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	23201	21432	23201	21432
Кредиторська заборгованість	242	25354	49443	475	242	-	-	-	-	-	-	-	-	37846	93325	63675	143010
Доходи майб періодів	243	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	33936	25963	33936	25963
Інше	244	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	986	1918	986	1918
Нерозподілені зобов'язання з них:	260	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	-	-	-	-
	261	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	-	-	-	-
	262	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	-	-	-	-
	263	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	-	-	-	-
	264	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	-	-	-	-
Усього зобов'язань підприємства (р. 240 + р. 260)	270	25354	49443	475	242	-	-	-	-	-	-	-	-	95969	142638	121798	192323
7. Капітальні інвестиції	280	25271	13273	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	29231	13273
8. Амортизація необоротних активів	290	16145	13460	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16145	13460

II. Показники за допоміжними звітними сегментами
(господарський, географічний виробничий, географічний збутовий)

Найменування показника	Код рядка	Найменування звітних сегментів										Періодичні статті		Усього			
		авіабудування		інша продукція		Звітний рік		Минулий рік		Звітний рік		Минулий рік		Звітний рік		Минулий рік	
		Звітний рік	Минулий рік	Звітний рік	Минулий рік	Звітний рік	Минулий рік	Звітний рік	Минулий рік	Звітний рік	Минулий рік	Звітний рік	Минулий рік	Звітний рік	Минулий рік	Звітний рік	Минулий рік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Доходи від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) зовнішнім покупцям	300	522389	469980	10222	13173	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	532611	483153
Балансова вартість активів звітних сегментів	310	280430	321646	13182	9761	-	-	-	-	-	-	-	-	246678	245260	540290	576667
Капітальні інвестиції	320	29271	13273	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	29271	13273
330		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
340		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

III. Показники за допоміжними звітними географічними сегментами
(виробничий, збутовий)

Найменування показника	Код рядка	Найменування звітних сегментів										Періодичні статті		Усього			
		авіабудування		інша продукція		Звітний рік		Минулий рік		Звітний рік		Минулий рік		Звітний рік		Минулий рік	
		Звітний рік	Минулий рік	Звітний рік	Минулий рік	Звітний рік	Минулий рік	Звітний рік	Минулий рік	Звітний рік	Минулий рік	Звітний рік	Минулий рік	Звітний рік	Минулий рік	Звітний рік	Минулий рік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Доходи від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) зовнішнім покупцям	350	522389	469980	10222	13173	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	532611	483153
Балансова вартість активів звітних сегментів	360	280430	321646	13182	9761	-	-	-	-	-	-	-	-	246678	245260	540290	576667
Капітальні інвестиції	370	29271	13273	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	29271	13273
380		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
390		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Керівник

Леонід Дмитро Андрійович

Головний бухгалтер Цивлова Аліна Володимирівна

